



CS

RADA EVROPSKÉ UNIE

GENERÁLNÍ SEKRETARIÁT RADY

2009

Výroční zpráva vysoké představitelky
Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní
politiku o hlavních hlediscích a strategických
rozhodnutích SZBP určená
Evropskému parlamentu

SZBP

ZPRÁVY

2009

**Výroční zpráva vysoké představitelky
Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní
politiku o hlavních hlediscích
a strategických rozhodnutích SZBP
určená Evropskému parlamentu**

SZBP

Řadu dalších informací o Evropské unii lze nalézt na internetu prostřednictvím portálu Europa (<http://europa.eu>).

Katalogizační údaje jsou uvedeny na konci publikace.

ISBN 978-92-824-2744-6

ISSN 1831-8983

Doi : 10.2860/27702

© Evropská unie, 2010

Printed in Belgium

OBSAH

ČÁST I: OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2009	7
A. ŘEŠENÍ HROZEB A GLOBÁLNÍCH VÝZEV	7
1. Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů	7
2. Konvenční zbraně	8
3. Terorismus.....	9
4. Energetická bezpečnost	10
5. Změna klimatu a bezpečnost.....	11
B. REGIONÁLNÍ KONFLIKTY A NESTABILNÍ SITUACE.....	13
1. Blízký východ	13
2. Asie	14
3. Afrika.....	18
4. Latinská Amerika	16
C. BUDOVNÍ STABILITY V EVROPĚ I JINDE	17
1. Evropská perspektiva jako stabilizační prvek.....	17
2. Posílená spolupráce se sousedními regiony.....	20
3. Řešení krizí a vleklých konfliktů v sousedních regionech	21
D. PŘÍSPĚVEK K ÚČINNĚJŠÍMU MULTILATERÁLNÍMU ŘÁDU	24
1. Činnost v kontextu multilaterálních rámců.....	24
2. Posilování vlastní odpovědnosti regionů	26
E. PROSAZOVÁNÍ DEMOKRACIE, LIDSKÝCH PRÁV A PRÁVNÍHO STÁTU	29
1. Prosazování lidských práv a zásad rovnosti žen a mužů	30
2. Lidská práva v oblasti SZBP.....	30
3. Lidská práva v oblasti SBOP.....	32
4. Boj proti beztrestnosti	33
F. PODPORA PARTNERSTVÍ V CELÉM SVĚTĚ.....	35
Upevňování vztahů se strategickými partnery.....	35
Spojené státy americké	35
Ruská federace.....	35
Čína	36
Indie.....	37
Mexiko	38
Brazílie	38
Japonsko.....	39
Kanada	39
Jihoafrická republika	39

G. ÚČINNĚJŠÍ, SCHOPNĚJŠÍ A SOUDRŽNĚJŠÍ	40
1. Předcházení konfliktům	40
2. Posilování SBOP	40
3. Diverzifikace SBOP	44
4. Zvýšená soudržnost a účinnost.....	47
ČÁST II – VYHLÍDKY NA ROK 2010	48
PŘÍLOHA I: Právní akty v oblasti SZBP	55
PŘÍLOHA II: Vystoupení zástupců Rady v Evropském parlamentu v oblasti SZBP/EBOP v roce 2009	68
PŘÍLOHA III: Rozpočet SZBP na rok 2009 – prostředky na závazky	77

PŘEDMLUVA

Výroční zpráva za rok 2009 pojednává o hlavních hlediscích a strategických rozhodnutích společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) za českého a švédského předsednictví. Druhá část zprávy se zabývá budoucími výzvami roku 2010.

Určujícím faktorem dění na mezinárodní scéně byla v roce 2009 reakce mezinárodního společenství na hospodářskou a finanční krizi. Základním prvkem mnoha geostrategických výzev, jimž čelí Evropská unie, byla i nadále energetická bezpečnost. K velmi důležitým tématům zahraniční politiky EU náležely rovněž regionální konflikty na Blízkém východě, v Jemenu, Afghánistánu/Pákistánu, Somálsku a v sousedních oblastech EU. Prostřednictvím posílené spolupráce se sousedními regiony v rámci evropské politiky sousedství EU nadále využívala evropskou perspektivu jako stabilizační prvek. Toto úsilí získalo konkrétní podobu vytvořením Východního partnerství a další činností související s Uníí pro Středomoří. Rok 2009 byl zakončen odmítavou reakcí na mnohostranné úsilí v oblasti změny klimatu.

Pokud jde o činnost v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP)¹, v zájmu širšího mezinárodního společenství byly po celém světě nadále rozmístěny tři vojenské operace a devět civilních misí EU. Mise EULEX Kosovo, dosud nejrozsáhlejší mise EU na podporu právního státu, zřízená společnou akcí Rady 2008/124/SZBP², dosáhla plné operační schopnosti a tvoří ji mezinárodní personál čítající přibližně 1700 policistů, soudců, státních zástupců a celních úředníků a asi 1000 místních pracovníků rozmístěných po celém Kosovu.

Dnem 1. prosince, kdy vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, začala EU v tomto posledním měsíci roku 2009 novým způsobem realizovat své zahraniční vztahy. Spojením politických a prováděcích nástrojů v rámci jediné funkce vysokého představitele posílila Evropa svou schopnost pracovat v zájmu svých cílů zahraniční politiky.

Předsednictví a vysoký představitel a na pracovní úrovni vyšší úředníci generálního sekretariátu Rady po celý rok 2009 o činnostech souvisejících se SZBP pravidelně konzultovali a informovali Evropský parlament (EP)³.

V rámci nového institucionálního uspořádání bude EP hrát i nadále důležitou úlohu ve vnějších vztazích Unie. Podle ustanovení článku 36 bude vysoký představitel, který je nyní namísto předsednictví vůdčím aktérem v oblasti SZBP/SBOP, s EP pravidelně konzultovat hlavní hlediska a základní volby SZBP a SBOP a informovat jej o vývoji těchto politik. Vysoký představitel bude dále zajišťovat, aby názory EP byly náležitě brány v úvahu. Dvakrát ročně bude EP konat rozpravu o pokroku při provádění SZBP, včetně SBOP.

¹ Před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost „evropská bezpečnostní a obranná politika“ (EBOP).

² Úř. věst. L 42, 16.2.2008, s. 92.

³ Viz seznam vystoupení zástupců Rady v Evropském parlamentu v oblasti SZBP/EBOP v roce 2009 v příloze 1.

EP bude také nadále pravidelně konzultován o rozpočtových dopadech činností v oblasti SZBP, včetně financování společných nákladů na civilní operace SBOP a zvláštní zástupce EU.

Tato zpráva se EP předkládá v souladu s oddílem G bodem 43 interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení. Obsah této zprávy je omezen na popis činností v oblasti SZBP. Je-li to vhodné a nezbytné pro poskytnutí souhrnného přehledu činností, je uveden odkaz na akce, které nespádají pod hlavu V Smlouvy o Evropské unii (SEU). Zpráva doplňuje kapitolu o vnějších vztazích ve výroční zprávě o pokroku EU, předkládané EP podle článku 4 SEU⁴.

⁴ Článek 4 Niceské smlouvy.

ČÁST I: OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2009

A. ŘEŠENÍ HROZEB A GLOBÁLNÍCH VÝZEV⁵

Rok 2009 potvrdil globální rozměr výzev, jimž EU čelí, a jejich vzájemnou provázanost a složitost. Mezi nejdůležitější priority EU patřil i nadále boj proti šíření zbraní hromadného ničení a proti terorismu, přičemž rostoucí pozornost byla věnována bezpečnostním rizikům souvisejícím se změnou klimatu a dodávkami energie.

1. Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů⁶

Na základě své strategie proti šíření zbraní hromadného ničení z roku 2003 a nových pokynů pro činnost Evropské unie v oblasti boje proti šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů vyvíjela EU v roce 2009 i nadále úsilí v rámci mnohostranných fór. EU stále podporovala dosažení univerzální platnosti příslušných mezinárodních smluv a dalších nástrojů a jejich úplné provádění. Závažnou bezpečnostní hrozbou zůstávají jaderné ambice Íránu a EU hrála při řešení této otázky nadále významnou úlohu. Důležitými tématy byly pro EU i nadále ruční palné a lehké zbraně, další konvenční zbraně a zbrojní embarga.

Reakce Íránu na nové úsilí generálního tajemníka, vysokého představitele spolu s Čínou, Francií, Německem, Ruskou federací, Spojeným královstvím a USA o zapojení Íránu do smysluplných jednání byla nedostatečná. V rámci dvoukolejného přístupu byly proto znovu zahájeny diskuse o možných sankcích.

Kromě toho, že na úrovni EU byla formalizována embarga a omezující opatření uložená rezolucemi Rady bezpečnosti OSN, EU také přijala rozšířený seznam zboží dvojího užití, pro něž se vyžaduje povolení pro vývoz do Íránu. Obecně EU nadále usiluje o budování dlouhodobých vztahů s Íránem, které by byly založeny na důvěře a spolupráci.

V souladu s hlavními směry zahraniční a bezpečnostní politiky EU vůči východní Asii EU nadále přispívala k udržování míru a stability na Korejském poloostrově a pokládala za nanejvýš důležité pokročit v otázkách regionální stabilizace a nešíření, a zejména v denuklearizaci. EU vyjádřila opakovaně pevnou podporu procesu šestistranných rozhovorů a vyzývala k usmíření obou korejských států. Provedla revizi svého společného postoje týkajícího se Severní Koreje (KLDR) a důrazně transponovala rezoluci Rady bezpečnosti OSN 1874, která odsoudila jadernou zkoušku provedenou KLDR v květnu roku 2009 a stanovila nové sankce.

Stejně jako v roce 2008 prosazovala EU nešíření zbraní hromadného ničení také ve svých smluvních vztazích s třetími zeměmi. V roce 2009 byly předběžně dohodnuty doložky o zbraních hromadného ničení s Čínou, Jižní Koreou, středoamerickými státy a Libyí a významného pokroku bylo dosaženo v jednáních s Ruskem, Vietnamem, Thajskem, Singapurem a Filipínami.

⁵ Evropský parlament přijal dne 19. února 2009 usnesení o výroční zprávě Rady o hlavních hlediscích a strategických rozhodnutích společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) za rok 2007, předložené Evropskému parlamentu v souladu s oddílem G bodem 43 interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 (2008/2241(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0074).

⁶ Evropský parlament přijal dne 24. dubna 2009 doporučení o nešíření jaderných zbraní a budoucnosti Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT) (2008/2324(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0333).

EU také nadále poskytovala politickou a finanční podporu organizacím zabývajícím se nešířením zbraní hromadného ničení. Jako příklad lze uvést nové rozhodnutí Rady přijaté v červenci roku 2009 na základě úspěšných zkušeností se spoluprací mezi EU a Organizací pro zákaz chemických zbraní (OPCW). EU pokračovala v úsilí o dosažení univerzální platnosti Úmluvy o zákazu chemických zbraní (CWC). Nadále byla podporována Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE) ve Vídni. EU zůstává hlavním dárce Fondu jaderného zabezpečení. Začala jednání o obnovení projektů na podporu MAAE.

V souvislosti s řešením hrozby použití biologických zbraní EU zahájila provádění dvou společných akcí: na podporu úmluvy o biologických zbraních (BTWC) a na podporu Světové zdravotnické organizace v její činnosti v oblasti biologické bezpečnosti a biologické ochrany. V návaznosti na strategii EU proti šíření zbraní hromadného ničení z roku 2003, nové pokyny pro činnost a požadavky rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1540 přijala EU dne 5. května 2009 posílené nařízení o kontrole vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití, které vstoupilo v platnost dnem 27. srpna 2009.

Jak název napovídá, podle nového nařízení je na úrovni Unie kromě kontrol vývozu prováděna také kontrola přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití.

EU rovněž zahájila provádění rozhodnutí Rady na podporu Haagského kodexu chování, jediného mezinárodního nástroje zabývajícím se balistickými raketami, které jsou primárními nosiči zbraní hromadného ničení. Cílem EU je posílit fungování kodexu a dosáhnout jeho univerzální platnosti. Proto je zásadní oslovit státy, které nejsou jeho signatáři.

2. Konvenční zbraně

Ruční palné a lehké zbraně

V rámci strategie EU pro boj proti nedovolenému hromadění ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně a proti nedovolenému obchodování s nimi prosazovala EU i v roce 2009 projednávání otázky ručních palných a lehkých zbraní na všech mnohostranných fórech a při politickém dialogu s třetími zeměmi.

V roce 2009 pokračovala práce v souvislosti s iniciativou EU pro boj proti nedovolenému obchodu se zbraněmi s využitím letecké dopravy a EU začala zkoumat cesty, jak oslovit také třetí země. EU rovněž pokračovala v provádění svého projektu týkajícího se ničení přebytečných ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně na Ukrajině a připravila nové rozhodnutí Rady o řízení zásob, sběru, registraci a podávání zpráv o převodu zbraní a ničení přebytečných zbraní na západním Balkáně. S ohledem na hodnotící konferenci, která se bude konat v roce 2012, začala také příprava nového rozhodnutí Rady na podporu provádění akčního programu OSN v oblasti ručních palných a lehkých zbraní.

Vedle probíhajících projektů v oblasti ručních palných a lehkých zbraní na podporu programu na kontrolu ručních palných a lehkých zbraní ve Střední Americe (CASAC) nebo regionálních subjektů v Africe, jako je Hospodářské společenství států západní Afriky, Hospodářské společenství států střední Afriky či Východoafrické společenství, zahájila EU v rámci nástroje stability projekt na podporu boje proti nedovolenému hromadění střelných zbraní v Africe a nedovolenému obchodování s nimi, prováděný prostřednictvím Regionálního střediska pro ruční palné a lehké zbraně (RESCA).

V návaznosti na přijetí příslušných závěrů Rady v roce 2008 začala EU prosazovat řešení otázek souvisejících s ručními palnými a lehkými zbraněmi v rámci vztahů s třetími zeměmi také tím, že do příslušných dohod s třetími zeměmi byla začleňována ustanovení o ručních palných a lehkých zbraních. V roce 2009 byly předběžně dohodnuty doložky o ručních palných a lehkých zbraních s Jižní Koreou, středoamerickými státy a Libyí a významného pokroku bylo dosaženo v jednáních s Ruskem, Vietnamem, Thajskem, Singapurem a Filipínami. Probíhala také přípravná práce s cílem zahájit cílený dialog o otázce ručních palných a lehkých zbraní mezi EU a Čínou. EU rovněž podporovala Africkou unii při práci na návrhu strategie AU v oblasti ručních palných a lehkých zbraní, která by mohla být přijata v roce 2010.

Kontrola vývozu

V oblasti vývozu konvenčních zbraní členské státy nadále usilovaly o sblížení svých politik kontroly vývozu a prokázaly své odhodlání zabránit vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu, které by mohly být použity pro nežádoucí účely, například k vnitřní represi nebo mezinárodní agresi, nebo přispět k regionální nestabilitě. Provádění společného postoje 2008/944/SZBP jakožto nejucelenějšího mezinárodního režimu kontroly vývozu zbraní bylo dále posíleno například koordinovanou informační činností a aktualizací Společného vojenského seznamu EU v únoru roku 2009.

Na celosvětové úrovni EU nadále podporuje jednání o smlouvě o obchodu se zbraněmi. Členské státy EU se v roce 2009 aktivně účastnily dvou zasedání otevřené pracovní skupiny pro smlouvu o obchodu se zbraněmi a hlasovaly pro nové usnesení Valného shromáždění OSN, kterým se stanoví rámec pro jednání o této smlouvě na konferenci OSN v roce 2012. V roce 2009 Rada také přijala a prováděla rozhodnutí Rady na podporu procesu týkajícího se smlouvy o obchodu se zbraněmi, který sestává ze šesti regionálních seminářů s více než 120 přizvanými zeměmi.

3. Terorismus

V roce 2009 se EU zabývala hrozbou terorismu v rámci OSN i v rámci svých vztahů s třetími zeměmi, přičemž se řídila zásadou, že účinná protiteroristická opatření a ochrana lidských práv, zásadních svobod a právního státu představují vzájemně se doplňující a posilující cíle.

Prostřednictvím politického dialogu mezi EU a USA na nejvyšších úrovních a technického dialogu na pracovní úrovni byla v roce 2009 v oblasti boje proti terorismu rozšířena spolupráce s USA z hlediska formy i obsahu. EU uvítala výzvu prezidenta Baracka Obamy k uzavření Guantánama a rozhodla se reagovat pozitivně na základě předpokladu, že dojde k širšímu politickému přezkumu souvisejících politických otázek. Dne 4. června stanovili ministři spravedlnosti a vnitřních věcí EU „podpůrný rámec“ včetně mechanismu výměny informací, který umožní členským státům ochotným přijmout osoby zadržované na Guantánamu, aby tak učinily a zároveň informovaly své partnery z EU a schengenského prostoru.

Společné prohlášení EU-USA vydané dne 15. června 2009 stanoví transatlantický rámec pro spolupráci v boji proti terorismu na základě společných hodnot, zásad právního státu, mezinárodního práva a lidských práv.

Byl posílen politický dialog o budování kapacit s třetími státy. V rámci zasedání trojky COTER (Pracovní skupina pro terorismus) probíhala jednání s USA, Ruskem, Kanadou, Austrálií, Pákistánem, Jemenem atd. Hlavním finančním nástrojem podporujícím úsilí třetích zemí o předcházení terorismu a jeho potírání je nástroj stability.

V souvislosti s bojem proti terorismu zůstaly pro EU velmi důležitými prioritami jižní Asie, zejména Pákistán a Afghánistán, oblast Sahelu, Jemen a Somálsko.

Jednou z prioritních oblastí politiky EU pro boj proti terorismu je předcházení terorismu a v jejím rámci boj proti radikalizaci a náboru, a to nejen v EU, ale i mimo ni.

V rámci různých dialogů a konzultací o lidských právech uskutečněných v roce 2009 byla nadnesena otázka lidských práv v boji proti terorismu a EU těchto jednání využila k tomu, aby svým partnerům zdůraznila, že hlavní zásadou strategií pro boj proti terorismu je třeba učinit právní stát.

4. Energetická bezpečnost⁷

Naše potenciálně i fakticky slabá místa, pokud jde o dodávky energie, se jasně projevila počátkem roku 2009 v důsledku sporu Ukrajiny a Ruska o zemní plyn. V rámci SZBP byly aspekty energetické bezpečnosti dále posíleny ve dvoustranných vztazích EU s partnery a prostřednictvím regionálních strategií.

V případě Ruska se naše energetické vztahy vyznačují výraznou vzájemnou závislostí: Rusko je pro EU hlavním externím dodavatelem energie a EU je největším odběratelem uhlovodíků z Ruska. Proměna energetických vztahů Ruska s jeho sousedy nicméně vyústila od ledna roku 2007 v řadu dvoustranných sporů. Spor Ruska a Ukrajiny o zemní plyn v lednu roku 2009 měl zvláště závažné důsledky pro občany a společnosti v EU a podnítil EU k vypracování opatření nezbytných ke zlepšení energetické bezpečnosti (návrhy nyní posuzují členské státy a Evropský parlament). Tato krize upozornila na potřebu transparentních a předvídatelných energetických vztahů. Mechanismus včasného varování v oblasti energetiky mezi EU a Ruskem, stvrzený podpisem dne 16. listopadu 2009, by měl přispět ke snížení rizika narušení dodávek.

Politováníhodné bylo odstoupení Ruska od Smlouvy o energetické chartě, které Rusko oznámilo v červenci roku 2009 (s účinkem od října roku 2009). EU při svých kontaktech s Ruskem soustavně zdůrazňovala význam společného mezinárodního právního rámce pro ochranu investic, tranzit a obchodování s energetickými produkty. EU je odhodlána prosadit, aby zásady Smlouvy o energetické chartě byly zakotveny v nové dohodě mezi EU a Ruskem, o níž se v současné době jedná.

⁷ Evropský parlament přijal dne 17. září 2009 usnesení o vnějších aspektech energetické bezpečnosti (Nabucco a DESERTEC) (P6_TA-PROV(2009)0021).

V dubnu roku 2009 bylo podepsáno společné prohlášení o energetice s Běloruskem a v prosinci roku 2009 bylo dosaženo politické dohody s Moldavskou republikou a Ukrajinou o jejich členství v Energetickém společenství. V roce 2009 EU spolu s mezinárodními finančními institucemi nabídla podporu pro modernizaci ukrajinské přenosové soustavy pro zemní plyn, reformu ukrajinského plynárenského odvětví a nákup plynu. Otázky týkající se energetiky byly projednány s východními partnery v rámci energetické bezpečnostní platformy Východního partnerství.

Pokračovala dvoustranná jednání o energetice s Alžírskem a Libyí; v prosinci roku 2008 bylo podepsáno Memorandum o porozumění v oblasti energetiky s Egyptem a v roce 2009 proběhla úspěšná jednání o Memorandu o porozumění v oblasti energetiky s Irákem (podepsáno bylo v lednu roku 2010). Ve Středomoří byla završena první fáze spolupráce mezi evropsko-středomořskými regulačními orgány v odvětví energetiky (Medreg), zahrnující sedm arabských zemí, Izrael, Palestinu a Turecko; spolupráce bude od roku 2010 pokračovat druhou fází. V roce 2008 byla obnovena trojstranná spolupráce v oblasti energetiky mezi EU, Izraelem a Palestinskou samosprávou, která však byla pozastavena z důvodu krize v pásmu Gazy. Cílem zůstává zřízení společného úřadu pro energetiku a usnadnění projektů společného zájmu, jako je společná izraelsko-palestinská iniciativa „Solární energie pro mír“. V roce 2009 byla dokončena studie na podporu projektu „Solární energie pro mír“ financovaná EU.

Jednou z klíčových prioritních oblastí strategie EU pro Střední Asii je posílení propojení energetických přepravních soustav. Důležitými stavebními prvky pro vybudování přímé trasy ze středoasijských zemí do EU, která představuje společný zájem obou stran, byly pražský summit o jižním koridoru, konaný v květnu roku 2009, a mezivládní dohoda o plynovodu Nabucco. Připravuje se koncepční dokument o spolupráci v oblasti energetiky s Uzbekistánem.

5. Změna klimatu a bezpečnost

V březnu roku 2008 předložili generální tajemník, vysoký představitel a Evropská komise zprávu Evropské radě⁸, v níž popisují, jak může změna klimatu fungovat jako faktor znásobující hrozbu tím, že zvyšuje stávající napětí v nestabilních nebo selhávajících státech, neboť způsobuje více extrémních povětrnostních jevů, úbytek srážek, snížení výnosů plodin a zvýšení hladiny moří. V roce 2009 byla intenzivněji prováděna doporučení tohoto dokumentu a následných doporučení⁹ generálního tajemníka, vysokého představitele z prosince roku 2008.

V návaznosti na závěry Rady z prosince roku 2008 byl v prosinci roku 2009 předložen Radě pro zahraniční věci souhrnný dokument „*společná zpráva o pokroku*“¹⁰ a *návazná doporučení v oblasti změny klimatu a mezinárodní bezpečnosti*, v němž byla vyzdvížena práce vykonaná v posledních letech v souvislosti se změnou klimatu a mezinárodní bezpečností. Byly vypracovány čtyři případové studie (regionální scénáře) týkající se změny klimatu a mezinárodní bezpečnosti v jihozápadní Asii, jihovýchodní Asii, Střední Americe a ostrovních státech v Indickém a Tichém oceánu. Tyto případové studie se podrobněji zabývají možnými bezpečnostními důsledky v jednotlivých oblastech a měly by sloužit jako podklad pro naše úvahy o vývoji, pokud jde o přizpůsobení se změně klimatu a řízení rizik spojených se změnou klimatu v těchto regionech.

⁸ Viz „Změna klimatu a mezinárodní bezpečnost“ (dokument Rady 7249/08).

⁹ Viz „Změna klimatu a bezpečnost: doporučení vysokého představitele pro činnosti navazující na zprávu vysokého představitele a Komise o změně klimatu a mezinárodní bezpečnosti“ (dokument Rady 16994/1/08 REV 1).

¹⁰ Společná zpráva o pokroku a návazná doporučení v oblasti změny klimatu a mezinárodní bezpečnosti určené Radě (dokument Rady 16645/09).

Rada pro zahraniční věci uvedenou zprávu a v ní obsažená doporučení potvrdila a uvedla, že změna klimatu a její důsledky pro mezinárodní bezpečnost jsou součástí širšího programu EU v oblasti změny klimatu a ústředním cílem úsilí Unie. Značného pokroku bylo dosaženo při posilování kapacit EU v oblasti včasného varování, analýzy a reakce na důsledky vyplývající pro mezinárodní bezpečnost ze změny klimatu, a to díky začlenění této otázky do činnosti různých oddělení generálního sekretariátu Rady a zároveň díky celkové koordinaci mezi jednotlivými útvary Komise.

Tato otázka se stala nedílnou součástí programu politických dialogů s třetími zeměmi, včetně USA, Ruska, Indie, Japonska a Číny. Probíhaly také neformální konzultace s mezinárodními a regionálními organizacemi, mimo jiné s OSN, OBSE, NATO a regionálním fórem ASEAN (Sdružení národů jihovýchodní Asie), s cílem podpořit vedení diskuse o změně klimatu před jednáními o otázkách klimatu na summitu v Kodani.

V červnu roku 2009 schválilo Valné shromáždění OSN – za rozhodujícího přispění EU – jednomyslně rezoluci¹¹, v níž byly vyjádřeny „*vážné obavy z možných bezpečnostních důsledků změny klimatu*“ a v níž byl generální tajemník OSN vyzván, aby na 64. zasedání Valného shromáždění OSN předložil na toto téma zprávu¹². EU k této zprávě, která byla předložena v září roku 2009 a zahájila diskusi v příslušných orgánech OSN i mezi nimi, poskytla svůj příspěvek.

¹¹ Rezoluce Valného shromáždění OSN A/63/281.

¹² Zpráva generálního tajemníka OSN o změně klimatu a jejích možných bezpečnostních důsledcích (A/64/350).

B. REGIONÁLNÍ KONFLIKTY A NESTABILNÍ SITUACE

Závažnou bezpečnostní hrozbu pro EU a její občany představují nadále probíhající i nové regionální konflikty a nestabilita zapříčiněná nestabilními státy. Jejich příčiny jsou různé a vyžadují různorodou reakci EU spolu s dalšími globálními aktéry a multilaterálními nebo regionálními organizacemi. Nestabilní a konfliktem postižené země navíc prokazují nejpomalejší pokrok při dosahování rozvojových cílů tisíciletí.

1. Blízký východ^{13 14}

Izraelsko-palestinský konflikt se v roce 2009 vyznačoval dvěma hlavními událostmi: jednak konfliktem v Gaze, který vypukl v posledních dnech roku 2008 a skončil dnem 18. ledna 2009, kdy Izrael i hnutí Hamás vyhlásily jednostranné příměří, a jednak pokračujícím úsilím nové vlády USA pod vedením prezidenta Baracka Obamy o obnovení jednání mezi oběma stranami konfliktu za pomoci zvláštního vyslance George Mitchella.

EU nadále napomáhala budování palestinského státu, mimo jiné prostřednictvím svých misí SBOP (viz níže). Zdá se, že toto úsilí přineslo pozitivní výsledky – na západním břehu Jordánu bylo dosaženo hospodářského růstu, mimo jiné díky krokům Izraele učiněným s cílem uvolnit omezení pohybu. Přetrvává nicméně vážné znepokojení, zejména pokud jde o pokračující osidlování, situaci ve východním Jeruzalémě a režim přístupu do pásma Gazy a opačným směrem. Znepokojení rovněž nadále vyvolává patová situace v oblasti vnitropalestinského usmíření.

Kroky, jež byly v roce 2009 učiněny v zájmu normalizace vztahů mezi Libanonem a Sýrií, by mohly přispět ke zlepšení situace v regionu. Z dlouhodobého hlediska by EU mohla nabídnout pomoc a odborné znalosti s cílem urovnat situaci na hranicích mezi těmito dvěma státy, konkrétně provést vytyčení, vyznačení a zajištění hranic. EU poskytla podporu Libanonu, Sýrii a Jordánsku, aby pomohla vládám těchto zemí zvládat problém vysokého počtu uprchlíků z Iráku.

EU dokončila práci v souvislosti s dohodou o přidružení se Sýrií a v říjnu roku 2009 navrhla přistoupit k jejímu podpisu. Sýrie zatím s podpisem nesouhlasila s odůvodněním, že potřebuje více času na posouzení možného dopadu této dohody. EU doufá, že k podpisu dojde během roku 2010.

V reakci na rostoucí nestabilitu v Jemenu v roce 2009 a vzhledem k bezpečnostním zájmům EU v oblasti Perského zálivu přijala Rada komplexní přístup EU k Jemenu, zahrnující politický dialog, rozvojovou pomoc, větší důraz na koordinaci dárců, budování kapacit, humanitární pomoc, budování státu a větší spolupráci a pomoc v boji proti terorismu. Tento přístup bude v roce 2010 dále rozvíjen a uplatňován společně s Jemenem a hlavními mezinárodními partnery.

¹³ Evropský parlament přijal dne 15. ledna 2009 usnesení o situaci v pásmu Gazy (P6_TA-PROV(2009)0025).

¹⁴ Evropský parlament přijal dne 18. února 2009 usnesení o humanitární pomoci pásmu Gazy (P6_TA-PROV(2009)0057).

EU a Irák uzavřely v listopadu roku 2009 jednání o dohodě o partnerství a spolupráci. Jakmile bude tato dohoda podepsána a uzavřena, bude se jednat o první právně závaznou dohodu mezi EU a Irákem.

2. Asie

Rok 2009 byl obtížný pro Afghánistán a Pákistán. V průběhu roku EU zintenzivnila svou angažovanost, když v říjnu na zasedání Rady ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy schválila *plán posilování činnosti EU v Afghánistánu a Pákistánu* a zahájila kroky k jeho provádění. Akční plán EU usiluje o obnovení závazku ke stabilizaci regionu vzhledem k tomu, že situace v Pákistánu a v Afghánistánu je v mnoha směrech vzájemně provázána. Obnovený závazek EU vyžaduje spolupráci a odpovědnost afghánské strany. V tomto procesu musí důležitou úlohu sehrát regionální partneři, neboť pro prosperující Afghánistán a Pákistán je zásadní regionální stabilita.

Záměrem akčního plánu je posílit vznikající strategické partnerství EU s Pákistánem, mimo jiné uspořádáním druhého *ad hoc* summitu v první polovině roku 2010.

EU vyslala volební pozorovatelskou misi pro prezidentské volby a volby do provinčních rad v srpnu roku 2009 a s ohledem na nadcházející parlamentní volby, které se budou konat na podzim roku 2010, uvaží možnosti, jak napomoci reformě volebního procesu v Afghánistánu, jakož i možnost vyslání další volební pozorovatelské mise.

S cílem usnadnit civilní koordinaci a v souladu s Lisabonskou smlouvou má EU od dubna roku 2010 v Afghánistánu jediné zastoupení v důsledku sloučení Delegace Evropské komise s Úřadem stálého zástupce EU pro Afghánistán.

EU nadále uplatňovala vícekolejný přístup k Barmě/Myanmaru, což znamená, že ponechala v platnosti omezující opatření – a po vynesení rozsudku nad Do Aun Schan Su Ťij v srpnu roku 2009 je posílila – a zároveň pokračovala v poskytování humanitární pomoci, jak bylo stanoveno společným postojem z roku 2006, pokračovala v dialogu a kontaktech s orgány, v rámci ASEM a s ASEAN a dalšími sousedy a v podpoře úsilí OSN.

Rada, majíc na paměti potenciální riziko nestability, jež – jak se EU domnívá – hrozí, pokud nedojde ke zlepšení situace, a vědoma si toho, že postoj a požadavky EU by měly být vládě této země jasně sděleny, rozhodla v prosinci roku 2009, že posílí dialog s vojenskými orgány za účelem prosazování svého hlavního cíle: zahájení přechodu ke stabilní demokracii a právnímu státu na základě všem otevřeného dialogu mezi orgány, opozicí a etnickými skupinami a propuštění všech politických vězňů, které by vedly ke svobodným a spravedlivým volbám v roce 2010.

EU bude nadále úzce spolupracovat s OSN a podobně smýšlejícími spojenci, například s USA, Japonskem, Austrálií, státy ASEAN a dalšími.

3. Afrika¹⁵

EU byla v rámci mezinárodního společenství jedním z hlavních aktérů v oblasti Afrického rohu^{16 17} a svou činnost úzce koordinovala s dalšími mezinárodními partnery. EU spolupředávala v Bruselu dárcovskou konferenci o pomoci bezpečnostnímu sektoru v Somálsku a aktivně podporovala dohodu z Džibuti, která poskytuje politické a pokojné řešení pro tento region. V roce 2009 se EU rozhodla posílit svou angažovanost vůči Somálsku prostřednictvím komplexního přístupu¹⁸ a přijala politiku týkající se Afrického rohu a následně i závěry Rady o oblasti Afrického rohu¹⁹. EU znovu potvrdila svůj závazek tím, že prodloužila mandát operace SBOP EU NAVFOR Atalanta, jež stojí v čele mezinárodních operací proti pirátství a zajišťuje v regionu nebyvalou úroveň koordinace, a souhlasila se zřízením vojenské mise SBOP s cílem přispět k výcviku somálských bezpečnostních sil²⁰. EU podporuje zintenzivnění úsilí v rámci kontaktní skupiny pro pirátství u pobřeží Somálska.

Uvedená vojenská mise je první operací, kdy je v rámci SBOP přímo poskytován základní vojenský výcvik na podporu a posílení stávajícího výcvikového programu ve spolupráci s dalšími mezinárodními partnery. Rozšiřuje škálu programů boje proti pirátství a obecnějších rozvojových programů Komise a současně představuje komplexnější přístup k řešení krizí.

EU nadále sledovala čtyři mírové procesy v oblasti Velkých jezer. Situace byla značně usnadněna vzhledem k tomu, že během roku 2009 došlo k podstatnému pokroku ve vztazích mezi Demokratickou republikou Kongo (DRK) a Rwandou. Mírový proces ve východní části DRK je složitou politickou a vojenskou výzvou. I přes pozitivní vývoj tento proces stále pokračuje, zejména pokud jde o neutralizaci rwandských povstalců z Demokratických sil pro osvobození Rwandy (FDLR) a začlenění bývalých konžských povstalců do ozbrojených sil DRK.

Pokroku bylo dosaženo také v burundském mírovém procesu. Povstalecké hnutí FNL (národně osvobozené síly) se odzbrojilo, demobilizovalo a přeměnilo se v politickou stranu. Začala příprava volebního cyklu 2010 (prezidentské, legislativní a místní volby). Závažným destabilizujícím faktorem v regionu (DRK, Středoafriická republika a jižní Súdán) je i nadále trestná činnost Armády božího odporu (LRA). Situace ve východní části DRK zůstává jednou z nejhorších humanitárních krizí ve světě, a to i přes povzbudivé vyhlídky na stabilizaci.

V oblasti Sahelu přetrvávají problémy související s bezpečností a rozvojem, včetně drog, nelegální migrace, buněk al-Káidy (AQMI), obchodování se zbraněmi a ozbrojených povstání, ve spojení s rozvojovými otázkami, jako je nedostatečný rozvoj, nezaměstnanost mladých (u nichž je možné, že se připojí k povstalcům nebo AQMI) a pokračující úsilí o rozvoj, jemuž brání nestabilní bezpečnostní situace. EU zahájilo iniciativu na podporu tohoto regionu, zejména Mauritánie, Mali a – bude-li to možné – Nigeru. Cílem iniciativy EU je rozvíjet komplexní přístup se zaměřením na rozvoj, bezpečnost, řádnou správu věcí veřejných, dodržování lidských práv a právní stát prostřednictvím vhodných nástrojů EU a dvoustranných programů pomoci členských států EU. Pro toto úsilí je zásadní spolupráce s Alžírskem, Marokem a Libyí i s regionálními a kontinentálními organizacemi.

¹⁵ Evropský parlament přijal dne 24. března 2009 usnesení o Roku po Lisabonu: partnerství Afrika-EU v praxi (P6_TA-PROV(2009)0151).

¹⁶ Evropský parlament přijal dne 15. ledna 2009 usnesení o situaci v oblasti Afrického rohu (P6_TA-PROV(2009)0026).

¹⁷ Evropský parlament přijal dne 26. listopadu 2009 rezoluci o politickém řešení problému pirátství u somálského pobřeží (P7_TA-PROV(2009)0099).

¹⁸ Závěry Rady z července roku 2009.

¹⁹ Závěry Rady z prosince roku 2009.

²⁰ Závěry Rady pro zahraniční věci z ledna roku 2010.

V roce 2009 se náhle zhoršila politická a bezpečnostní situace v Guineji-Bissau, kde došlo k atentátu na vojenské a politické vedoucí představitele včetně prezidenta. Volební proces nicméně pokračoval a nový prezident se ujal úřadu s pětiletým mandátem začátkem září. Od té doby vykazuje tato země do jisté míry politickou stabilitu. EU v roce 2009 znovu potvrdila svůj závazek tím, že prodloužila mandát mise SBOP EU SSR GUINEA BISSAU do května roku 2010.

Patová situace v Guineji, zapříčiněná úsilím junty o udržení moci, vyvrcholila krvavým potlačením pokojné opoziční demonstrace, v jehož důsledku zemřelo více než 150 osob; docházelo také ke znásilňování a další osoby se staly nezvěstnými. Po nezdařeném pokusu o atentát na vůdce junty přijal nový, prozatímní prezident pod silným tlakem mezinárodního společenství opatření s cílem obnovit proces transformace. EU použila různé nástroje, které měla k dispozici, aby vyvinula na juntu tlak, včetně sankcí proti osobám odpovědným za zabíjení.

V Mauritánii otevřelo konání pokojných voleb cestu k návratu k ústavnímu pořádku.

Pokud jde o Súdán, k hlavním tématům náležel konflikt v Dárfúru a pomalý pokrok při provádění souhrnné mírové dohody. V reakci na žalobu, kterou Mezinárodní trestní soud podal na prezidenta Omara al-Bašíra, vypověděl Súdán řadu mezinárodních mezivládních organizací a způsobil tím zhoršení humanitární situace. Rozvojovou spolupráci EU znesnadnila skutečnost, že Súdán neratifikoval revidovanou dohodu z Cotonou. Zlepšily se napjaté čadsko-súdánské vztahy, což přispělo k dosažení omezeného pokroku v mírových rozhovorech o Dárfúru probíhajících v Dohá. Iniciativy AU nabyly na dynamice v souvislosti s výkonným panelem na vysoké úrovni pro Súdán pod vedením bývalého prezidenta Thaba Mbekiho, přičemž EU tento panel podporuje.

V březnu roku 2009 došlo na Madagaskaru k nezákonnému svržení zvoleného prezidenta. Africká unie této zemi okamžitě pozastavila členství a zřídila mezinárodní kontaktní skupinu (OSN, stálí členové Rady bezpečnosti OSN, EU, Jihoafrické společenství pro rozvoj a další), aby bylo nalezeno mírové řešení. Africká unie následně zavedla sankce proti úřadujícímu prezidentovi a řadě jeho zastánců.

4. Latinská Amerika

Po převratu, k němuž došlo dne 28. června v Hondurasu, EU odsoudila svržení prezidenta Manuela Zelayi a podporovala všechny iniciativy a úsilí směřující k obnovení demokracie v zemi. Velvyslanci EU byli odvoláni ze země. Volební pozorovatelská mise EU pro volby konané dne 29. listopadu byla zrušena, neboť by mohla být interpretována jako určité uznání faktické vlády. Místo ní byl vyslán technický tým volebních odborníků. Po těchto volbách a s ohledem na úsilí nového prezidenta Porfiria Loba o provedení ustanovení dohody ze San José/Tegucigalpy, jež vedlo k podpisu dohody o národním usmíření a k prosazování usmíření, EU rozhodla o normalizaci vztahů s Hondurasem včetně činností spolupráce (s výjimkou spolupráce ve vojenské oblasti) a obnovení jednání o dohodě o přidružení se Střední Amerikou.

C. BUDOVÁNÍ STABILITY V EVROPĚ I JINDE

1. Evropská perspektiva jako stabilizační prvek

Rada znovu zdůraznila (v prosinci roku 2009)²¹, že základem pro činnost EU ve všech fázích procesu rozšiřování je i nadále soudržné uplatňování obnoveného konsensu v otázce rozšíření (prosinec roku 2006)²² založeného na upevnění závazků, spravedlivých a přesně vymezených podmínkách, lepší komunikaci a schopnosti EU integrovat nové členy, včetně oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky.

Jednání s Tureckem vstoupila do náročnější fáze, kdy Turecko bude muset intenzivněji usilovat o splnění stanovených podmínek. Další úsilí o zajištění toho, aby Turecko v plném rozsahu splnilo kodaňská kritéria, je nezbytné vyvinout v řadě oblastí, zejména pokud jde o základní svobody. Největší hybnou silou a katalyzátorem pokroku v tomto směru je vyjednávací proces. Turecko je významným regionálním aktérem, mimo jiné z pohledu bezpečnosti Blízkého východu a jižního Kavkazu, a hraje klíčovou úlohu v dodávkách energie a podpoře dialogu mezi civilizacemi. V tomto ohledu Rada uvítala značné diplomatické úsilí za účelem normalizace vztahů s Arménií. Ve svých závěrech z prosince roku 2009 Rada uvítala zahájení posíleného dialogu o migraci a vyzvala k urychlenému přijetí konkrétních opatření. Rada znovu zdůraznila, že Turecko se musí jednoznačně zavázat k dobrým sousedským vztahům a k mírovému urovnávání sporů v souladu s Chartou Organizace spojených národů s tím, že se v případě potřeby obrátí na Mezinárodní soudní dvůr. EU dále opětovně zdůraznila veškerá svrchovaná práva, která mají členské státy EU a k nimž mimo jiné náleží právo uzavírat dvoustranné dohody v souladu s *acquis* EU a s mezinárodním právem, včetně Úmluvy OSN o mořském právu.

Rada rovněž s hlubokým politováním konstatovala, že Turecko i přes opakované výzvy nesplnilo závazek provést plně a nediskriminačním způsobem dodatkový protokol k dohodě o přidružení a neučinilo pokrok v otázce normalizace vztahů s Kyperskou republikou. Nedojde-li v této otázce k pokroku, zachová EU opatření z roku 2006, což bude nadále ovlivňovat celkový pokrok v jednání. EU bude v souladu se závěry ze dne 11. prosince 2006 i nadále pozorně sledovat a posuzovat pokrok dosažený v otázkách, na něž se vztahuje prohlášení Evropského společenství a jeho členských států ze dne 21. září 2005. Nyní se očekává, že bude bez dalšího odkladu dosaženo pokroku.

Od Turecka se rovněž očekává, že bude aktivně podporovat probíhající jednání, jejichž cílem je spravedlivé, komplexní a proveditelné řešení kyperského problému v rámci OSN, a to v souladu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN a při dodržování zásad, na nichž je Unie založena. Zásadní význam má odhodlání Turecka usilovat o toto komplexní řešení a přispět k němu.

Chorvatsko dosáhlo v uplynulém roce značného pokroku v přístupových jednáních, která nyní vstupují do závěrečné fáze. V prosinci roku 2009 také zahájila činnost pracovní skupina pro vypracování přístupové smlouvy s Chorvatskem.

²¹ Viz závěry Rady ze dne 8. prosince 2009 (dokument 17169/1/09 REV 1).

²² Viz závěry Evropské rady ze 14. a 15. prosince 2006 (dokument 16879/1/06 REV 1).

Rada uvítala skutečnost, že dne 4. listopadu 2009 byla ve Stockholmu podepsána se Slovinskem smířčí dohoda o otázce hranic a že chorvatský parlament tuto dohodu dne 20. listopadu 2009 ratifikoval. Rada vyzvala Chorvatsko, aby na tento pokrok navázalo a usilovalo o vyřešení všech zbývajících dvoustranných otázek, zejména pohraničních sporů, majíc přitom na paměti význam dobrých sousedských vztahů.

Proces stabilizace a přidružení poskytuje obecný politický rámec pro vztahy a jednání se zeměmi západního Balkánu²³, a to až do jejich případného přistoupení k EU. Rada v roce 2009 znovu potvrdila svou plnou podporu evropské perspektivy celého regionu, která má i nadále zásadní význam pro jeho stabilitu, usmíření a budoucnost.

EU znovu zdůraznila význam regionální spolupráce a dobrých sousedských vztahů v procesu přibližování se k EU. I když v roce 2009 bylo dosaženo pokroku na cestě k EU, některé výzvy zůstávají stejné pro všechny země; všechny musejí pokračovat v upevňování právního státu a tento proces urychlit, což zahrnuje i zajištění svobody projevu, boj proti korupci a organizované trestné činnosti, jakož i zajištění efektivnosti a nezávislosti justice a zlepšení správní kapacity.

V roce 2009 pokračovala spolupráce s partnery ze západního Balkánu. Po žádosti o členství v EU předložené Černou Horou v prosinci roku 2008 předložily své žádosti také Albánie (dne 28. dubna 2009) a Srbsko (dne 22. prosince 2009). Rada rozhodla, že požádá Komisi, aby připravila stanovisko k žádosti Černé Hory (dne 23. dubna 2009) a Albánie (dne 16. listopadu 2009). Dohoda o stabilizaci a přidružení mezi EU a Albánií vstoupila v platnost dne 1. dubna 2009. První zasedání Rady stabilizace a přidružení s Albánií se uskutečnilo dne 18. května 2009. Provádění prozatímní dohody mezi EU a Bosnou a Hercegovinou i prozatímní dohody mezi EU a Černou Horou probíhalo nadále hladce a pokračovala práce směřující k finalizaci všech postupů nezbytných pro vstup dohod o stabilizaci a přidružení v platnost. V případě Bosny a Hercegoviny²⁴ Rada v červnu roku 2009 zdůraznila, že je třeba, aby se vedoucí představitelé země v politickém procesu angažovali konstruktivním způsobem a zdrželi se nacionalistické rétoriky. V prosinci Rada znovu zopakovala, že je znepokojena politickým vývojem a vyzvala Bosnu a Hercegovinu k naléhavému urychlení klíčových reforem. Rada poté rovněž připomněla, že pro dosažení pokroku je nezbytně nutná vize společné budoucnosti, již budou sdílet vedoucí představitelé země, a politická vůle splnit požadavky evropské integrace. Rada také zdůraznila, že Bosna a Hercegovina musí provést první soubor ústavních změn, aby tak vytvořila funkční stát a uvedla svůj ústavní rámec v soulad s Evropskou úmluvou o lidských právech.

V prosinci roku 2009 vyjádřil Úřad žalobce ICTY uspokojení s úrovní spolupráce Srbska s tímto tribunálem. Rada poté dne 8. prosince rozhodla o uplatňování prozatímní dohody mezi EU a Srbskem, která posléze vstoupila v platnost dnem 1. února 2010.

Zástupci EU zaujali klíčovou úlohu v rámci mezinárodních koordinačních mechanismů na západním Balkánu. Vysoký představitel EU pro SZBP Javier Solana navštívil v květnu roku 2009 Bosnu a Hercegovinu společně s viceprezidentem USA a při této příležitosti znovu potvrdili společné odhodlání EU-USA zajistit stabilitu této země, podpořili její úsilí o euroatlantickou integraci a naléhavě vyzvali vedení země, aby provedlo nezbytné reformy. V říjnu a listopadu roku 2009 se předsednictví EU společně s USA angažovaly v úsilí o usnadnění dohody o klíčových reformách, které vyvrcholilo dvěma zasedáními na vysoké úrovni na základně Camp Butmir u Sarajeva a bylo doprovázeno řadou jednání a zasedání na technické úrovni.

²³ Evropský parlament přijal dne 24. dubna 2009 usnesení o upevnění stability a prosperity ve státech západního Balkánu (2008/2200(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0331).

²⁴ Evropský parlament přijal dne 24. dubna 2009 usnesení o situaci v Bosně a Hercegovině (P6_TA-PROV(2009)0332).

Hlavní kontaktní osobou a koordinátorem v souvislosti se zapojením mezinárodního společenství je vysoký zástupce zastávající současně funkci zvláštního zástupce EU. Vysoký zástupce/zvláštní zástupce EU spolu s Delegací EU znovu potvrdili evropskou perspektivu Bosny a Hercegoviny. EU se také aktivně účastnila zasedání Rady pro nastolení míru. Řídící výbor Rady pro nastolení míru nadále průběžně přezkoumává pokrok v plnění „pěti cílů a dvou podmínek“ stanovených pro ukončení činnosti Úřadu vysokého zástupce. V červnu roku 2009 Rada znovu potvrdila své odhodlání prosazovat cíl, jímž je přechod od Úřadu vysokého zástupce k výraznějšímu zastoupení EU, jakmile budou uvedené cíle a podmínky splněny. Vzhledem k nedostatečnému pokroku Bosny a Hercegoviny nebylo dosud možné o této změně rozhodnout.

V Černé Hoře (29. března 2009) a v Albánii (28. června 2009) se konaly parlamentní volby. V obou zemích vyhověly téměř všem mezinárodním standardům, avšak některé nedostatky přetrvávají a je třeba přijmout opatření v návaznosti na doporučení Úřadu OBSE pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR). Při parlamentních volbách v Albánii nebyla plně nevyužita možnost dodržet nejvyšší normy pro demokratické volby. V prosinci roku 2009 vyzvala Rada pro obecné záležitosti všechny politické strany v Albánii, jakož i parlament, aby se zapojily do konstruktivního politického dialogu.

Koaliční vláda v Bývalé jugoslávské republice Makedonii (FYROM) ustavená v roce 2008 byla i nadále funkční a stabilní – rovněž s ohledem na ochridskou rámcovou dohodu. V březnu a dubnu roku 2009 se ve dvou kolech konaly prezidentské a obecní volby. Podle hodnocení OBSE/ODIHR splnily většinu mezinárodních standardů. Komise ve své strategii rozšíření a zprávě o pokroku týkající se Bývalé jugoslávské republiky Makedonie uvedla, že se tato země podstatným způsobem zabývala prioritami klíčových reforem a dostatečně splnila kodaňská politická kritéria. Na základě tohoto hodnocení Komise doporučila zahájit přístupová jednání.

Rada ve svých závěrech z prosince roku 2009 vzala doporučení na vědomí, ocenila pokrok, jehož země dosáhla, a uvedla, že se k této otázce vrátí během příštího předsednictví.

V říjnu Komise navrhla opatření na podporu politického a socioekonomického rozvoje Kosova. V prosinci vzala Rada tyto návrhy náležitě na vědomí, a aniž by byla dotčena stanoviska členských států ke statusu Kosova, vyzvala Komisi k přijetí nezbytných opatření na podporu Kosova na jeho cestě k EU v souladu s evropskou perspektivou tohoto regionu a poukázala na význam, jež přikládá opatřením souvisejícím s obchodem a vízy. Rada rovněž vybídla Komisi, aby umožnila Kosovu účastnit se programů Unie a posílila dialog EU s Kosovem v rámci procesu stabilizace a přidružení.

I v roce 2009 působil na místě zvláštní zástupce EU v Kosovu v duchu trvalého odhodlání EU zajistit stabilitu a socioekonomický rozvoj Kosova. Nadále působil také jako mezinárodní civilní zástupce jmenovaný Mezinárodní řídící skupinou. Stal se tak ústřední postavou a koordinátorem v souvislosti se zapojením mezinárodního společenství v Kosovu. V průběhu roku 2009 zvláštní zástupce EU v rámci svojí činnosti podporoval politický proces a přispíval k regionální spolupráci a stabilitě. EU si v tomto ohledu zachovává výraznou přítomnost a bude podporovat dodržování lidských práv, ochranu menšin a ochranu kulturního a náboženského dědictví. Pokud jde o ochranu tohoto dědictví, důkazem angažovanosti EU je jmenování velvyslance Dimitrise Moschopoulose zprostředkovatelem v zájmu ochrany náboženského a kulturního dědictví srbské pravoslavné církve v Kosovu.

Dne 30. listopadu Rada rozhodla zrušit s účinností od 19. prosince vízovou povinnost pro občany Bývalé jugoslávské republiky Makedonie (FYROM), Černé Hory a Srbska poté, co tyto země splnily všechna kritéria stanovená EU pro uvolnění vízového režimu.

V prosinci Rada vyzvala Komisi, aby předložila podobné návrhy pro Albánii a Bosnu a Hercegovinu, jakmile dojde na základě hodnocení k závěru, že obě země splňují podmínky stanovené v příslušných cestovních mapách Komise.

2. Posílená spolupráce se sousedními regiony²⁵

Evropská politika sousedství poskytuje i nadále rámec pro vztahy s partnery ze sousedních regionů. EU zahájila jednání nebo pokračovala v jednáních o zlepšení a dalším rozvoji dvoustranných vztahů s několika jižními partnerskými zeměmi v rámci evropské politiky sousedství. V návaznosti na přijetí společného dokumentu o rozšířeném statusu pokračovala v roce 2009 práce na novém akčním plánu EU-Maroko, který by měl odrážet dobrou vůli Maroka k prohloubení vztahů s EU a všemi jejími institucemi. Další středomořské země (Egypt, Jordánsko a Tunisko) požádaly o rozšíření svých vztahů s Evropskou unií. Pokračovala práce související s prováděním akčního plánu EU-Izrael, i když jednání o rozšíření dvoustranných vztahů a o novém akčním plánu negativně ovlivnila krize v pásnu Gazy. Platnost stávajícího akčního plánu byla prodloužena do června roku 2010.

Od zahájení jednání o rámcové dohodě mezi EU a Libyí v listopadu roku 2008 se uskutečnilo již pět kol jednání. V řadě oblastí bylo dosaženo významného pokroku.

Pokud jde o východní sousedy, značně pokročila jednání s Ukrajinou o nové dohodě o přidružení, jejíž nedílnou součástí by mělo být zřízení prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, a EU je i nadále přesvědčena, že bude možné ji v následujících měsících uzavřít za předpokladu, že Ukrajina bude mít nezbytnou politickou vůli k urychlení jednání v zájmu vyřešení otevřených otázek. V lednu roku 2010 byla zahájena jednání o nové dohodě o přidružení s Moldavskou republikou. Rozšíření smluvních vztahů s Arménií, Ázerbájdžánem a Gruzíí bude založeno na zásadách nevýlučnosti, diferenciací a podmíněnosti. V roce 2009 byly v Radě zahájeny diskuse o návrhu směrnic pro jednání s těmito zeměmi. V reakci na určité pozitivní kroky v oblasti demokracie a základních svobod začala EU postupně navazovat bližší kontakty s Běloruskem a bude nadále podporovat reformní úsilí. Řada návštěv na vysoké úrovni z Běloruska a směřujících do Běloruska napomohla posílit politické výměny.

Zahájením Východního partnerství na pražském summitu dne 7. května byla v roce 2009 dále posílena mnohostranná spolupráce. Hlavním cílem Východního partnerství je vytvoření podmínek nezbytných pro urychlení politického sbližení a další hospodářskou integraci mezi Evropskou unií a zúčastněnými partnerskými zeměmi (Arménií, Ázerbájdžánem, Běloruskem, Gruzíí, Moldavskou republikou a Ukrajinou). V uplynulém roce byl aktivně využit multilaterální rozměr Východního partnerství: byla uspořádána 2 kola zasedání čtyř tematických platforem a byly přijaty jejich pracovní programy, byly vytvořeny různé pracovní skupiny a zahájeny vzorové iniciativy. V listopadu se konalo první zasedání fóra Východního partnerství pro civilní společnost, po němž v prosinci následovalo zasedání ministrů partnerství.

²⁵ Evropský parlament přijal dne 19. února 2009 usnesení o revizi evropského nástroje sousedství a partnerství (2008/2236(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0078).

Východní partnerství se řídí zásadami diferenciací a podmíněnosti. Bude zajištěna doplňkovost s regionálními iniciativami mezi EU a příslušnými partnerskými zeměmi, zejména s Černomořskou synergií.

Nadšení, které doprovázelo vytvoření Unie pro Středomoří²⁶ v červenci roku 2008, bohužel neodpovídaly skutky v roce 2009. V důsledku konfliktu v pásmu Gazy činnost Unie pro Středomoří po větší část roku 2009 ustrnula. Zasedání byla postupně obnovena během léta a v druhé polovině roku se uskutečnila ministerská zasedání věnovaná úloze žen ve společnosti, hospodářským a finančním věcem, udržitelnému rozvoji a obchodu. Dvě ministerská zasedání (zahraniční věci a životní prostředí) byla nicméně odložena a do konce roku nebyly přijaty stanovky sekretariátu, který má být zřízen v Barceloně. Stanovky sekretariátu byly posléze přijaty v březnu roku 2010. V lednu roku 2010 byl generálním tajemníkem společného sekretariátu Unie pro Středomoří jmenován Ahmad Masadeh z Jordánska.

3. Řešení krizí a vleklých konfliktů v sousedních regionech

Nevyřešené konflikty na jižním Kavkaze – v Abcházii, Jižní Osetii a Náhorním Karabachu – představovaly i nadále základní překážku pro stabilizaci, politickou reformu a hospodářský rozvoj regionu.

Dokud zůstanou nevyřešeny, Gruzie, Arménie a Ázerbájdžán se nebudou moci plně soustředit na upevňování demokracie, řádné správy věcí veřejných, hospodářské reformy a rozvoje, právního státu a dodržování lidských práv. Z hlediska omezování korupce a podpory právního státu dosáhla největšího pokroku Gruzie, ale všechny tři země mají dosud potíže se zajištěním přechodu k plnohodnotné, pluralitní demokracii. V některých oblastech bylo sice dosaženo většího či menšího pokroku, znepokojení však nadále vyvolává nedostatečný pluralismus a svoboda sdělovacích prostředků, obecně slabý právní stát a nedostatečný politický dialog.

Situace v Gruzii se od války v srpnu roku 2008 více stabilizovala, ale zůstává labilní a nepředvídatelná. Nedodržování dohod ze dne 12. srpna a 8. září 2008 ze strany Ruska nadále narušuje úsilí o nalezení řešení konfliktu.

Od dohody o příměří ze srpna roku 2008 je EU významným bezpečnostním aktérem v regionu díky tomu, že v rámci SBOP rozmístila pozorovatelskou misi EU v Gruzii (EUMM Georgia)^{27 28}, jmenovala zvláštního zástupce EU pro krizi v Gruzii²⁹ a aktivně se podílela na zahájení a vedení rozhovorů mezi stranami konfliktu v Ženevě, jimž EU spolupředsedala³⁰, a začala provádět obsáhlý balíček pomoci pro období po skončení konfliktu³¹. EU rovněž podpořila myšlenku mezinárodního vyšetřování konfliktu v Gruzii³².

²⁶ Evropský parlament přijal dne 19. února 2009 usnesení o barcelonském procesu: Unii pro Středomoří (2008/2231(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0077).

²⁷ Rada rozhodla o prodloužení mandátu Pozorovatelské mise EU v Gruzii o dalších 12 měsíců do 14. září 2010. Viz závěry Rady o misi EUMM Georgia ze dne 27. července 2009, dokument 12354/09, a společná akce 2009/572/SZBP ze dne 27. července 2009 (Úř. věst. L 197, 29.7.2009, s. 110).

²⁸ Ve dnech 24. až 27. února navštívila misi EUMM Georgia oficiální delegace Evropského parlamentu.

²⁹ Viz společná akce Rady 2009/131/SZBP ze dne 16. února 2009 (Úř. věst. L 46, 17.2.2009, s. 47–49) a společná akce 2009/571/SZBP ze dne 27. července 2009 (Úř. věst. L 197, 29.7.2009, s. 109).

³⁰ První zasedání v rámci ženevských interních jednání se konalo dne 15. října 2008; dosud se uskutečnilo devět kol. Deváté zasedání se uskutečnilo dne 28. ledna 2010.

³¹ Obsáhlý program poválečné pomoci byl zahájen po dárcovské konferenci pro Gruzii (22. října 2008).

³² Viz závěry Rady ze dne 15. září 2008 (dokument Rady 13030/08), rozhodnutí Rady 2008/901/SZBP ze dne 2. prosince 2008 (Úř. věst. L 323, 3.12.2008, s. 66) a rozhodnutí Rady 2009/570/SZBP ze dne 27. července 2009 (Úř. věst. L 197, 29.7.2009, s. 108).

Přestože se EU výrazně zasazovala o zachování přítomnosti mise OBSE v Gruzii, včetně její dřívější pozorovatelské úlohy v Jižní Osetii, a o pokračování Pozorovatelské mise OSN v Gruzii (UNOMIG) v oblasti Abcházie, v důsledku ruského veta došlo k ukončení obou operací, čímž zanikly prvky mezinárodní bezpečnostní struktury pro Gruzii. Pozorovatelská mise EU tak jako jediná zajišťuje mezinárodní pozorovatelskou úlohu a významně přispívá k bezpečnosti a normalizaci situace na místě. Rada prodloužila mandát mise o další rok do 14. září 2010.

Angažovanost EU vůči separatistickým regionům se řídí dvěma zásadami: na jedné straně EU tyto subjekty neuznává, avšak zároveň je ochotna se angažovat v řadě oblastí, včetně budování důvěry v oblasti správních hranic, mezilidských kontaktů a hospodářské obnovy.

Ženevský proces byl i nadále složitý. Vzhledem k přetrvávající napjaté politické situaci bylo pouhé pokračování ženevských jednání samo o sobě významným úspěchem, neboť tato jednání představovala jediné fórum, v jehož rámci byly zastoupeny všechny strany konfliktu, jež byly nuceny společně jednat. Po více než roce fungování a devíti kolech ženevských jednání bylo nicméně hmatatelných výsledků dosaženo jen ve velmi omezené míře. Pokud jde o Náhorní Karabach, EU nadále podporuje jednání v rámci Minské skupiny OBSE. EU oznámila své stanovisko, podle něž by neměla být žádným způsobem formálně ani neformálně spojována normalizace turecko-arménských vztahů se sporem o Náhorní Karabach. Od počátku procesu normalizace vztahů mezi Tureckem a Arménií EU podporovala zprostředkovatelské úsilí Švýcarska. Ačkoli EU není součástí Minské skupiny OBSE, poskytovala nadále politickou podporu při řešení konfliktu a informovala zúčastněné strany, že EU je připravena se na podporu procesu urovnávání konfliktu více angažovat prostřednictvím činnosti na místě. V minulém roce vstoupil mírový proces v Náhorním Karabachu do nové fáze, když byla obnovena jednání podpořená šesti setkáními prezidentů Arménie a Ázerbájdžánu, ale vyhlídky na mír byly koncem roku 2009 nadále nejasné.

Povolební události v Moldavské republice ukázaly, že je třeba zajistit, aby zlepšení vztahů s Moldavskou republikou bylo spojeno se zintenzívněním dialogu o lidských právech a demokracii.

EU reagovalo na politickou krizi zejména zintenzívněním kontaktů zvláštního zástupce EU se všemi zúčastněnými stranami a poskytnutím rozsáhlého odborného poradenství v oblasti voleb s cílem napomoci vytvoření příznivého prostředí pro opakování parlamentních voleb konaných v červenci roku 2009.

Mise EU pro pomoc na hranicích Moldavské republiky a Ukrajiny (EUBAM) nadále podporovala posilování odborné kapacity moldavských a ukrajinských celních útvarů a útvarů pohraniční stráže a spolupráci mezi jednotlivými orgány. V prosinci roku 2009 bylo po konstruktivních dvoustranných rozhovorech dosaženo významného pokroku, když bylo zahájeno vymezení centrální (podněsterské) části moldavsko-ukrajinské státní hranice. Po dohodě mezi Evropskou komisí, Ukrajinou a Moldavskou republikou byla mise EUBAM v listopadu roku 2009 prodloužena.

V souvislosti s podněsterskou otázkou posílila EU v minulém roce své zapojení ve formátu jednání „5+2“ a svou přítomnost na místě prostřednictvím zvláštního zástupce EU a prováděním dvou rozsáhlých balíčků projektů na podporu budování důvěry. Koncem roku, na žádost obou stran konfliktu, souhlasila EU s tím, že bude nápomocna při hledání řešení otevřených otázek, které brání obnovení železniční dopravy přes Podněsterskou oblast.

Pokud jde o Bělorusko³³, Rada se v březnu roku 2009 znovu zabývala pozastavením platnosti seznamu osob, na něž se vztahuje zákaz udělování víz; o tomto pozastavení bylo rozhodnuto v říjnu roku 2008 poté, co byli propuštěni poslední mezinárodně uznání političtí vězni. Rada vzala na vědomí některé pozitivní kroky ze strany Běloruska a došla k závěru, že situace není na zrušení tohoto zákazu zralá a prodloužila jej o další rok. Aby Bělorusko povzbudila, do prosince roku 2009 prodloužila pozastavení zákazu. Bělorusko bylo také přizváno k účasti na Východním partnerství a projevilo se jako aktivní účastník. V roce 2009 se uskutečnilo první kolo dialogu o lidských právech mezi Běloruskem a EU. Od března však nedošlo prakticky k žádnému dalšímu pozitivnímu vývoji v oblasti demokratizace³⁴.

V některých ohledech dokonce došlo ke zhoršení situace, mimo jiné pokud jde o některé trestní věci, jež by mohly být považovány za politicky motivované, a tvrdé zákroky proti demonstracím.

Umírnění vůdci opozice a aktivisté v oblasti lidských práv nicméně tvrdí, že celkově se situace zlepšila³⁵, a vyzvali EU, aby i nadále uplatňovala politiku angažovanosti. Rada toto zohlednila v listopadu roku 2009, když znovu posuzovala politiku vůči Bělorusku; následně prodloužila zákaz vydávání víz o další rok (do prosince roku 2010), přičemž současně na stejné období prodloužila i pozastavení tohoto zákazu. Komise byla vyzvána, aby pokračovala v přípravné práci za účelem vypracování směrnic pro jednání o dohodě o usnadnění udělování víz a o readmisní dohodě, které by měly být přijaty, jakmile to okolnosti dovolí.

³³ Evropský parlament přijal dne 15. ledna 2009 usnesení o strategii EU vůči Bělorusku (P6_TA-PROV(2009)0027). Evropský parlament přijal dne 2. dubna 2009 usnesení o pololetním hodnocení dialogu mezi EU a Běloruskem (P6_TA-PROV(2009)0212).

³⁴ Evropský parlament přijal dne 17. prosince 2009 usnesení o Bělorusku (P6_TA-PROV(2009)0117).

³⁵ Běloruské orgány učinily opatrné kroky směrem k liberalizaci, včetně šíření několika nezávislých listů prostřednictvím oficiálních sítí sdělovacích prostředků a registrace hnutí „Za svobodu“, vedeného opozičním vůdcem Aljaksandrem Milinkevičem.

D. PŘÍSPĚVEK K ÚČINNĚJŠÍMU MULTILATERÁLNÍMU ŘÁDU

1. Činnost v kontextu multilaterálních rámců

Globální výzvy si žádají globální řešení. Nastolení účinnějšího multilaterálního světového řádu, po němž volá Evropská bezpečnostní strategie, je proto jedním z hlavních bezpečnostních cílů EU. Nejlepším prostředkem k dosažení tohoto cíle je úzká spolupráce s OSN, NATO, OBSE a Radou Evropy a zapojení do dalších mezinárodních koordinačních mechanismů.

Organizace spojených národů

OSN jakožto organizace s univerzálním mandátem a legitimitou poskytuje přirozený rámec pro hledání globálních řešení. Posilování OSN zůstává jedním z klíčových prvků vnější činnosti EU. Rámec OSN má zásadní význam v oblastech jako udržování míru, lidská práva a rozvoj. U priorit EU pro 64. zasedání Valného shromáždění OSN³⁶ byl zvláštní důraz kladen na řešení světové hospodářské a finanční krize, negativního dopadu změny klimatu a potřeby zajištění energetické bezpečnosti a zabezpečení potravin. EU se rovněž zaměřila na situaci v oblasti lidských práv v celé řadě zemí, což dokládají mimo jiné rezoluce o situaci v oblasti lidských práv v Barmě/Myanmaru a KLDR přijaté na 64. zasedání Valného shromáždění OSN, jakož i četná prohlášení a interaktivní dialogy se zvláštními zpravodaji OSN v rámci Rady OSN pro lidská práva.

Jednou z hlavních priorit EU v rámci OSN v roce 2009 bylo i nadále uplatňování zásady „odpovědnost za ochranu“ (Responsibility to Protect, R2P). EU a její členské státy prováděly velmi intenzivní a cílenou informační činnost s cílem přesvědčit další členy OSN o nutnosti přijmout konkrétní kroky k uplatňování této koncepce. V neposlední řadě v důsledku odhodlání EU se rozprava věnovaná koncepci R2P na červencovém zasedání Valného shromáždění vyznačovala velkou měrou shody. V příslušné rezoluci Valného shromáždění OSN se uvádí, že Valné shromáždění bude „pokračovat v jednáních o odpovědnosti za ochranu.“

Rozprava a rezoluce napomohly objasnit chápání této koncepce a pevně ji ukotvit v programu OSN. EU rovněž zahájilo vnitřní reflexe o tom, jak koncepci R2P začlenit do politik EU.

EU s OSN nadále úzce spolupracovala v oblasti řešení krizí. Provádění společného prohlášení o spolupráci v oblasti řešení krizí z roku 2007 vedlo nepochybně k zintenzívnění kontaktů. Vyšší úředníci OSN byli častými hosty na zasedáních Politického a bezpečnostního výboru a zástupci EU, včetně zvláštních zástupců EU, se často setkávali se svými protějšky z OSN³⁷.

EU a OSN v roce 2009 úzce spolupracovaly v místech operací, v nichž se angažovaly obě strany, zejména v Kosovu, Afghánistánu, Demokratické republice Kongo, Guineji-Bissau, Somálsku a Gruzii. Pokud jde o Somálsko, EU s OSN úzce koordinovala úsilí na podporu bezpečnosti a rozvoje.

³⁶ Priority jsou uvedeny v dokumentu 10809/09. V usnesení ze dne 24. března 2009 (P6_TA(2009)0150 – 2009/2000(INI)) Evropský parlament předložil Radě doporučení týkající se priorit EU pro 64. zasedání Valného shromáždění OSN.

³⁷ Více informací viz dvě zprávy o pokroku za toto období týkající se doporučení pro provádění společného prohlášení o spolupráci OSN a EU v oblasti řešení krizí (dokumenty 11451/09 a 17541/09).

V Čadu a Středoafričské republice bylo úspěšně dokončeno převedení operační odpovědnosti z operace EUFOR Chad/RCA na operaci OSN MINURCAT, přičemž přibližně 2000 vojáků z členských států EU se stalo součástí kontingentu OSN. Poznatky získané v souvislosti s přechodem od operace EUFOR Tchad/CAR k operaci MINURCAT a s plánovací fází mise EULEX Kosovo po restrukturalizaci mise UNMIK budou cenným příspěvkem k upevnění spolupráce EU a OSN při řešení krizí.

Generální tajemník OSN ve své zprávě ze dne 20. září 2009 o prozatímní správě OSN v Kosovu uvedl, že v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti 1244 (1999) plní stále významnější úlohu další aktéři, jako je OBSE a EULEX, a doplňují tak úlohu mise UNMIK. EU nadále usilovala o větší efektivitu práce Rady pro lidská práva a Třetího výboru Valného shromáždění OSN. EU jako vždy dávala podnět k rezolucím a iniciativám, jejichž cílem bylo chránit mezinárodní normy před snahami různých stran o jejich omezení nebo zmírnění a tyto normy rozšiřovat, nebo takové rezoluce či iniciativy podporovala. Za tímto účelem EU pokračovala v dlouhodobé informační činnosti s cílem přesvědčit skeptiky a dosáhnout konsenzu.

NATO³⁸

Spolupráce EU-NATO v kontextu ujednání „Berlin Plus“ v souvislosti s operací EUFOR Althea v Bosně a Hercegovině vedené v rámci SBOP probíhala i v roce 2009 hladce a účinně. Výměna informací probíhala nadále prostřednictvím Skupiny EU-NATO pro schopnosti. Jak bylo uvedeno v předchozí zprávě, výměnu informací v oblasti vojenských schopností by dále usnadnila účast všech členských států EU.

V prosinci roku 2009 finalizovala EU soubor konkrétních návrhů na posílení vztahů mezi EU a NATO v duchu spolupráce s NATO, jež předala vysoká představitelka generálnímu tajemníkovi NATO a v nichž byla zdůrazněna potřeba pevných ujednání, která by usnadnila součinnost v terénu v případech, kdy operace/mise SBOP a NATO pro řešení krizí působí v jednom místě, jako je tomu v Kosovu a Afghánistánu.

OBSE

Po celý rok 2009 EU podporovala úsilí Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) o řešení různých regionálních otázek, včetně Kosova, jižního Kavkazu a vleklých konfliktů. EU věnovala zvláštní pozornost předcházení konfliktům a jejich řešení, mimo jiné prostřednictvím působení vysokého komisaře pro národnostní menšiny a práce polních misí OBSE zaměřené na budování důvěry a demokracie.

EU se konstruktivně a významně zapojila do dialogu OBSE o budoucnosti evropské bezpečnosti, což bylo v roce 2009 hlavní téma agendy OBSE. EU pomáhala řeckému předsednictví OBSE zajistit úspěšné zahájení tzv. korfuského procesu na vůbec prvním neformálním zasedání OBSE na úrovni ministrů, neboť si je vědoma jeho potenciálu pro obnovení důvěry mezi zúčastněnými státy a doufá v posílení a revitalizaci OBSE.

Na ministerském zasedání Rady v Athénách (1. a 2. prosince 2009) se v souladu s cíli EU podařilo přijmout deklaraci a rozhodnutí o korfuském procesu, v nichž je vyjádřeno pevné odhodlání pokročit ve všestranném bezpečnostním dialogu v rámci OBSE a jejichž cílem je stanovit zásadní program a vhodné, přesně vymezené podmínky pro dosažení pokroku za kazašského předsednictví v roce 2010 a v následujících letech.

EU nadále podporovala úsilí OBSE o zvýšení bezpečnosti v rámci jejích všech tří rozměrů (politicko-vojenského, hospodářsko-environmentálního a lidského). Spolupráce s OBSE byla dále rozvíjena v oblastech správy a bezpečnosti hranic a kontroly drog.

³⁸ Evropský parlament přijal dne 19. února 2009 usnesení o úloze NATO v bezpečnostní struktuře EU (2008/2197(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0076).

Pokud jde o hospodářský a environmentální rozměr, EU se aktivně podílela na jednáních zajišťujících OBSE zvláštní mandát pro posouzení způsobů, jak posílit úlohu OBSE v rámci dialogu o energetické bezpečnosti.

Pokud jde o lidský rozměr, EU nadále zdůrazňovala, že přikládá velký význam zachování nezávislosti orgánů OBSE, zejména Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR). EU se důsledně vyjadřovala proti určitým opatřením, nebo naopak prosazovala opatření s cílem reagovat na negativní vývoj v oblasti svobody sdělovacích prostředků v regionu OBSE a na útoky proti novinářům a ochráncům lidských práv.

Rada Evropy

EU pokračovala ve spolupráci s Radou Evropy v souladu s Memorandem o porozumění mezi oběma organizacemi, zejména v souvislosti s evropskou politikou sousedství a se západním Balkánem. Většina společných programů EU a Rady Evropy a činností Rady Evropy podporovaných EU se týkala spolupráce v otázkách demokracie a lidských práv, včetně otázek volební pomoci a sdělovacích prostředků. EU také dobře spolupracovala s Benátskou komisí Rady Evropy v ústavních a legislativních otázkách. EU plně podporovala úsilí o zvýšení efektivity Evropského soudu pro lidská práva.

Vstupem Lisabonské smlouvy v platnost se otevřela cesta k přípravám na přistoupení EU k Evropské úmluvě o lidských právech³⁹.

2. Posilování vlastní odpovědnosti regionů

Ve zprávě o provádění Evropské bezpečnostní strategie z roku 2008 bylo zdůrazněno, že „trvalá řešení konfliktu musí zavazovat všechny regionální subjekty a tyto subjekty musejí mít na míru společný zájem“. V tomto ohledu hrají významnou úlohu regionální organizace, stejně jako regionální mocnosti. Svým aktivním zapojením nebo naopak svou nečinností mohou být buď faktory míru a stability, nebo faktory napětí a nepokojů. EU proto pokládá za zvláště důležitou podporu kultury uvážlivé vlastní odpovědnosti regionů prostřednictvím svých vztahů s regionálními organizacemi a usnadňováním spolupráce uvnitř jednotlivých regionů i mezi nimi.

Regionální organizace a regionální spolupráce

Na západním Balkáně pokračovala Rada pro regionální spolupráci – působící v rámci Procesu spolupráce v jihovýchodní Evropě (SEECP) a prostřednictvím svého sekretariátu v Sarajevu a styčného úřadu v Bruselu – v posilování spolupráce v regionu v řadě klíčových otázek. V roce 2009 zahájil sekretariát Rady pro regionální spolupráci mimo jiné proces za účelem vypracování regionální výzkumné strategie, oživil sociální dialog v regionu a začal pracovat na zřízení sítě hasičských středisek. Sekretariát Rady pro regionální spolupráci se také účastní činnosti pracovních skupin zřízených v rámci programů nástroje předvstupní pomoci určených pro více příjemců, přičemž stanovuje priority pro regionální projekty.

Na svém výročním zasedání v červnu roku 2009 vyzvala Rada pro regionální spolupráci k tomu, aby byla větší pozornost věnována řešení otevřených otázek mezi zeměmi západního Balkánu.

Rada zdůraznila zásady nevylučnosti a vlastní odpovědnosti na místní úrovni a připomněla, že má-li být zajištěna plná účast celého regionu, včetně Kosova a Srbska, na všech příslušných fórech, je nadále zásadní konstruktivní přístup k regionální spolupráci.

³⁹ Evropský parlament přijal dne 16. prosince 2009 usnesení o omezujících opatřeních proti určitým osobám po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost (P7_TA-PROV(2009)0111).

Pokračující provádění strategie EU pro Střední Asii umožnilo zintenzívnění spolupráce mezi EU a zeměmi Střední Asie, včetně politického dialogu a technické spolupráce. V roce 2009 se kromě regionálního zasedání a pěti dvoustranných zasedání trojek na ministerské úrovni v Dušanbe uskutečnilo v září v Bruselu otevřené ministerské zasedání EU - Střední Asie, na němž se jednalo o bezpečnostních otázkách se zaměřením na společné hrozby a výzvy, jako je terorismus, obchod s lidmi a drogami, nešíření a energetická bezpečnost. Dále byly zintenzívněny jiné politické kontakty na vysoké úrovni. V souvislosti se situací v regionu došlo k četným kontaktům mezi zvláštním zástupcem EU pro Střední Asii a zeměmi v regionu i třetími stranami.

V roce 2009 byla jednou z hlavních oblastí zájmů EU stabilita afrického kontinentu. Hlavními partnery byly i nadále Africká unie (AU) a africké regionální organizace, zejména v kontextu strategického partnerství EU-Afrika a příslušného akčního plánu na období let 2008–2010, jehož přezkum v polovině období byl dokončen v říjnu roku 2009. Jednou z priorit byla spolupráce reagující na důsledky světové hospodářské a finanční krize a společné úsilí za účelem přípravy konference OSN o změně klimatu v Kodani.

Na zasedáních v rámci dialogu na ministerské úrovni a na zasedání Politického a bezpečnostního výboru EU s Radou AU pro mír a bezpečnost (říjen roku 2009) obě strany dále harmonizovaly své kroky v reakci na neústavní změny vlád v Africe, zejména v případě Mauritánie, Guineje a Madagaskaru. Byla zlepšena koordinace mezi AU, OSN, EU a zúčastněnými regionálními organizacemi (ECOWAS a SADC).

Delegace EU při AU v Addis Abebě, již řídí zvláštní zástupce EU zastávající zároveň funkci vedoucího Delegace EU, přispívala k provádění agendy EU pro Afriku. Bylo dosaženo dalšího pokroku ohledně podpory EU pro operaci AU AMISOM v Somálsku, a to z politického i finančního hlediska. V Bruselu se uskutečnila společná dárcovská konference AU-OSN-EU na podporu prozatímní federální vlády v Somálsku.

AU zintenzívnila své úsilí o stabilizaci vnitřní situace v Súdánu; podpořila například zprávu panelu pro otázky míru, spravedlnosti a usmíření v Dárfúru a Súdánu vedeného Thabem Mbekim.

V tomto kontextu AU na zasedáních na politické úrovni s EU nadnesla související otázku týkající se požadavku na rezoluci Rady bezpečnosti OSN o dočasném odložení trestního stíhání v případě obviněného prezidenta Umara al-Bašíra v souladu s článkem 16 Římského statutu Mezinárodního trestního soudu. Podobně AU při několika příležitostech nadnesla otázku uplatňování univerzální jurisdikce jednotlivými členskými státy. Tuto otázku pomohla objasnit zpráva nezávislých afrických a evropských právních odborníků.

I v roce 2009 zůstala společná strategie Afrika-EU hlavním rámcem pro transkontinentální politiku, který oběma stranám umožňuje dále prohlubovat jejich politickou a technickou spolupráci, společně řešit společné hrozby a globální výzvy a chopit se nových příležitostí prostřednictvím lepší koordinace na mezinárodní scéně.

EU a AU spolupracovaly při realizaci všech 8 tematických partnerství v rámci společné strategie a usilovaly o pokrok v zásadních oblastech jako mír a bezpečnost, demokratická správa věcí veřejných a lidská práva, obchod a regionální integrace, rozvojové cíle tisíciletí, energetika, změna klimatu, migrace/mobilita/zaměstnanost a věda/informační a komunikační technologie a vesmír.

Pokud jde o partnerství pro mír a bezpečnost, bylo dosaženo uspokojivého pokroku v podpoře zajištění akceschopnosti africké struktury pro mír a bezpečnost, ačkoli došlo k určitému zpoždění z důvodu rozdílných schopností a integračních programů afrických partnerů. Koncem roku 2010 by měl být završen výcvikový cyklus pro rozvoj afrických pohotovostních sil Amani Africa. Byly vyvozeny předběžné závěry ze společné studie AU-EU týkající se afrických výcvikových středisek v oblasti mírových operací, které by měly být finalizovány v roce 2010. Pracovalo se také na rozvoji spolupráce mezi krizovým střediskem AU a situačním střediskem EU (SITCEN). Je třeba usilovat o lepší propojení těchto jednotlivých modulů africké struktury pro mír a bezpečnost.

Pracovní skupina vedená Romanem Prodim se zabývala udržitelným financováním mírových operací pod africkým vedením. Důležitá je i nadále otázka poskytování nezbytného vybavení, zejména s ohledem na kritéria způsobilosti nástrojů financování EU, jako je africký mírový projekt. Pokročila související jednání s OSN.

EU v roce 2009 uspořádala dvě kola dialogů o lidských právech s Africkou unií a zorganizovala jeden seminář občanské společnosti (duben roku 2009) přispívající k tomuto procesu. Dialogy byly zaměřeny na spolupráci EU a AU v otázkách lidských práv, například stanovování norem a vytváření regionálních nástrojů v oblasti lidských práv, zároveň však sloužily jako fórum pro diskusi o znepokojivých případech v oblasti lidských práv.

EU pokračovala v politickém dialogu s ASEAN na ministerské úrovni (Phnompenh 27. a 28. května 2009), který znovu potvrdil strategický význam spolupráce a vztahů mezi EU a ASEAN. V rámci ministerského zasedání byla vydána politická prohlášení, v nichž ASEAN oficiálně vyjádřil souhlas s žádostí EU o přistoupení ke Smlouvě zemí ASEAN o přátelství a spolupráci a zavázal se k urychlení procesu přistoupení. EU dále podepsala historicky první dohodu o partnerství a spolupráci s Indonésií. EU také dosáhla podstatného pokroku v jednáních o dohodách o partnerství a spolupráci s dalšími zeměmi ASEAN, zejména s Vietnamem, Filipínami a Thajskem. EU potvrdila strategický cíl uzavření dohod o volném obchodu mezi oběma regiony a rozhodla, že bude nadále usilovat o dvoustranné dohody o volném obchodu s příslušnými zeměmi ASEAN, a souhlasila se zahájením jednání se Singapurem jakožto s první zemí ASEAN.

Zasedání ministrů zahraničních věcí ASEM (Setkání Asie-Evropa) konané v Hanoji (25. a 26. května 2009) umožnilo otevřený dialog mezi evropskými a asijskými partnery o celé řadě témat společného zájmu, včetně rozšíření ASEM o Rusko a Austrálii. Ministři uvítali žádosti Austrálie a Ruska a uložili vyšším úředníkům, aby stanovili podmínky, které by oběma zemím umožnily k ASEM formálně přistoupit na 8. summitu v roce 2010. Významným výsledkem bylo společné prohlášení, v němž všichni ministři odsoudili podzemní jadernou zkoušku provedenou dne 25. května KLDR. Zasedání ministrů zahraničních věcí se rovněž stalo výchozím bodem pro přípravy 8. summitu ASEM v Bruselu (ve dnech 4. a 5. října 2010).

Pokračovaly problémy související s uzavřením dohody o volném obchodu s Radou pro spolupráci v Zálivu. Politická sdělení ze strany Rady pro spolupráci v Zálivu jsou nadále nejednoznačná, zatímco EU při několika příležitostech jasně vyjádřila svou připravenost dohodu uzavřít.

V roce 2009 byly dále posilovány politické vztahy s Latinskou Amerikou. V září přijala Komise sdělení o Latinské Americe, které představuje politický rámec pro vztahy mezi EU a tímto regionem.

Zasedání ministrů EU a skupiny Rio (Praha 13. května 2009) byl krokem k dalšímu upevnění strategického partnerství mezi těmito dvěma regiony. Summit byl zaměřen zejména na „obnovitelné zdroje energie: udržitelný přístup k energetické bezpečnosti a ke změně klimatu“ a „obnovu finanční stability a růst světového hospodářství“⁴⁰.

V roce 2009 došlo k dalšímu pokroku v jednáních se Střední Amerikou a některými zeměmi andské oblasti (Kolumbie/Peru). V jednáních o dohodě o přidružení mezi EU a Střední Amerikou bylo dosahováno dobrého pokroku až do jejich pozastavení z důvodu převratu v Hondurasu v červnu roku 2009. Tato jednání byla obnovena koncem roku 2009. Jednání o vícestranné obchodní dohodě (s Kolumbií a Peru) se koncem roku 2009 chýlila ke konci a byla dokončena dne 1. března 2010. Pokud jde o jednání o dohodě o přidružení s Mercosurem, klíčoví latinskoameričtí představitelé potvrdili koncem roku 2009 svůj úmysl jednání (přerušená od roku 2004) obnovit.

⁴⁰ (Dokument 9881/09).

E. PROSAZOVÁNÍ DEMOKRACIE, LIDSKÝCH PRÁV A PRÁVNÍHO STÁTU^{41 42 43 44}

Mezi přední cíle SZBP⁴⁵ patří upevňování demokracie⁴⁶ a právního státu a dodržování lidských práv. V listopadu roku 2009 schválili ministři zahraničních věcí a rozvoje EU závěry Rady o podpoře demokracie v rámci vnějších vztahů EU⁴⁷. Jejich cílem je poskytnout rámec pro využívání stávajících nástrojů soudržnějším a účinnějším způsobem, zejména v oblasti zahraniční a rozvojové politiky. Závěry stanovují akční program spojující klíčové hodnoty a zásady, na nichž je založen přístup EU. Patří mezi ně vědomí, že demokracii nelze nařídít zvenčí, individuální přístup k jednotlivým zemím, opravdové partnerství a dialog zajišťující vlastní odpovědnost třetích stran a žádné nové podmínky pro rozvojovou pomoc EU. Rovněž v listopadu roku 2009 Rada znovu zdůraznila, že EU je pevně odhodlána podporovat a chránit svobodu náboženského vyznání nebo přesvědčení⁴⁸. V těchto závěrech Rady byly příslušné orgány Rady vyzvány, aby posoudily stávající iniciativy EU a vypracovaly návrhy týkající se prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení v rámci dvoustranných vztahů a v mnohostranném kontextu.

⁴¹ Evropský parlament přijal dne 7. května 2009 usnesení o výroční zprávě o lidských právech ve světě v roce 2008 a politice EU v této oblasti (2008/2336(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0385).

⁴² Evropský parlament přijal dne 14. ledna 2009 usnesení o vývoji Rady OSN pro lidská práva, včetně úlohy EU (2008/2201 (INI)) (P6_TA-PROV(2009)0021).

⁴³ Postupem pro naléhavé případy porušování lidských práv, demokracie a právního státu (článek 122 jednacího řádu) přijal Evropský parlament usnesení k těmto případům:

- o Íránu: případ Šírín Ebadi (15. ledna 2009) (P6_TA-PROV(2009)0029)
- o převratu v Guineji (15. ledna 2009) (P6_TA-PROV(2009)0030)
- o svobodě tisku v Keni (15. ledna 2009) (P6_TA-PROV(2009)0031)
- o Srí Lance (5. února 2009) (P6_TA-PROV(2009)0054)
- o barmských uprchlících v Thajsku (5. února 2009) (P6_TA-PROV(2009)0055)
- o odmítnutí vydání Cesareho Battisteho z Brazílie (5. února 2009) (P6_TA-PROV(2009)0056)
- o Guineji-Bissau (12. března 2009) (P6_TA-PROV(2009)0143)
- o vyhoštění nevládních organizací z Dárfúru (12. března 2009) (P6_TA-PROV(2009)0145)
- o Filipínách (12. března 2009) (P6_TA-PROV(2009)0144)
- o podpoře pro Zvláštní soud pro Sierra Leone (24. dubna 2009) (P6_TA-PROV(2009)0144)
- o humanitární situaci obyvatel tábora Ašraf (24. dubna 2009) (P6_TA-PROV(2009)0311)
- o právech žen v Afghánistánu (24. dubna 2009) (P6_TA-PROV(2009)0309)
- o Íránu: případ Roxany Saberiové (7. května 2009) (P6_TA-PROV(2009)0391)
- o Madagaskaru (7. května 2009) (P6_TA-PROV(2009)0392)
- o případu Manuela Rosalese ve Venezuele (7. května 2009) (P6_TA-PROV(2009)0393)
- o Kazachstánu: případ Jevgenije Žovtise (17. září 2009) (P7_TA-PROV(2009)0023)
- o Sýrii: případ Muhannada Al Hassaniho (17. září 2009) (P7_TA-PROV(2009)0024)
- o vraždách obránců lidských práv v Rusku (17. září 2009) (P7_TA-PROV(2009)0022)
- o Guineji (22. října 2009) (P7_TA-PROV(2009)0059)
- o Íránu (22. října 2009) (P7_TA-PROV(2009)0060)
- o Srí Lance (22. října 2009) (P7_TA-PROV(2009)0061)
- o Nikaragui (26. listopadu 2009) (P7_TA-PROV(2009)0103)
- o Laosu a Vietnamu (26. listopadu 2009) (P7_TA-PROV(2009)0104)
- o Číně: práva menšin a uplatňování trestu smrti (26. listopadu 2009) (P7_TA-PROV(2009)0105)
- o násilí v Konžské demokratické republice (17. prosince 2009) (P7_TA-PROV(2009)0118)
- o Ugandě: návrhy právních předpisů zaměřených proti homosexuálům (17. prosince 2009) (P7_TA-PROV(2009)0119)
- o svobodě projevu v Ázerbájdžánu: (17. prosince 2009) (P7_TA-PROV(2009)0120).

⁴⁴ Lidská práva a demokracie ve světě – zpráva o činnosti EU v období mezi červencem roku 2008 a prosincem roku 2009

⁴⁵ Závěry Rady o lidských právech a demokratizaci ve třetích zemích ze dne 8. prosince 2009

⁴⁶ Evropský parlament přijal dne 22. října 2009 usnesení o budování demokracie v rámci vnějších vztahů EU (P7_TA-PROV(2009)0056).

⁴⁷ Závěry Rady o podpoře demokracie v rámci vnějších vztahů EU – směřování k vyšší soudržnosti a účinnosti (dokument 16081/09).

⁴⁸ Závěry Rady z listopadu roku 2009 o svobodě náboženského vyznání nebo přesvědčení

Svoboda náboženského vyznání či přesvědčení je ze své podstaty spojena s jinými základními svobodami, včetně svobody projevu. Při diskusích na fórech, jako je Rada pro lidská práva, EU zdůrazňovala, že právo na svobodu projevu je jedním ze základních pilířů demokratické společnosti, neboť zajišťuje seberealizaci každého jednotlivce, jakož i pluralistickou a tolerantní společnost otevřenou různorodým myšlenkám a filozofiím. EU vyjádřila přesvědčení, že státy by měly zajistit, aby jakékoli případné omezení práva na svobodu projevu bylo uplatněno výhradně na základě důvodů stanovených v čl. 19 odst. 3 a v článku 20 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

1. Prosazování lidských práv a zásad rovnosti žen a mužů⁴⁹

Ochrana a prosazování lidských práv byly v roce 2009 východiskem mnoha činností v rámci SZBP; bylo zahájeno několik nových konzultací a dialogů o lidských právech, otázky lidských práv nadále zaujímaly pevné místo v jednotlivých rámcích vztahů EU s třetími zeměmi, byly přijaty nové obecné zásady⁵⁰ a konkrétně pokračovalo provádění programu v oblasti lidských práv a rovnosti žen a mužů v rámci SBOP. Závěry Rady z prosince roku 2009 zdůraznily, že je třeba přijmout další praktická opatření v zájmu posílení hlediska lidských práv a genderového hlediska v rámci SBOP. Vítaným krokem v tomto směru je první setkání genderových poradců a kontaktních osob konané ve dnech 9. a 10. listopadu 2010 v Bruselu.

2. Lidská práva v rámci SZBP

V roce 2009 se EU soustředila na provádění své politiky v oblasti práv žen, vyjádřené v dokumentu „Komplexní přístup k provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1325 a 1820 o ženách, míru a bezpečnosti ze strany EU“ a v hlavních směrech EU týkajících se násilí páchaného na ženách a boje proti všem formám diskriminace žen (oba dokumenty přijala Rada dne 8. prosince 2008).

EU také prostřednictvím výrazné informační činnosti usilovala o prosazování rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325 a dalších rezolucí Rady bezpečnosti o ženách, míru a bezpečnosti. Rezoluci Rady bezpečnosti OSN 1325 zařadila do programu konzultací o lidských právech s USA a Kanadou a otázku žen, míru a bezpečnosti určila jako klíčové téma spolupráce s Africkou unií. Uspořádala dvě zasedání věnovaná rezoluci Rady bezpečnosti OSN 1325 v New Yorku – u kulatého stolu se v únoru sešla řada zástupců EU, AU, OSN a nevládních organizací, aby diskutovali o tom, jak mohou regionální opatření doplňovat činnost na úrovni OSN a jednotlivých států, a v září proběhlo ministerské zasedání, na němž se jednalo o krocích v souvislosti s 10. výročím rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325 a o zbývajících nedostacích v jejím provádění.

Předmětem zájmu EU byla i řada individuálních případů, z nichž některé byly posuzovány také s ohledem na obecné zásady týkající se ochránců lidských práv; jednalo se o případy v Mexiku (ochránce lidských práv), Afghánistánu (dopis vládě týkající se nového práva šaría), Rusku (případy ochránek lidských práv), Súdánu (soud se ženou obviněnou z nemravnosti za nošení kalhot), Saúdské Arábii (sňatky dětí), Zambii (soud s redaktorem novin, který zdokumentoval odpírání přístupu žen k mateřské zdravotní péči) a Íránu (ochránce lidských práv). V rámci nástrojů EU pro řešení krizí byl nadále prosazován a zohledňován genderový rozměr a byla poskytována zvláštní podpora s cílem čelit konkrétním situacím, jež mají dopad na ženy, například pokud jde o oběti obchodu se ženami v Sýrii.

⁴⁹ Evropský parlament přijal dne 7. května 2009 usnesení o rovnosti žen a mužů ve vnějších vztazích EU a při upevňování míru / budování státu (2008/2198(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0372).

⁵⁰ Rada přijala aktualizované znění obecných zásad EU na podporu dodržování mezinárodního humanitárního práva (dokument 16841/09).

Dne 18. prosince vydalo předsednictví prohlášení k 30. výročí přijetí Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen.

Důležitým tématem dialogů a konzultací se třetími zeměmi týkajících se lidských práv byla i nadále otázka mučení. Bylo vydáno několik demarší k jednotlivým případům. Pozornost byla věnována zejména předcházení mučení a podpoře EU věnované celosvětovým preventivním mechanismům, jako je Podvýbor OSN pro předcházení mučení, jakož i případné angažovanosti EU při vytváření nástrojů na regionální a vnitrostátní úrovni, např. národních preventivních mechanismů zaváděných v souladu s opčním protokolem k Úmluvě proti mučení.

V roce 2009 se EU zaměřila také na provádění své politiky v oblasti práv dítěte, formulované v obecných zásadách EU týkajících se práv dítěte a v obecných zásadách EU týkajících se dětí a ozbrojených konfliktů.

Pokud jde o obecné zásady EU týkající se práv dítěte, v roce 2009 byla o další dva roky prodloužena platnost první prioritní oblasti, kterou je boj proti násilí páchanému na dětech. V úzké spolupráci s UNICEF a občanskou společností bylo pro uplatňování těchto obecných zásad vybráno deset pilotních zemí. V druhé polovině roku 2009 byly dokončeny specificky zaměřené prováděcí strategie odpovídající zvláštním potřebám pilotních zemí a bylo zahájeno jejich provádění.

Otázkou práv dítěte a možnostmi, jak bojovat proti násilí vůči dětem a vyvíjet v tomto směru úsilí, se v roce 2009 zabývalo také výroční fórum nevládních organizací EU. Otázka práv dítěte byla také pravidelně zařazována do programu politických dialogů, a zejména dialogů a konzultací o lidských právech s třetími zeměmi, například s Jordánskem, Izraelem a středoasijskými republikami.

EU se aktivně podílela na prosazování práv dítěte v rámci různých fór OSN. EU usilovala o intenzivnější a užší spolupráci s OSN v otázce dětí v ozbrojených konfliktech. EU rovněž uvítala a podpořila novou rezoluci Rady bezpečnosti OSN 1882 (2009), která dále posiluje ochranu dětí postižených ozbrojeným konfliktem.

S ohledem na rostoucí znepokojení týkající se svobodného uplatňování některých svobod ve Vietnamu a Kambodži, jež vyjádřil Evropský parlament, EU intenzivněji využívala své kontakty k nadnesení otázky lidských práv při jednání s řadou zemí tohoto regionu, prostřednictvím většího počtu prohlášení a demarší a ještě pozornějšího sledování situace. V roce 2009 Rada schválila zahájení dialogu o lidských právech s Indonésií.

EU je i nadále znepokojena situací v oblasti lidských práv v Rusku. Dvě kola konzultací EU-Rusko o lidských právech, která se konala v roce 2009, umožnila EU vyjádřit hlouběji znepokojení nad různými aspekty situace v oblasti lidských práv v Rusku, včetně individuálních případů⁵¹. EU rovněž vyjádřila znepokojení v souvislosti s vraždami novinářů a ochránců lidských práv v Ruské federaci, mimo jiné prostřednictvím prohlášení a demarší.

⁵¹ Dne 16. prosince 2009 udělil Evropský parlament Sacharovovu cenu za svobodu myšlení za rok 2009 ruské organizaci pro ochranu občanských práv Memorial, třem jejím zástupcům Olegu Orlovovi, Sergeji Kovaljovovi a Ljudmile Alexejevové a všem ostatním ochráncům lidských práv v Rusku. Po zatčení aktivistů v oblasti lidských práv dne 31. prosince 2009 v Moskvě včetně Ljudmily Alexejevové vyzval předseda Evropského parlamentu Jerzy Buzek k jejímu okamžitému propuštění.

EU je nadále znepokojena situací v oblasti lidských práv ve Střední Asii. V souladu se strategií EU pro Střední Asii navázala EU dialogy o lidských právech se všemi zeměmi tohoto regionu. Zatím se uskutečnila dvě kola a otázky lidských práv jsou také projednávány na všech zasedáních na vysoké úrovni se všemi pěti dotčenými zeměmi.

Pokud jde o Uzbekistán, po přezkumu situace Rada ve dnech 26. a 27. října 2009 rozhodla, že neobnoví zbrojní embargo, což by mělo povzbudit uzbecké orgány k přijetí dalších zásadních opatření v zájmu posílení právního státu a zlepšení místní situace v oblasti lidských práv. Rada pro zahraniční věci za rok projedná a zhodnotí pokrok, jehož uzbecké orgány dosáhnou, a účinnost spolupráce mezi EU a Uzbekistánem.

Otázky lidských práv byly také pravidelně zmiňovány v rámci kontaktů s řadou partnerů v oblasti Středomoří a Blízkého východu, zejména s Alžírskem, Egyptem, Izraelem, Marokem, Sýrií a Tuniskem. Násilný zásah íránských orgánů proti demonstrantům a opozici po prezidentských volbách v Íránu, které se konaly dne 12. června, vedl Radu a Evropskou radu v průběhu roku 2009 k ostrým reakcím; EU vyzývala íránskou vládu, aby vnitřní politické problémy řešila mírovými prostředky a dodržovala své mezinárodní závazky v oblasti lidských práv.

EU nadále vyjadřovala znepokojení nad situací v oblasti lidských práv při kontaktech s Čínou. Konala se dvě kola dialogu o lidských právech. Bylo dokončeno interní hodnocení dialogu a v roce 2010 budou uplatňována vyplývající doporučení. EU učinila řadu veřejných prohlášení odsuzujících porušování lidských práv v Číně, například uvěznění Liou Siao-poa a vyloučení pozorovatelů EU ze soudního řízení, popravu britského občana Akmala Šajcha a popravy jednotlivců v Tibetu a Sin-ťiang.

EU poblahopřála ASEAN ke zřízení nové mezivládní komise pro lidská práva (AICHR), jež představuje zásadní krok v rozvoji ASEAN jako organizace hájící univerzální hodnoty lidských práv. EU vyzvala ASEAN, aby prováděl mandát AICHR a uvedl budoucí činnost AICHR do souladu s pařížskými zásadami s cílem zajistit ochranu lidských práv všech jednotlivců v ASEAN. EU se těší na další spolupráci s ASEAN v otázkách lidských práv a je připravena nabídnout pomoc a podělit se o zkušenosti v této oblasti, a to i při budoucím rozvoji AICHR.

V roce 2009 se EU dohodla s Argentinou, Brazílií, Chile a Mexikem na úzké koordinaci svého postupu v oblasti lidských práv, zejména v rámci mezinárodních fór zabývajících se lidskými právy, a zahájila s uvedenými zeměmi podrobné konzultace o těchto otázkách. EU kromě toho zahájila dialogy o lidských právech s Argentinou, Brazílií a Kolumbií a posílila dialog s Chile. První dialog o lidských právech s Mexikem se uskutečnil v roce 2010.

3. Lidská práva v rámci SBOP

Pokračovalo úsilí o lepší prosazování mezinárodního humanitárního práva⁵² a o systematické zohledňování aspektů lidských práv, rovnosti žen a mužů a dětí postižených ozbrojeným konfliktem ve všech fázích misí a operací SBOP a o jejich uvedení do praxe, přičemž v rámci misí a operací byla jmenována řada odborníků na otázky lidských práv a aspekty lidských práv se staly součástí plánování a mandátu některých misí a operací SBOP.

⁵² Ve svých závěrech (z prosince roku 2009) Rada znovu potvrdila své odhodlání zajistit provádění obecných zásad EU týkajících se mezinárodního humanitárního práva a význam dalšího zlepšování prosazování mezinárodního humanitárního práva v rámci vnější činnosti Evropské unie (dokument 16842/09).

Nadále byl zdůrazňován význam prosazování zásad rovnosti žen a mužů, včetně provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1325, 1820, 1888 a 1889 a příslušných politických dokumentů EU⁵³, zejména s cílem dosáhnout konkrétnějšího pokroku v místě působení, v souladu s usnesením Evropského parlamentu o rovnosti žen a mužů ve vnějších vztazích EU a při upevňování míru / budování států. V listopadu roku 2009 Rada schválila dokument „Provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1325 a 1820 v rámci přípravy na mise a operace SBOP – doporučení pro další postup“. Tento dokument obsahuje plánovaná opatření na zlepšení soudržnosti a kvality přípravy před vysláním na misi a přípravy personálu nasazeného v misích a operacích SBOP.

4. Boj proti beztrestnosti

Boj proti beztrestnosti je jedním ze základních východisek přístupu EU k budování a zachovávání trvalého míru, mezinárodní spravedlnosti a právního státu. EU proto nadále pevně a neochvějně podporovala Mezinárodní trestní soud (ICC)⁵⁴, což se projevilo ve všech vnějších politikách EU v rámci SZBP i SBOP. Cennými spojenci v tomto úsilí byly i nadále nevládní organizace.

Odčinění křivd v případě mezinárodních trestných činů a závažných porušení lidských práv je důležitým aspektem vztahů s našimi partnery. Zásadní úlohu při zachovávání míru a posilování mezinárodní a místní bezpečnosti hraje mezinárodní trestní soudnictví, které je především záležitostí Mezinárodního trestního soudu a Mezinárodních trestních tribunálů pro bývalou Jugoslávii, Rwandu a Sierra Leone. EU, povzbuzena Evropským parlamentem, je v rámci svého pevného závazku vůči ICC nadále odhodlána prosazovat univerzalitu a činí tak prostřednictvím diplomatických demarší, seminářů, vkládáním doložek do dohod EU s třetími zeměmi a podporou občanské společnosti.

Řešení porušování lidských práv v minulosti a plná spolupráce s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY)⁵⁵ jsou proto považovány za zásadní pro usmíření na západním Balkáně. V rámci trvalého odhodlání postavit před soud osoby obviněné z válečných zločinů EU plně podporuje neutuchající úsilí o odhalení, narušení a zastavení činnosti sítí těchto osob, zejména úsilí o pokračování procesu s Radovanem Karadžićem a zatčení Ratka Mladiče a Gorana Hadžiće, v souladu s doporučením Evropského parlamentu k mandátu Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii (dokument 2008/2290(INI)).

Civilní mise SBOP EULEX Kosovo dosáhla plné operační schopnosti a začala vyšetřovat a stíhat válečné zločiny, organizovanou trestnou činnost a případy korupce a vést související soudní řízení.

Zvláštní podpora byla také poskytována s cílem napomoci přenesení odborných znalostí ICTY do vnitrostátních právních systémů zemí bývalé Jugoslávie, které by jim umožnilo vypořádat se s případy válečných zločinů.

⁵³ Komplexní přístup k provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1325 a 1820 o ženách, míru a bezpečnosti ze strany EU (dokument 15671/1/08 REV 1) a provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325 posílené rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1820 v rámci EBOP (dokument 15782/3/08 REV 3).

⁵⁴ EU podporovala ICC i nadále prostřednictvím závěrů Rady (o Súdánu, Keni a oblasti Velkých jezer) a prohlášení předsednictví.

⁵⁵ Evropský parlament přijal dne 12. března 2009 doporučení k mandátu Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii (2008/2290(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0136).

V roce 2009 byla posílena civilní mise SBOP EUPOL RD Congo prostřednictvím multidisciplinárního týmu se specializací na boj proti sexuálnímu násilí s cílem řešit beztrestnost, která stále převládá v Demokratické republice Kongo. Další zapojení EU by mělo být plánováno zejména v kontextu nedávno přijaté rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1888 a současných plánů OSN zřídit jako přechodný justiční mechanismus „smíšené senáty“.

Dalšími významnými událostmi v roce 2009 bylo například zahájení řízení proti Thomasi Lubangovi (v lednu) a vydání prvního zatýkácího rozkazu ICC na úřadující hlavu státu – Omara al-Bašíra ze Súdánu (v březnu). Obě vyvolaly silnou vlnu odporu ze strany AU a arabského světa. Ve snaze obhájit Římský statut reagovala EU přijetím samostatných a urychlených opatření. EU také vyzvala k opětovnému zapojení USA.

EU rovněž nadále pevně podporuje vyšetřování vraždy bývalého libanonského premiéra Rafíka Harírího a dalších osob, jež je vedeno OSN, a k tomuto účelu zřízený tribunál.

Jednou z hlavních otázek dialogu mezi Senegalem, Africkou unií a EU je také soudní řízení proti Hissenu Habrému, které bude představovat precedent pro potvrzení odpovědnosti a ověření kultury beztrestnosti v afrických zemích. Byla poskytnuta podpora na technické úrovni s cílem pomoci senegalským orgánům s přípravou tohoto řízení.

Dalším vnitrostátním nástrojem pro boj proti beztrestnosti je výkon univerzální jurisdikce. Na 11. zasedání trojky na úrovni ministrů s AU v listopadu roku 2008 bylo uznáno, že tato otázka negativně ovlivňuje vztahy mezi EU a AU. Za podpory poskytnuté v rámci nástroje stability byla následně zřízena skupina odborníků, která měla objasnit chápání zásady univerzální jurisdikce na africké straně a na straně EU. Zpráva této skupiny byla trojce předložena v dubnu roku 2009.

F. PODPORA PARTNERSTVÍ V CELÉM SVĚTĚ

1. Upevňování vztahů se strategickými partnery

Ve zprávě o provádění Evropské bezpečnostní strategie se uvádí, že „globalizace urychluje přesuny moci“. To může odhalit hodnotové rozdíly, ale může to být také považováno za příležitost k vytváření nebo upevňování partnerství s klíčovými aktéry na světové scéně na základě sdílených zájmů i našich vlastních hodnot. Kromě toho, že je třeba učinit multilaterální systém účinnějším, je také třeba poskytnout starým i novým mocnostem skutečný prostor, aby se mohly podílet na jeho zachování.

Spojené státy americké⁵⁶

Jedním ze základních východisek SZBP zůstávají i nadále transatlantické vztahy. Během celého roku EU a USA nadále podrobně konzultovaly regionální otázky. Zvláštní pozornost byla opětovně věnována Íránu, mírovému procesu na Blízkém východě, Afghánistánu, Pákistánu a západnímu Balkánu, zejména Bosně a Hercegovině. Probíhala úzká spolupráce v boji proti terorismu, přičemž jednání se týkala také zatím nedořešeného uzavření vojenského vazebního zařízení na Guantánamu⁵⁷, a v souvislosti s finanční krizí, mimo jiné v rámci skupin G8 a G20.

Neformální summit EU-USA konaný v Praze (dne 5. dubna 2009) byl příležitostí k navázání prvního politického kontaktu mezi vedoucími představiteli EU a novým prezidentem USA. Na formálním summitu EU-USA (konaném v listopadu roku 2009 ve Washingtonu) byly řešeny složité globální výzvy, jimž čelí EU i USA, včetně hospodářských/finančních otázek, změny klimatu, počítačové bezpečnosti, rozvojové politiky a výzev v oblasti zahraniční politiky. Důležitým výsledkem bylo vytvoření Rady pro energetiku EU-USA, která bude řešit otázky, jako je globální energetická bezpečnost, nové technologie a výzkum. Dalším výsledkem je například prohlášení o rozvojovém dialogu a spolupráci, které je základem další spolupráce ohledně některých aspektů rozvojové politiky.

Prohlášení o nešíření jaderných zbraní a odzbrojení stanovuje důležité společné cíle v této oblasti. Současně byly uznány společenské a ekonomické výhody bezvívového styku v rámci bezpečného prostředí vytvořeného mezi oběma partnery. Obě strany znovu potvrdily odhodlání spolupracovat, aby bylo co nejdříve dosaženo bezvívového styku mezi USA a členskými státy EU a zvýšila se bezpečnost cestujících.

Ruská federace⁵⁸

Po zhoršení konfliktu v Gruzii v srpnu roku 2008 a následné plynové krizi v lednu roku 2009 obnovila EU jednání s Ruskem, při nichž prosazovala zájmy a hodnoty EU. Je v zájmu EU, aby se Rusko jakožto strategický partner na světové scéně dále začleňovalo do mezinárodního systému založeného na pravidlech a abychom spolupracovali při řešení globálních otázek, jako je změna klimatu, terorismus, organizovaná trestná činnost a energetická bezpečnost. EU a Rusko mají společný zájem na rozvoji užší spolupráce s cílem účinně řešit celou řadu mezinárodních otázek, které patří mezi priority programu společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU, například otázku Íránu, Blízkého východu, Afghánistánu a vleklých konfliktů ve společných sousedních oblastech. V zájmu dosažení pokroku v tomto programu zvolila EU přístup principiální angažovanosti: kde to bude možné, bude hledat příležitosti k rozvoji vztahů s Ruskem, zároveň však bude v případě nutnosti pevně trvat na svých zásadách.

⁵⁶ Evropský parlament přijal dne 26. března 2009 usnesení o stavu transatlantických vztahů po volbách v USA ((2008/2199(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0193).

Evropský parlament přijal dne 22. října 2009 usnesení o přípravě schůzky Transatlantické hospodářské rady a summitu EU a USA (2. a 3. listopadu 2009) (P7_TA-PROV(2009)0058).

⁵⁷ Evropský parlament přijal dne 4. února 2009 usnesení o návratu a opětovném začlenění vězňů z vazebního zařízení v zátoce Guantánamo (P6_TA-PROV(2009)0045).

⁵⁸ Evropský parlament přijal dne 12. listopadu 2009 usnesení o summitu EU a Ruska, který proběhne ve Stockholmu dne 18. listopadu 2009 (P7_TA-PROV(2009)0064).

Dialog mezi EU a Ruskem o mezinárodních otázkách – v dvoustranném kontextu i v rámci mezinárodních fór – je obsáhlý a intenzivní a v posledních letech je stále otevřenější. V rámci politického dialogu se v roce 2009 uskutečnilo 35 formálních zasedání.

Jednání o nové dohodě mezi EU a Ruskem pokračovala v roce 2009 pěti koly. Jak bylo dohodnuto ve společném prohlášení EU a Ruska ze summitu EU-Rusko konaného v červnu roku 2008, cílem je uzavřít strategickou dohodu, která poskytne komplexní rámec pro vztahy mezi EU a Ruskem v dohledné budoucnosti a napomůže rozvoji potenciálu našich vztahů.

Měla by zajistit pevnější právní základ a právně závazné závazky a zahrnovat všechny hlavní oblasti vztahů, jež jsou součástí čtyř společných prostorů EU/Rusko a cestovních map pro spolupráci ve společných prostorech, které byly schváleny na summitu konaném v květnu roku 2005 v Moskvě. Pro EU je zásadní, aby byl zajištěn vyvážený pokrok ve všech oblastech jednání, včetně zohlednění potřeby přijmout zásadní ustanovení týkající se obchodu a investic⁵⁹.

V oblasti vnější bezpečnosti Rusko nadále přispívalo k vojenské operaci EU EUFOR Tchad/RCA vedené v rámci SBOP poskytnutím 4 vrtulníků a 120 členů personálu, a to až do skončení mise v březnu roku 2009.

Tento příspěvek je dobrým příkladem účinné spolupráce v oblasti řešení krizí. Velmi pozitivním vývojem je také koordinace s námořní misí SBOP EUNAVFOR Atalanta v boji proti pirátství při pobřeží Somálska během roku 2009. Na summitu EU-Rusko konaném v listopadu roku 2009 ve Stockholmu bylo dále rozhodnuto, že budou obnoveny přípravné rozhovory o rámcové dohodě o účasti Ruska na operacích EU pro řešení krizí. V této souvislosti se v prosinci roku 2009 uskutečnily první neformální kontakty a očekává se, že v roce 2010 budou pokračovat.

Pokud jde o lidská práva, demokracii a právní stát, vzbuzoval domácí vývoj v Rusku v roce 2009 i nadále obavy. Týkalo se to především situace v oblasti severního Kavkazu. V Rusku však v oblasti lidských práv došlo k jistému pozitivnímu vývoji, byl například ratifikován protokol č. 14 k Evropské úmluvě o lidských právech. V září roku 2009 prezident Medvěděv podepsal nařízení o zřízení úřadu komisaře pro práva dítěte.

Čína

V roce 2009 došlo k dalšímu významnému posílení pozice Číny na světové scéně a jejího celkového vlivu na světové dění. EU vítá návrat Číny do této pozice, neboť věří, že angažovanost Číny v globálních otázkách je zásadní pro celosvětovou stabilitu, a soustavně Čínu vyzývá, aby hrála konstruktivní úlohu v mezinárodních vztazích.

EU zejména nadále vyzývala Čínu, aby se podílela na podpoře regionální stability a aby se aktivně zapojila do hledání řešení regionálních krizí. Pokud jde o vztahy mezi kontinentální Čínou a Tchaj-wanem, EU obě strany vyzývala, aby své spory řešily pokojnou cestou a prostřednictvím dialogu, a uvítala další pokrok dosažený v roce 2009 během jejich rozhovorů.

⁵⁹ Evropský parlament přijal dne 2. dubna 2009 doporučení Evropského parlamentu Radě k nové dohodě mezi EU a Ruskem (P6_TA(2009)0215).

Vztahy mezi EU a Čínou se po incidentech v roce 2008 obecně vyvíjely hladce. Hlavním prostředkem naplňování strategického partnerství EU-Čína byl i nadále politický dialog. Dobrého pokroku bylo dosaženo v jednáních o dohodě o partnerství a spolupráci, zahájených v roce 2007, zejména pokud jde o politickou část. Pokračovala také spolupráce v celé řadě odvětvových dialogů; uskutečnilo se jich přes 56, včetně dialogů věnovaných obchodním a hospodářským otázkám.

V roce 2009 se konaly dva mimořádné summity, které byly známkou opětovné vzájemné angažovanosti obou stran (v případě prvního z nich, konaného dne 20. května v Praze, se ve skutečnosti jednalo o znovu svolaný summit, odložený v roce 2008). Oba summity byly obecně zaměřeny na vztahy mezi EU a Čínou a konkrétně na řešení globálních výzev, jako je finanční a hospodářská krize, na změnu klimatu a regionální a mezinárodní situaci. Na druhém summitu, který se konal dne 30. listopadu v Nan-ťingu, EU prioritně jednala o změně klimatu vzhledem k blížící se konferenci o změně klimatu v Kodani a o budoucnosti dvoustranných vztahů v předvečer vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

Dvě kola dialogu o lidských právech mezi EU a Čínou a řada demarší a veřejných prohlášení umožnily EU nadále vyjadřovat znepokojení nad zhoršující se situací v oblasti lidských práv v Číně: EU reagovala na rozsáhlé používání trestu smrti (včetně první popravy občana EU, duševně nemocného britského občana Akmala Šajcha, za posledních padesát let), tvrdý zákrok proti ochráncům lidských práv, omezení uplatňování svobody sdružování, přesvědčení a vyjadřování a rostoucí tlak na právníckou profesi (včetně jedenáctiletého trestu odnětí svobody pro Liou Siao-poa a zmizení Kao Č'-šenga). V tomto ohledu by hodnocení dialogu o lidských právech EU-Čína provedené v roce 2009 v konzultaci s občanskou společností mělo zlepšit naši schopnost zajistit, aby byl dialog více zaměřen na výsledky.

Indie

Strategické partnerství s Indií je pro EU velmi důležité a jeho význam byl opětovně zdůrazněn na desátém summitu EU-Indie, který se konal dne 6. listopadu 2009. Vztahy s Indií jsou sice v některých ohledech (v obchodních/hospodářských otázkách) pozitivní, je však třeba je dále rozvíjet, pokud jde o politické výměny a spolupráci při řešení společných výzev (regionální otázky včetně Afghánistánu, terorismus, změna klimatu/energetika, počítačová bezpečnost, finanční krize, nešíření). Spolupráci je třeba posílit zejména v oblasti boje proti terorismu a udržování a budování míru.

Vztahům mezi EU a Indií mohlo napomoci jasnější stanovení priorit a racionalizace agendy, která byla v některých případech příliš obsáhlá. Na druhé straně skutečnost, že z politického hlediska dává Indie jednoznačně přednost vztahům s jednotlivými členskými státy před vztahy s EU, zabránila Dillí dosáhnout s EU pokroku v citlivých otázkách. Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost a jmenování nové vysoké představitelky a místopředsedkyně Komise se nyní nabízí příležitost k dalšímu zlepšení prezentace politické agendy EU a jejího působení v regionu.

Indie pohlíží kriticky na angažovanost EU vůči Pákistánu, zejména po útocích v Bombaji. EU proto do budoucna čelí dvojí výzvě: na jedné straně musí přesvědčit Indii, že angažovanost EU vůči Pákistánu je pro Indii přínosná, a na druhé straně musí přesvědčit Pákistánce, že hlavní hrozbu pro ně nepředstavuje Indie (ale spíše extremistické síly, které zemi podkopávají zevnitř). Na příštím summitu, který se uskuteční v druhé polovině roku 2010 v Bruselu, by se EU měla pokusit vyjít vstříc ambicím Indie, která chce být viděna jako samostatný globální aktér a strategický partner.

Po kladném rozhodnutí o jaderné spolupráci s Indií, které bylo v roce 2008 přijato ve Skupině jaderných dodavatelů a jež je spojeno s určitými podmínkami, zahájila EU jednání o dohodě s Euratomem, přičemž některé členské státy EU budou nadále pozorně sledovat, zda Indie realizuje všechny záměry, jež byly Skupině jaderných dodavatelů oznámeny.

Mexiko⁶⁰

Mexiko posiluje své postavení nově vznikající hospodářské mocnosti a stále důležitějšího aktéra na světové scéně, což pro EU odůvodňuje status Mexika jako „strategického partnera“.

K postupnému posilování vztahů mezi EU a Mexikem dochází od roku 2004. V roce 2008 se EU rozhodla udělit Mexiku status strategického partnera. U příležitosti zasedání smíšené rady v Praze (v květnu roku 2009) byl Mexiku předložen společný *prováděcí plán* s konkrétními opatřeními pro naplnění strategického partnerství. Od té doby práce pokračovala s cílem předložit do summitu finalizované znění společného prováděcího plánu.

Rok 2010 bude pro Mexiko zásadní vzhledem k tomu, že rok 2009 byl pro něj velmi obtížný (epidemie H1N1, závažný dopad hospodářské krize, zvýšená míra násilí související s válkou proti drogám a rozsáhlé sucho). Z různých ukazatelů však lze usuzovat, že hospodářství by tento rok mělo zaznamenat růst, a reformní program prezidenta Felipe Calderóna se rozšiřuje.

Pokud jde o vztahy mezi EU a Mexikem, v roce 2010 dojde k významným událostem: uskuteční se dvoustranný summit (dne 16. května 2010), bude realizováno naše strategické partnerství a připomeneme si 10. výročí vstupu v platnost všeobecné dohody. Na konci roku 2010 Mexiko rovněž uspořádá v Cancúnu příští konferenci stran Úmluvy OSN o změně klimatu.

Brazílie⁶¹

Strategické partnerství s Brazílií vedlo k zahájení rozsáhlého politického dialogu s touto největší jihoamerickou zemí, která je jedním z klíčových nových aktérů multipolárního světa 21. století. V roce 2009 se konalo zasedání politických ředitelů (březen, Praha) a 3. summit EU-Brazílie (říjen, Stockholm), jejichž program byl zaměřen na finanční krizi, mezinárodní jednání o změně klimatu a nejnaléhavější aktuální regionální a mezinárodní otázky.

Strategické partnerství s Brazílií je důležité vzhledem k tomu, že napomáhá překlenout propast mezi rozvinutými a rozvojovými zeměmi. Názorným příkladem jsou mezinárodní jednání o změně klimatu, v jejichž rámci EU spolupracovala s Brazílií, což bude činit i nadále. V obecnější rovině EU a Brazílie sdílejí společné politické hodnoty a budou spolupracovat v zájmu prosazování těchto hodnot na příslušných mnohostranných fórech. Zejména by měly být zmíněny pravidelné konzultace o lidských právech konané v Ženevě a New Yorku.

EU považuje za důležité, aby pokračovala spolupráce s Brazílií v klíčových otázkách na regionální i mezinárodní úrovni. EU vítá aktivní úlohu Brazílie v Jižní Americe a vyzývá ji, aby nadále hrála vedoucí úlohu s cílem zajistit prosazování demokracie a větší prosperitu prostřednictvím větší hospodářské a politické integrace. Obě strany dávají nadále najevo svůj zájem o dohodu o přidružení mezi EU a Mercosurem.

⁶⁰ Evropský parlament přijal dne 12. března 2009 doporučení Radě ke strategickému partnerství EU-Mexiko (2008/2289(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0141).

⁶¹ Evropský parlament přijal dne 12. března 2009 doporučení ke strategickému partnerství Evropské unie a Brazílie (2008/2288(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0140).

EU a Brazílie dále rozvíjely úsilí o zřízení třístranných projektů spolupráce se zainteresovanými třetími zeměmi s cílem napomoci jim při plnění rozvojových cílů tisíciletí.

Japonsko

Došlo k pokroku v budování strategického partnerství mezi EU a Japonskem, k němuž vyzvala bezpečnostní strategie EU. V roce 2009 byly prohloubeny konzultace a politický dialog o mezinárodních a globálních otázkách společného zájmu, mimo jiné prostřednictvím strategických dialogů o východní Asii a Střední Asii.

Naše úzká spolupráce v roce 2009 vyvrcholila dvoustranným summitem konaným dne 4. května v Praze. Při této příležitosti se ukázalo, že se výrazně shodují naše názory na aspekty související se SZBP a na problematiku důležitou z mezinárodního hlediska, přičemž obě stany vyjádřily zájem o další výměnu informací a spolupráci a uznaly, že existuje potenciál pro hlubší spolupráci v oblasti míru a bezpečnosti.

Bylo zavedeno konání dialogů a konzultací o lidských právech dvakrát ročně, EU nicméně nadále vyzývala Japonsko, aby přijalo moratorium na popravy, zejména poté, co byl v září roku 2009 jmenován nový ministr spravedlnosti, který byl dříve členem Parlamentní ligy proti trestu smrti.

Kanada

Zasedáním na nejvyšší úrovni byl pražský summit konaný v květnu roku 2009, na němž se vedoucí představitelé zaměřili také na témata související se SZBP jako Afghánistán, Blízký východ a Východní partnerství. Ministerské zasedání konané jednou ročně se uskutečnilo v říjnu v Ottawě a bylo věnováno mírovému procesu na Blízkém východě, Íránu, Hondurasu, Haiti a Kubě, Súdánu a Dárfúru, Afghánistánu/Pákistánu, Arktidě a vzájemnosti v oblasti víz, zejména znovuzavedení vízové povinnosti pro Českou republiku ze strany Kanady. V listopadu roku 2009 se v Ottawě bezprostředně po sobě konala zasedání Smíšeného výboru pro spolupráci a Koordinační skupiny na vysoké úrovni.

Jihoafrická republika

Vztahy mezi EU a Jihoafrickou republikou byly významně posíleny od roku 2007, kdy bylo vytvořeno strategické partnerství mezi EU a Jihoafrickou republikou. V rámci akčního plánu partnerství byl politický dialog povýšen na úroveň každoročních summitů a odvětvová spolupráce byla rozšířena na velmi široké spektrum otázek (včetně oblasti výzkumu, životního prostředí a energetiky, vesmíru, dopravy, migrace a zdraví).

Dne 11. září 2009 se konal druhý summit EU-Jihoafrická republika, první v Jihoafrické republice, pořádaný prezidentem Jacobem Zumou. Summit poskytl příležitost k rozvoji společných postojů k nejdůležitějším globálním otázkám (změna klimatu a reforma mezinárodních finančních institucí) a ke konfliktním situacím v Africe i jinde.

Rok 2009 přinesl nový impulz pro spolupráci s Jihoafrickou republikou ve strategických otázkách, jako je životní prostředí a energetika, včetně zachycování a ukládání uhlíku a technologií čistého uhlí. Pokrok byl učiněn také ve spolupráci v otázkách týkajících se vesmíru; bylo dosaženo dohody o rozšíření evropské služby pro pokrytí geostacionární navigací (EGNOS) nad Jihoafrickou republikou a o instalaci prvků pozemní infrastruktury Galilea v Jihoafrické republice.

EU nadále podporovala Jihoafrické rozvojové společenství (SADC) a jím jmenovaného zprostředkovatele, jihoafrického prezidenta Zumu, v jejich úsilí o nalezení řešení krize v Zimbabwe v návaznosti na vytvoření vlády národní jednoty.

G. ÚČINNĚJŠÍ, SCHOPNĚJŠÍ A SOUDRŽNĚJŠÍ

1. Předcházení konfliktům

Silná stránka EU při předcházení konfliktům spočívá i nadále v její schopnosti řešit komplexně různé aspekty tohoto náročného a rozsáhlého úkolu spojením širokého spektra nástrojů EU („měkké nástroje“), zejména preventivní diplomacie, rozvojových politik a pomoci, podpory posilování demokratických institucí a právního státu, prosazování usmíření a dialogu a budování institucionálních a vnitrostátních kapacit pro předcházení konfliktům. Začleňování opatření pro předcházení konfliktům do těchto aktivit je důležité a bude dále podporováno. V roce 2009 byla zahájena práce na akčním plánu EU pro nestabilní situace a konflikty s cílem rozvíjet soudržnější přístup orgánů a členských států EU v celém plánovacím a prováděcím cyklu propojením bezpečnostní a rozvojové politiky.

Výroční zpráva o činnosti EU v rámci předcházení konfliktům, kterou přijala Evropská rada v červnu roku 2009, poskytuje celkový přehled o probíhajícím úsilí Evropské unie v této oblasti. V listopadu roku 2009 byl u příležitosti desátého výročí Göteborgského programu, které si připomeneme v roce 2011, zahájen hodnotící proces.

V souladu se zprávou o provádění Evropské bezpečnostní strategie, podle níž nejsou v EU plně prozkoumány možnosti v oblasti zprostředkování míru, přijala Rada ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy na zasedání ve dnech 16. a 17. listopadu 2009 „koncept posílení kapacit EU pro mediaci a dialog“. Tato koncepce uznává význam mediace jako účinného a nákladově efektivního nástroje pro předcházení konfliktům, jejich transformaci a řešení a vyzývá k profesionálnějšímu, koordinovanějšímu a cílenějšímu přístupu EU. To EU umožní dále zlepšit svou schopnost zaujímat v této oblasti aktivní úlohu na mezinárodní scéně.

Kromě pravidelných aktualizací kontrolního seznamu EU byly v kontextu včasného varování systematicky vypracovávány zprávy a hodnocení týkající se současných i potenciálních bezpečnostních rizik. Na institucionální i vnitrostátní úrovni probíhala další strukturalizace spolupráce a budování kapacit v oblasti zpravodajských informací z otevřených zdrojů.

Bezpečnostní hrozby byly z dlouhodobého preventivního hlediska řešeny také v oblasti energetiky, přírodních zdrojů, změny klimatu, nešíření zbraní hromadného ničení a nedovoleného obchodu s ručními palnými zbraněmi a lehkými zbraněmi.

Ve stále větší míře je posilován dialog, budování kapacit a spolupráce s OSN, regionálními organizacemi a nestátními aktéry, pokud jde o společnou a včasnou reakci na bezpečnostní výzvy a rozvoj společných přístupů.

2. Posilování SBOP⁶²

Součinnost mezi civilní a vojenskou oblastí při rozvoji schopností

Rada znovu zdůraznila význam komplexního přístupu EU k řešení krizí a v listopadu roku 2009 se dohodla, že budou stanoveny oblasti, v nichž je součinnost při rozvoji a využívání civilních a vojenských schopností přínosná, a mělo by se o ni tudíž usilovat. Tyto oblasti zahrnují mimo jiné přepravu, komunikace, bezpečnost a ochranu sil, logistiku, schopnosti v oblasti vesmíru a lékařskou podporu.

⁶² Evropský parlament přijal dne 19. února 2009 usnesení o Evropské bezpečnostní strategii a EBOP (2008/2202(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0075).

Konkrétním příkladem dosažení součinnosti mezi civilní a vojenskou oblastí je činnost vykonávaná Komisí a Evropskou obrannou agenturou (EDA) ve spolupráci s generálním sekretariátem Rady, jejímž cílem je integrace monitorování moří. V říjnu roku 2009 vydala Komise sdělení týkající se této oblasti a skupina odborníků EDA „Wise Pen“ předložila průběžnou zprávu o své činnosti, přičemž závěrečná zpráva byla předložena v dubnu roku 2010. Dalším konkrétním příkladem součinnosti mezi civilní a vojenskou oblastí je rozhodnutí Rady z listopadu roku 2009 o vytvoření skupiny evropských odborníků na reformu bezpečnostního sektoru.

Civilní schopnosti

Pokračovala práce v souvislosti s Civilním základním cílem 2010. Civilní schopnosti byly předmětem jednání na různých úrovních. Rada proto v červnu roku 2009 vyzdvihla význam plánů a návrhů týkajících se rychlého nasazení, lidských zdrojů, vybavení a financí (včetně případného rozhodnutí vytvořit pro EU trvalou skladovací kapacitu) a zdůraznila, že důležitý je dobře koordinovaný rámec pro rozvoj schopností.

V řadě otázek byla vykonána důležitá práce, což přispělo k posílení schopnosti EU reagovat rychle na krize, a bylo tak rovněž podpořeno diplomatické úsilí EU. Proces utváření civilních zásahových skupin pokračoval⁶³ předložením revidované koncepce, která mimo jiné předpokládá rozšíření původní skupiny až na 200 odborníků, jakož i dosažení co největšího souladu pravidel platných pro civilní zásahové skupiny s pravidly, jež se vztahují na skupinu odborníků EU na reformu bezpečnostního sektoru. Ke skupině odborníků bude mít nyní přístup i Komise.

Schopnost rychlé reakce byla zlepšena rozhodnutími posílit civilní zásahové týmy, zřídit do ledna roku 2010 dočasný sklad v rámci mise EUPM Bosna a Hercegovina a zahájit přípravné práce za účelem případného zřízení stálého skladu pro rychlé i běžné nasazení. Koncem roku 2009 bylo možné konstatovat pokrok také v několika dalších otázkách: byla přijata první výroční zpráva o získaných poznatcích z civilní EBOP (prosinec 2009), pokračoval vývoj softwarového prostředí Goalkeeper (nástroj pro řízení civilních schopností)⁶⁴, byla přijata revidovaná a zdokonalená koncepce týkající se misí pro posílení policie (v koordinaci se širší oblastí právního státu)⁶⁵ a bylo dosaženo dohody o posílení odborné přípravy v genderových otázkách a v otázkách lidských práv v rámci misí a operací SBOP za účelem dalšího provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1325 a 1820.

Vojenské schopnosti

V rámci procesu Základního cíle 2010 a v návaznosti na prohlášení o posílení schopností, které bylo přijato v prosinci roku 2008, pokračovala práce na úrovni různých fór, zejména v Evropské obranné agentuře (EDA), s cílem posílit schopnost EU řešit krize. V květnu roku 2009 vzala Rada na vědomí nový Katalog sil. Obsahuje revidované příspěvky členských států, které umožnily vyřešit dva nedostatky v oblasti vojenských schopností a částečně odstranit dvanáct dalších.

EDA ve spolupráci s Vojenským výborem EU (EUMC) zahájila práci související s aktualizací plánu rozvoje schopností. EDA a EUMC současně pokračovaly v provádění dvanácti vybraných prioritních opatření plánu rozvoje schopností. Bylo dosaženo pokroku v oblasti vojenských koncepcí EU, například v květnu EUMC schválil koncepci zvláštních operací, koncepční rámec vojenského agenturního průzkumu při vojenských operacích pod vedením EU, koncepci pro počítačové sítě a prováděcí koncepci pro rozvinutelnou operační základnu EUFOR.

⁶³ V listopadu roku 2009 potvrdil revidovanou koncepci civilních zásahových skupin Politický a bezpečnostní výbor.

⁶⁴ Dvě aplikace byly spuštěny on-line (<https://esdp.consilium.europa.eu>).

⁶⁵ Ve Výboru pro civilní aspekty řešení krizí (CIVCOM) byly také představeny obecné zásady pro analytické schopnosti misí.

Členské státy znovu potvrdily své odhodlání zachovat vysokou úroveň ambicí EU, pokud jde o schopnost rychlé reakce. V lednu byla zrevidována koncepce vojenské rychlé reakce. Tato koncepce nyní definuje dobu vojenské rychlé reakce jako období pěti až třiceti dnů od schválení koncepce řešení krize až do okamžiku, kdy jsou zahájeny operace ve společném operačním prostoru. Na konferencích o koordinaci bojových skupin konaných v dubnu a říjnu potvrdily členské státy své závazky a učinily nové nabídky, jež umožní zachovat dvě bojové skupiny v pohotovosti do konce roku 2011. V listopadu schválila Rada dokument obsahující pokyny ohledně zvyšování flexibility a využitelnosti bojových skupin EU. V dubnu a říjnu roku 2009 se konaly konference o námořní a vzdušné rychlé reakci.

Pokračují úvahy o způsobech, jak přispět k dosažení výsledků v oblasti evropských schopností po roce 2010, včetně úvah o nezbytnosti zvýšit součinnost mezi procesy rozvoje civilních a vojenských schopností EU.

Získané poznatky a osvědčené postupy v civilní SBOP

Na základě poznatků získaných z dnes již početných misí Evropská unie neustále usiluje o zlepšení účinnosti svých nástrojů a schopnosti rychlé reakce. Z misí vyplynuly dva hlavní poznatky, jež vyžadují další politické posouzení, a dva poznatky, které je třeba posoudit spíše z praktického hlediska. Nejprve k politickým otázkám: Mise SBOP jsou důležitým nástrojem SZBP, avšak nenahrazují politiku a musí tvořit součást celkové strategie EU vůči určité zemi nebo regionu. SBOP je také dvousměrný proces: na strategické úrovni je třeba spolu s hostitelským státem usilovat o jasná měřítka pokroku, a to jak ve fázi před rozmístěním mise, tak během jejího rozmístění, s cílem zajistit podporu a navazující opatření. Má-li být civilní SBOP i nadále účinným a věrohodným nástrojem, je rovněž zapotřebí změnit politický přístup a spíše než na úspěšné rozmístění se zaměřit více na úspěšné provádění. Vzhledem k tomu, že je stále více třeba reagovat na krize, dostává se EU do situace, kdy čelí nedostatku odborníků. Na rozdíl od vojenských operací závisí civilní mise obvykle na dobrovolném nasazení. Civilní oblasti operací však nejsou nijak zvláště bezpečnější. Při rozmístování personálu musí EU a její členské státy proto překonat rostoucí propast mezi schváleným a skutečným počtem vysílaného personálu, a to buď zvýšením úsilí o nábor, vyškolení a vybavení personálu a zvýšením atraktivnosti nasazení, nebo snížením naší úrovně ambicí.

EU také určila dvě praktičtější priority. Zaprvé, revize finančního nařízení plánovaná na rok 2010 nabízí možnost zlepšit finanční ustanovení, aby lépe odpovídala potřebám civilní SBOP, zejména pokud jde o rychlé nasazení a mise omezeného trvání. Zadruhé by měla být vyřešena řada otázek souvisejících s podporou misí. Za tímto účelem byla zadána studie proveditelnosti, aby byla dále posouzena možnost zřízení skladu pro uskladnění vybavení souvisejícího s misí.

Od rozmístění prvních misí EU v roce 2003 je interní získávání poznatků zaměřeno spíše na možnosti zlepšení plánování než na způsob, jak zlepšit dopad – jedním z důvodů je skutečnost, že dosud bylo ukončeno velmi málo misí (Themis Georgia, Proxima FYROM, Aceh MM). Členské státy již zvyšují úsilí o posílení schopností. Finanční a lidské zdroje EU jsou omezené a je třeba kriticky posoudit, kde může EU zajistit co nejvíce přidané hodnoty. EU proto v budoucnu bude muset posuzovat, kdy budou vhodné podmínky pro rozmístění, a úzce spolupracovat s hostitelskými státy s cílem zajistit, že mise budou mít v místě operací trvalý dopad.

Odborná příprava a cvičení

V roce 2009 bylo vynaloženo významné úsilí o splnění obecných cílů určených v rámci koncepce EU pro odbornou přípravu, jejichž záměrem je vytvořit společnou evropskou bezpečnostní kulturu a poskytnout členským státům a orgánům EU personál s potřebnými znalostmi (diplomaty, civilní personál se znalostmi v oblasti policie a právního státu a vojenský personál), který bude schopen efektivně pracovat ve všech oblastech SBOP, včetně personálu, který má pracovat v rámci misí a operací SBOP. Bylo provedeno důkladné hodnocení dosavadní odborné přípravy a analýza získaných poznatků, znovu posouzeny potřeby a požadavky v oblasti odborné přípravy a dále rozvinut program odborné přípravy EU.

V souvislosti s odbornou přípravou v oblasti civilního řešení krizí se členské státy dohodly na posílení systému odborné přípravy před nasazením v civilních misích SBOP. Rada zdůraznila, že vzhledem k narůstající složitosti misí SBOP pro řešení krizí a náročným podmínkám, v nichž mise působí, je pro plnění mandátu mise důležitá patřičná odborná příprava před nasazením. V tomto ohledu je důležité vycházet ze zkušeností získaných z projektu ES týkajícího se odborné přípravy v oblasti civilních aspektů řešení krizí.

Na konci roku 2009 Vojenský štáb EU (EUMS) znovu posoudil užitečnost katalogu o sdílených zařízeních pro odbornou přípravu/ (STF), včetně případného začlenění vzdělávacích zařízení třetích států. Toto hodnocení ukázalo, že katalog STF je považován za konzultační nástroj, který zjevně odpovídá potřebám členských států. Vytvoření katalogu STF ve formě databáze však musí být odloženo, neboť současná situace v oblasti personálu, rozpočtu, priorit atd. není příznivá.

Evropská bezpečnostní a obranná škola (EBOŠ) jakožto klíčový aktér v oblasti odborné přípravy na úrovni EU poskytovala civilnímu a vojenskému personálu odbornou přípravu v oblasti SBOP na strategické úrovni. V minulém roce byly v rámci EBOŠ zahájeny z podnětu členských států nové typy kurzů. Patřily mezi ně kurzy věnované důležitým tématům, jako je plánování misí SBOP, civilně-vojenská koordinace, rozvoj schopností, budování míru, reforma bezpečnostního sektoru, mezinárodní humanitární právo a právo ozbrojených konfliktů. Bylo rovněž dosaženo značného pokroku v odborné přípravě zaměřené na genderovou a bezpečnostní oblast. V prosinci roku 2009 uspořádala EBOŠ první výroční konferenci o vytváření sítí, již se zúčastnily příslušné civilní i vojenské subjekty zapojené do odborné přípravy v oblasti SBOP.

EBOŠ nadále podporovala provádění evropské iniciativy pro výměny mladých důstojníků během úvodní fáze jejich odborné přípravy vycházející z programu Erasmus, včetně prvního společného modulu týkajícího se EBOP, který byl uspořádán v Lisabonu v září roku 2009. Je vyvíjena i další činnost, která je zaměřena zejména na vyhodnocení výměn probíhajících v současné době, vytvoření právního rámce pro dobrovolné výměny důstojníků a zavedení vojenského evropského systému přenosu kreditů.

Pokud jde o budoucí vývoj EBOŠ, dosud pokračuje příprava nového právního aktu, podle něž se má EBOŠ vyvíjet v souladu s doporučeními svého řídicího výboru, která Rada schválila v prosinci roku 2008.

Cvičení EU v oblasti řešení krizí pořádané v roce 2009 (CME 09) v rámci scénáře, který zahrnuje zapojení operačního střediska EU i útvaru schopnosti civilního plánování a provádění (CPCC), bylo zaměřeno na nácvik rychlé reakce EU v případě krize. Vojenské cvičení EU MILEX 09 bylo zaměřeno na součinnost mezi operačním velitelstvím EU v Larisse a velitelstvím sil EU v Neapoli, se zvláštním důrazem na námořní aspekty. Obě cvičení byla vynikající příležitostí k prověření fungování příslušných struktur a postupů EU⁶⁶.

⁶⁶

17. až 26. června 2009, viz tisková zpráva Rady 10994/09 (Presse 177) ze dne 12. června 2009.

Financování

Rozpočet SZBP byl navýšen ze 47 milionů EUR v roce 2000 na 243 milionů v roce 2009 a podle předpokladů má v roce 2013 dosáhnout výše 400 milionů EUR. Převážná část finančních prostředků z rozpočtu na rok 2009 byla přidělena na operace a akce související s civilním řešením krizí, zejména na mise EULEX Kosovo (116 milionů EUR), EUPOL Afghanistan (36 milionů EUR) a EUMM Georgia (11 milionů EUR)⁶⁷.

3. Diverzifikace SBOP

Ve zprávě o provádění Evropské bezpečnostní strategie je uvedeno, že „čím obtížnější výzvě čelíme, tím musíme být flexibilnější“. Z toho vyplývá potřeba diverzifikovat spektrum nástrojů, jež má EU k dispozici pro případ krize. Od vytvoření EBOP byly civilní mise tradičně zaměřeny na odborné vedení a monitorovací a poradenské činnosti v oblasti policie a na zlepšení pracovních vztahů mezi policejními orgány a státními zastupitelstvími. Tyto úkoly mají pro civilní EBOP nadále zásadní význam; současně byla zahájena řada dalších činností s cílem lépe reagovat na problémy související s bezpečností a stabilitou partnerských zemí, v nichž byly mise rozmístěny.

Rozmanitost úkolů

Reforma bezpečnostního sektoru

V roce 2009 byly činnosti EU v oblasti reformy bezpečnostního sektoru zaměřeny na posílení schopností EU a dosažení konkrétních výsledků prostřednictvím misí EBOP. Prioritou bylo nadále vytvoření skupiny odborníků EU na reformu bezpečnostního sektoru. Skupinu lze požádat, aby byla Radě a Komisi nápomocna při přípravě misí a akcí EU na podporu reformy bezpečnostního sektoru.

Mise EUSSR Guinea-Bissau pokračovala ve své činnosti. Byl zahájen strategický přezkum s cílem zasadit situaci v Guineji-Bissau do regionálního kontextu. Mandát mise byl prodloužen do 31. května 2010 a očekává se konečné rozhodnutí Rady. V roce 2009 obě mise EBOP v Demokratické republice Kongo nadále podporovaly proces reformy bezpečnostního sektoru a obě byly prodlouženy do poloviny roku 2010. Mise EUPOL RDC je aktivní v oblastech reformy bezpečnostního sektoru týkajících se policejních orgánů a státních zastupitelstev. Dobrého pokroku bylo dosaženo zejména v policejním sektoru. Mandát mise EUPOL RD Congo byl posílen v souvislosti s bojem proti sexuálnímu násilí, mimo jiné na základě usnesení Evropského parlamentu o násilí v Demokratické republice Kongo (DRK). Pokud jde o misi EUSEC RD Congo, Rada dne 27. července 2009 schválila revidovanou obecnou koncepci, jež pro budoucí působení mise EUSEC RD Congo počínaje dnem 1. října 2009 vymezila šest oblastí činnosti. EU nadále podporovala justiční oblast, jejíž reforma byla přijata v roce 2007.

Bylo přijato rozhodnutí o programu s rozpočtem ve výši 29 milionů EUR, který bude zaměřen na řadu otázek včetně odborné přípravy, budování kapacit, obnovy infrastruktury, modernizace právních předpisů a vytvoření nových soudních struktur v souladu s ústavou DRK z roku 2006.

⁶⁷ Další podrobnosti viz finanční výkazy, které jsou součástí právních aktů v oblasti SZBP (uvedených v příloze III).

Právní stát

V roce 2009 dosáhla integrovaná mise EU na podporu právního státu EULEX Kosovo⁶⁸ plné operační schopnosti a její dopad v Kosovu je již znatelný. Mise EULEX upevnila svoje postavení činitele stability a klíčového aktéra v boji proti organizované trestné činnosti a korupci a při podpoře reformy v oblasti právního státu. Mise EULEX byla schopna se rozmístit po celém Kosovu a dosáhnout značného pokroku ve všech oblastech svého mandátu (v policejní, soudní a celní oblasti). Mise EULEX poskytuje podporu kosovským orgánům, ale dosud plní i výkonnou úlohu, která bude na místní orgány postupně převedena. S cílem dosáhnout žádoucího konečného stavu, kterým jsou transparentní a odpovědné mnohonárodnostní soudní a vězeňské systémy a policejní a celní orgány s jasně vymezenými úlohami a nepodléhající politickému vměšování, začala mise EULEX Kosovo používat *programový přístup* k měření výsledků mise a pokroku, jehož dosahují kosovské orgány při uplatňování zásad právního státu. Mezi Srbskem a misí EULEX byl podepsán protokol o policejní spolupráci.

V návaznosti na rozhodnutí z roku 2008 o posílení činnosti mise EUPOL COPPS na podporu palestinského systému trestního soudnictví provedla mise v roce 2009 podrobné hodnocení situace v oblasti trestního soudnictví a následně začala provádět dohodnutý akční plán. Policejní i justiční složce mise se podařilo navázat dobrou pracovní spolupráci s příslušnými místními orgány.

Integrovaná mise Evropské unie na podporu právního státu v Iráku (EUJUST LEX) nadále úspěšně prováděla náročný program odborné přípravy pro pracovníky v oblasti soudnictví, vězeňství a policie. Odborná příprava probíhá mimo jiné formou kurzů a seminářů pořádaných v Evropě a od roku 2009 v Iráku.

Police

Boj proti organizované trestné činnosti

V roce 2009 podporovala mise EUPM BiH rozvoj schopnosti Bosny a Hercegoviny bojovat proti organizované trestné činnosti (a korupci), zejména upevňování výsledků dosažených v boji proti organizované trestné činnosti a korupci. V průběhu roku 2009 probíhaly diskuse o úpravě mandátu EUPM s účinností od 1. ledna 2010 tak, aby byl zaměřen na podporu boje proti organizované trestné činnosti a korupci, a zejména na zlepšení spolupráce mezi policií a státními zástupci.

Boj proti korupci

V roce 2009 mise EUPOL Afghanistan poskytovala podporu afghánskému ministerstvu vnitra a afghánské národní policii v boji proti korupci, který představuje jednu z hlavních priorit afghánské vlády. Mise byla afghánským orgánům nápomocna zejména při vypracování protikorupčního prováděcího programu, jehož cílem je vytvořit a zachovat interní afghánský protikorupční systém. Podpora mise EUPOL Afghanistan je poskytována ve třech hlavních oblastech – budování kapacit, odborná příprava / prevence a vymáhání práva. To například vedlo k vytvoření specializovaných afghánských protikorupčních struktur.

Boj proti sexuálnímu násilí

Koncem roku 2009 byla mise EUPOL RDC pověřena dalším úkolem, kterým je podpora boje proti sexuálnímu násilí v Demokratické republice Kongo (DRK). Úkolem EUPOL RDC je podpořit budování schopnosti konžské policie provádět trestní vyšetřování a přispět k vypracování strategie boje proti sexuálnímu násilí v rámci celkové reformy policie v DRK.

⁶⁸

Evropský parlament přijal dne 5. února usnesení o Kosovu a úloze EU (P6_TA-PROV(2009)0052).

Zajišťovatel bezpečnosti

V rámci svého omezeného výkonného mandátu hraje mise EULEX Kosovo důležitou úlohu jako sekundární zajišťovatel bezpečnosti, neboť v nezbytných případech a ve spolupráci s misí KFOR pomáhá kosovské policii. V roce 2009 mise EULEX několikrát reagovala na složitou bezpečnostní situaci, zejména na severu Kosova. Hlavním smyslem mandátu mise EULEX je však podpora místních bezpečnostních složek prováděná prostřednictvím monitorování, odborného vedení a poradenství.

Monitorování míru

EU má k dispozici řadu nástrojů, jež jí umožňují hrát důležitou úlohu v postkonfliktních situacích. Tyto nástroje mají široký rozsah sahající od diplomatického zprostředkovatelského úsilí až po pozorovatelské mise. Nejvýznamnějším příkladem je civilní mise na řešení krize (pozorovatelská mise EU v Gruzii, EUMM), která byla rozmístěna v Gruzii po vypuknutí konfliktu v srpnu roku 2008. EUMM je v současné době jedinou mezinárodní pozorovatelskou misí v Gruzii a hraje důležitou úlohu rovněž při budování důvěry, neboť v rámci ženevského procesu spolupředsedá zasedáním konaným v souvislosti s mechanismy předcházení incidentům a reakce na ně. Mise sehrála rozhodující úlohu při snižování napětí a udržování stability v regionu. Důležitým cílem mise je i nadále umožňovat pozorovatelské misi EU přístup na celé území Gruzie.

Boj proti pirátství

EU NAVFOR Somalia – operace ATALANTA byla zahájena v prosinci roku 2008; její mandát byl v prosinci roku 2009 prodloužen o dalších 12 měsíců. Během roku 2009 tato operace umožnila bezpečné dodávky potravinové pomoci zajišťované plavidly Světového potravinového programu, neboť poskytla doprovod více než padesáti obchodním lodím plujícím z Mombasy do Mogadiša. Tato operace zaměřená na boj proti pirátství také úspěšně v odrazování od pirátství u somálského pobřeží a jeho potlačování. Na základě dohod o předávání uzavřených s Keňou a Seychelami bylo zadrženo a předáno k trestnímu stíhání 86 osob podezřelých z pirátství, z nichž 75 bylo předáno Keni a 11 Seychelám. EU spolupracovala s Úřadem OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC) při poskytování podpory keňskému a seychelskému systému soudnictví v rámci nástroje stability. Kromě řešení důsledků pirátství EU rovněž zahájila činnost, již přispěje k rozvoji regionálních námořních kapacit.

Ochrana civilního obyvatelstva v ozbrojených konfliktech

EU se aktivně účastnila jednání o ochraně civilního obyvatelstva v ozbrojených konfliktech a přispěla k přijetí rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1894 (2009). EU je ochotna vypracovat společně s OSN koncepce a moduly odborné přípravy.

Rozmanitost nástrojů

Schopnosti využívající možností informačních sítí (NEC)

Pokročila práce související s rozvojem schopností využívajících možností informačních sítí na podporu SBOP. V této souvislosti bylo zdůrazněno, že má-li být koncepce NEC prováděna/uplatňována na podporu civilně-vojenské koordinace, je důležité v této práci dosáhnout postupného a významnějšího pokroku, který bude doprovázen odpovídající angažovaností na úrovni vyšších úředníků v orgánech a členských státech EU.

Satelitní středisko EU (EUSC)

V souladu s výzvou Evropského parlamentu, aby bylo plně rozvinuto Satelitní středisko Evropské unie (EUSC), a mohl tak být využíván jeho potenciál, poskytovalo EUSC v roce 2009 nezbytnou podporu vojenským operacím EU, zejména operacím EU NAVFOR Atalanta a EUFOR Chad/RCA. EUSC také hrálo stále významnější úlohu při poskytování podpory civilním misím EU, především pozorovatelské misi EU v Gruzii. Z hlediska dalšího rozvoje EUSC byla důležitým krokem skutečnost, že se do činnosti EUSC zapojili všichni členové NATO, kteří nejsou členskými státy EU.

Pokračovala také práce v souvislosti s bezpečnostním rozměrem globálního monitoringu životního prostředí a bezpečnosti (GMES), což odpovídá jeho významu v oblasti SZBP/SBOP.

4. Zvýšená soudržnost a účinnost

Pokračovala práce v oblasti plánování a rozvoje civilních schopností; jejímu postupu značně napomohly pokyny, jež vytvořily dobře koordinovaný rámec rozvoje schopností se zvláštním důrazem na podporu misí, založený na konkrétních opatřeních souvisejících s rychlým nasazením, lidskými zdroji, financemi a vybavením, včetně rozhodnutí o vytvoření skladovací kapacity pro EU.

V roce 2009 došlo ke zlepšení v oblasti podpory misí prostřednictvím uzavření dalších rámcových smluv, rozhodnutí o vytvoření dočasné skladovací kapacity v rámci mise EUPM a současném vypracování studie proveditelnosti trvalého řešení a v oblasti lidských zdrojů prostřednictvím cíleného zlepšení procesů vytváření sil pomocí lepšího plánování, větší předvídatelnosti a zefektivnění nabídky potřebných dovedností.

Tyto procesy budou v roce 2010 pokračovat a budou konsolidovány.

Spolupráce s třetími zeměmi

S rostoucími ambicemi a rozšiřující se oblastí působnosti SBOP nabývají na významu příspěvky partnerů. O otázkách souvisejících s řešením krizí v rámci SBOP pokračoval pravidelný dialog s partnery, mimo jiné s evropskými členy NATO, kteří nejsou členskými státy EU, dalšími zeměmi, které jsou kandidáty na přistoupení k EU, jakož i s USA, Kanadou, Ruskem, Ukrajinou a dalšími třetími státy. Dvanáct třetích států (Albánie, Angola, Kanada, Chile, Chorvatsko, Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Norsko, Nový Zéland, Švýcarsko, Turecko, Ukrajina a USA) významně přispělo k sedmi probíhajícím misím a operacím (EUFOR ALTHEA, EULEX Kosovo, EUPM BiH, EUPOL COPPS, EUPOL Afghanistan, EUNAVFOR ATALANTA a EUPOL RD Congo). Kromě toho Albánie, Chorvatsko a Rusko poskytly cennou podporu operaci EUFOR Chad/RCA, která skončila v březnu roku 2009.

V souvislosti s bojem proti pirátství a s operací EU NAVFOR ATALANTA byly navázány přínosné kontakty s několika dalšími partnery (mimo jiné s Čínou, Indií, Ruskem, Japonskem, Malajsií, Ománem, Saudskou Arábií, Seychelami a Jemenem).

Účast třetích zemí je přínosná z politických i operativních důvodů. Poskytuje další možnost, jak posílit politické vztahy těchto zemí s EU, a přispívá tak k širší podpoře angažovanosti EU v zájmu míru a stability.

V návaznosti na jednání Politického a bezpečnostního výboru o účasti třetích států na operacích SBOP předloží vysoká představitelka doporučení Radě ohledně dalších zemí, s nimiž by měla být zahájena jednání za účelem uzavření rámcových dohod o účasti.

ČÁST II – VYHLÍDKY NA ROK 2010

Globální úloha Evropské unie v posledních letech vzrostla. Unie přispěla ke stabilitě a demokracii v sousedních regionech, posílila vztahy se svými mezinárodními partnery, přispěla k řešení krizí a konfliktů v různých částech světa, prosazovala řádnou správu věcí veřejných a podporovala lidská práva a rozvoj. Rozmístili jsme 23 misí SBOP, převážně civilních, ale také vojenských. Na všechny tyto úspěchy můžeme být hrdi. Ve srovnání se situací před deseti lety jsme nyní při rozšiřování našeho vlivu ve světě sebevědomější, schopnější a efektivnější.

Na druhou stranu však přibýlo i hrozeb. Problémy, jimž čelíme – terorismus a organizovaná trestná činnost, šíření zbraní hromadného ničení, přírodní katastrofy, regionální konflikty, energetická bezpečnost, změna klimatu a nelegální migrace –, se staly složitějšími a vzájemně provázanějšími. Naše schopnost tyto problémy řešit byla v mnoha případech omezená. Má-li být naše reakce úspěšná, je zapotřebí komplexní přístup, v jehož rámci budou využívány veškeré dostupné nástroje a řešeny základní příčiny i příznaky. Nezbytná jsou rovněž partnerství se zeměmi a organizacemi na celém světě. Stručně řečeno, v současné době je více než kdy dříve v našich dějinách zapotřebí evropská zahraniční politika, která bude proaktivní, efektivní a dobře koordinovaná.

Lisabonská smlouva nabízí nové možnosti⁶⁹. Nový institucionální rámec nám umožní lépe sladit zdroje s prioritami⁷⁰. Při zajišťování těchto úkolů bude zásadní úlohu hrát vysoká představitelka, místopředsedkyně Komise Catherine Ashtonová, zastávající trojí funkci, společně s členskými státy, Komisí a Evropským parlamentem.

Díky Evropské službě pro vnější činnost⁷¹ bude mít EU k dispozici zcela nový a jedinečný nástroj: zahraniční službu, která bude zastupovat celou Evropskou unii a která nám umožní soudržnější a účinnější postup na světové scéně. Zřízení Evropské služby pro vnější činnost je proto jednou z hlavních priorit Evropské unie a současně jedinečnou příležitostí, již si nemůžeme dovolit promarnit.

Tento úkol je naléhavý. Světový vývoj nepočká, dokud neprovedeme naše vnitřní institucionální změny. Agenda roku 2010 bude pro EU náročnější zkouškou, než byly úkoly, před nimiž EU stála v posledních dvaceti letech. I když se objevují určité známky hospodářského oživení, dopady hospodářské krize jsou ve světě nadále znatelné. V mnohých regionech naší planety je situace výbušnější a méně stabilní než před čtvrtstoletím. Dopad konfliktů v Afghánistánu, Pákistánu, Jemenu a Somálsku výrazně přesahuje hranice těchto zemí. Celosvětový systém boje proti šíření zbraní hromadného ničení je vystaven nebývalému tlaku, zejména ze strany Íránu. Přírodní katastrofy jako zemětřesení na Haiti a v Chile prověřily schopnost mezinárodního společenství neodkladně poskytnout pomoc a zajistit obnovu. A navíc jsme svědky toho, že ve světě stále pokračuje přesun hospodářského a politického vlivu do asijských a latinskoamerických zemí s rozvíjející se ekonomikou.

V tomto měnícím se světě bude Evropská unie nadále prosazovat zahraniční politiku, která bude vycházet z našich hodnot a hájit naše zájmy. Tam, kde budeme moci něčeho dosáhnout, vynaložíme společné úsilí a zdroje. Ačkoli bylo dosaženo řady úspěchů při budování bezpečného a prosperujícího prostoru v našem sousedství, je třeba učinit ještě mnoho. I ve vzdálenějších oblastech musíme posílit partnerství s dlouholetými spojenci i s novými světovými aktéry a tato partnerství rozvíjet tak, aby se jejich ambice staly realitou. A musíme zajistit, že světový systém založený na institucích a pravidlech bude schopen čelit výzvám nové éry tím, že umožní společné rozhodování a sdílení vlivu.

⁶⁹ Evropský parlament přijal dne 7. května 2009 usnesení o nové úloze a odpovědnostech Parlamentu při provádění Lisabonské smlouvy (2008/2063(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0373).

⁷⁰ Evropský parlament přijal dne 7. května 2009 usnesení o dopadu Lisabonské smlouvy na rozvoj institucionální rovnováhy Evropské unie (2008/2073(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0387).
Evropský parlament přijal dne 7. května 2009 usnesení o finančních aspektech Lisabonské smlouvy (2008/2054(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0374).

⁷¹ Evropský parlament přijal dne 22. října 2009 usnesení o institucionálních aspektech vytvoření Evropské služby pro vnější činnost (P7_TA-PROV(2009)0057).

Pro stabilitu a prosperitu Evropy má zásadní význam západní Balkán. EU bude nadále podporovat evropskou perspektivu tohoto regionu prostřednictvím předvstupních nástrojů i prostřednictvím SZBP a SBOP. V závěrech z prosince roku 2009 Rada uvedla, že se vrátí k doporučení Komise ohledně zahájení přístupových jednání s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií (FYROM).

Rovněž konstatovala, že zásadní je i nadále udržování dobrých sousedských vztahů, včetně diplomatického a vzájemně přijatelného řešení otázky názvu, dojednaného pod záštitou OSN. Dne 1. května 2010 vstoupila v platnost dohoda o stabilizaci a přidružení mezi EU a Černou Horou. Komise by měla předložit své stanovisko k žádosti Černé Hory o členství v EU a bude-li to možné, i k žádosti Albánie. Bude-li nadále dobře pokračovat spolupráce s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY), může Rada rozhodnout o zahájení ratifikace dohody o stabilizaci a přidružení mezi EU a Srbskem. Rada by rovněž mohla pověřit Komisi, aby vypracovala stanovisko k žádosti Srbska. EU se bude nadále angažovat v Bosně a Hercegovině a bude ji podporovat na cestě k EU prostřednictvím posílené přítomnosti EU včetně EUPM a EUFOR Althea. Je zásadně důležité, aby se navzdory složitým politickým podmínkám dále pokračovalo v reformách a v přípravě voleb, jež se mají konat v říjnu roku 2010. V Kosovu EU nadále usiluje o posílení stability a rozvoje. Klíčovými prioritami, k jejichž naplnění přispěje finanční a odborná pomoc i mise EULEX na podporu právního státu, bude další pokrok v oblasti decentralizace a reform, jakož i řádné správy věcí veřejných a právního státu.

Důležitým regionálním partnerem zůstává Turecko. Po historickém podpisu protokolů o normalizaci vztahů mezi Tureckem a Arménií v říjnu roku 2009 EU očekává ratifikaci a provádění těchto protokolů. Poté, co byla v červenci roku 2009 podepsána mezivládní dohoda o plynovodu Nabucco, zůstává jednou z nejdůležitějších priorit EU v oblasti energetické bezpečnosti včasné dokončení jižního koridoru.

Evropská politika sousedství změnila vztahy mezi EU a jejími sousedy. Pomoc EU byla uzpůsobena reformním potřebám partnerských zemí a její objem se v současném finančním rámci zvýšil o 32 %. Má-li být však dosaženo cílů evropské politiky sousedství, k nimž náleží sdílená stabilita, bezpečnost a prosperita, je třeba vykonat ještě mnoho práce. Lisabonská smlouva tuto skutečnost uznává, neboť zavazuje EU k rozvoji výsadních vztahů se zeměmi v jejím sousedství s cílem vytvořit prostor prosperity a dobrých sousedských vztahů (článek 8 SEU).

Východní partnerství zahájené v květnu roku 2009 představuje platformu, jež by mohla urychlit politické sblížení a další hospodářskou integraci mezi Evropskou unií a zúčastněnými partnerskými zeměmi – východními sousedy EU –, jak stanoví pražská deklarace.

Vícestranný rámec Východního partnerství umožní spolupráci a svobodný dialog napomáhající naplnění cílů partnerství. Partnerství se bude řídit zásadami nevylučnosti, diferenciací, podmíněnosti a společné odpovědnosti. Jakožto dlouhodobý cíl by dále měl do plně operativní fáze vstoupit dialog o vízech, a to na základě akčního plánu pro vízovou liberalizaci. EU bude spolupracovat s novým vedením Ukrajiny v zájmu politické a hospodářské stability. Prioritou bude pomoc Moldavské republice při řešení problémů způsobených hospodářskou krizí a bude pokračovat úsilí o řešení konfliktu v Podněstří ve formátu 5+2. EU je také nadále otevřena užším vztahům s Běloruskem, avšak pokroku lze dosáhnout pouze v případě, že současně činěny kroky směrem k hlubší demokratizaci, ochraně a podpoře lidských práv, včetně zrušení trestu smrti. Pokud jde o Gruzii, EU pokračuje v úsilí o vyřešení vleklého konfliktu, zejména prostřednictvím pokračujících rozhovorů konaných v Ženevě, které představují jediné fórum, na němž jsou zastoupeny všechny strany.

Pro zajištění bezpečnosti a stability v zemi bude mít nadále zásadní význam mise EUMM Georgia, ačkoliv její technické schopnosti by měly být předmětem trvalého přezkumu. EU by měla nadále požadovat, aby mise EUMM měla přístup do Abcházie a Jižní Osetie, a současně usilovat o opětovnou přítomnost OBSE a OSN v zemi. EU rovněž očekává, že se třemi zeměmi jižního Kavkazu zahájí v roce 2010 jednání o dohodách o přidružení. EU podporuje Minskou skupinu v jejím úsilí o nalezení řešení situace v Náhorním Karabachu. Mnohostranný rozměr Východního partnerství by mohl přispět k obnovení důvěry mezi Arménií a Ázerbájdžánem.

V roce 2010 by se mělo pokročit v otázkách souvisejících s organizací, strukturou a financováním Unie pro Středomoří. K významným krokům bude patřit zřízení sekretariátu se sídlem v Barceloně a jmenování jeho generální tajemníka v březnu roku 2010; je třeba, aby začali urychleně pracovat a zabývat se projekty v daném regionu. Na rok 2010 je naplánován ambiciózní program ministerských zasedání.

Evropská unie bude dále jednat o rámcové dohodě mezi EU a Libyí, aby mohla být jednání co nejdříve uzavřena.

I ve vzdálenějších oblastech přetrvávají regionální konflikty, které ohrožují stabilitu v mnoha částech světa. Dominantní otázkou mezinárodní politiky v roce 2010 bude nadále vývoj na Blízkém východě. Dnes je více než kdy dříve nezbytné vyřešit izraelsko-palestinský konflikt.

EU nadále vyzývá k urychlenému obnovení jednání, která v rámci dohodnutého časového harmonogramu povedou k dvoustátnímu řešení, jehož součástí bude Stát Izrael a nezávislý, demokratický, celistvý a životaschopný palestinský stát, který bude existovat vedle Státu Izrael v míru a bezpečí. EU neuznává žádné změny hranic existujících před rokem 1967, a to ani pokud jde o Jeruzalém, kromě změn, na nichž se strany dohodnou. Pokud má existovat skutečný mír, je třeba cestou jednání nalézt způsob, jak vyřešit postavení Jeruzaléma jako budoucího hlavního města dvou států. EU bude společně s Kvartetem a svými arabskými partnery nadále v úzkém kontaktu se zúčastněnými stranami a bude podporovat jejich jednání. EU bude pokračovat ve svých výzvách k neprodlenému, trvalému a bezpodmínečnému otevření hraničních přechodů pro dodávky humanitární pomoci a pohyb zboží i osob do pásma Gazy i opačným směrem. EU plně podporuje provádění plánu palestinské samosprávy „Palestina, ukončení okupace, vytvoření státu“, který může významným způsobem přispět k tomuto cíli, přičemž bude usilovat o větší mezinárodní podporu tohoto plánu. EU je připravena přispět významnou měrou k opatřením po urovnání konfliktu zaměřeným na zajištění udržitelnosti mírových dohod, a bude pokračovat v započaté práci týkající se přispění EU v oblasti budování státu, regionálních otázek, uprchlíků, bezpečnosti a Jeruzaléma. Nastolení míru na celém Blízkém východě vyžaduje regionální přístup. EU bude nadále podporovat jednání mezi Izraelem a Sýrií a mezi Izraelem a Libanonem.

V další zemi Blízkého východu, v Iráku, se nedávno konaly volby, které se staly dalším mezníkem na cestě ke stabilizaci této země. Konečné výsledky nebyly dosud oficiálně potvrzeny, EU je však připravena poskytnout tomuto procesu ještě větší podporu a očekává, že v příhodné době bude moci přivítat novou iráckou vládu. Záměrem mise EUJUST LEX je nadále přispívat k posilování právního státu, mimo jiné prostřednictvím činností prováděných přímo v Iráku, pokud to umožní bezpečnostní situace. V uplynulých měsících vzrostly obavy mezinárodního společenství z hrozby, již představuje nestabilita v Jemenu, způsobená mimo jiné vazbami na mezinárodní terorismus. EU bude prosazovat komplexní strategii a spolupracovat se zeměmi sousedícími s Jemenem s cílem řešit tuto situaci, a přispět tak k dlouhodobému politickému a hospodářskému rozvoji.

Pokud jde o iránskou jadernou otázku, celková situace je v současné době velmi nepříznivá. Úsilí Číny, Francie, Německa, Ruské federace, Spojeného království a USA o zapojení Íránu do smysluplných jednání nebylo dosud úspěšné. EU je i nadále odhodlána usilovat o diplomatické řešení na základě dvoukolejného přístupu.

Evropská unie je připravena učinit nezbytné kroky, aby podpořila postup Rady bezpečnosti OSN. EU bude nadále vyjadřovat znepokojení nad negativním dopadem íránské politiky na stabilitu a bezpečnost na Blízkém východě a zdůrazňovat, že se Írán musí v regionu chovat zodpovědně. EU je dále značně znepokojena situací v oblasti lidských práv v Íránu a bude ji i v budoucnu pozorně sledovat, bude upozorňovat íránskou vládu na otázky, které ji znepokojí, a připomínat Íránu jeho mezinárodní závazky v oblasti lidských práv, včetně ukončení nezákonného jednání proti vlastním občanům, vyvození odpovědnosti osob, jež se tohoto jednání dopustily, a propuštění osob, které pouze uplatňují svá práva. Evropskou unie rovněž vážně znepokojují opatření přijatá íránskými orgány, které mají tamním občanům zabránit ve svobodném sdělování a získávání informací prostřednictvím televizního a rozhlasového družicového vysílání a internetu. EU je odhodlána se těmito otázkami zabývat a usilovat o ukončení této nepřijatelné situace.

Situace v Afghánistánu představuje nadále závažný problém pro mezinárodní společenství i pro vládu v Kábulu. EU vždy přistupovala k Afghánistánu komplexním způsobem, tj. využívala kombinaci politických, civilních, vojenských i rozvojových nástrojů. EU zaměří úsilí na posílení právního státu, zejména prostřednictvím mise EUPOL Afghanistan, i na posílení kapacity státu a institucí, aby tak podpořila řádnou správu země, lidská práva a efektivní veřejnou správu. Podpoří rovněž hospodářský růst, zejména prostřednictvím rozvoje venkova a pokroku v sociální oblasti. Opatření EU podpoří transformační strategii dohodnutou na mezinárodní konferenci o Afghánistánu, která se konala dne 28. ledna 2010 v Londýně.

Při řešení situace v Afghánistánu je jedním z klíčových aktérů Pákistán, který musí současně řešit své vlastní závažné problémy. Pákistán hraje rozhodující roli, pokud jde o stabilitu a bezpečnost situaci v regionu; EU kromě toho usiluje o zapojení Pákistánu v zájmu zlepšení spolupráce v klíčových oblastech, jako je boj proti terorismu, nešíření, boj proti omamným látkám a lidská práva. EU je připravena podpořit pákistánské iniciativy v oblasti reformy bezpečnostního sektoru, právního státu a demokratických institucí, včetně volebního systému. Stejně jako v ostatních zemích i v Pákistánu bude mít pro zajištění dlouhodobé stability zásadní význam hospodářský rozvoj.

V Africe nadále brání rozvoji nestabilita a regionální konflikty v některých částech kontinentu. EU se aktivně angažuje v Somálsku, kde spolupracuje s mezinárodními partnery včetně Africké unie, Organizace spojených národů a USA.

V rámci našeho komplexního přístupu bude roce 2010 rozmístěna výcviková mise EU se základnou v Ugandě na podporu ozbrojených sil prozatímní federální vlády. EU je současně jedním z hlavních dárců humanitární a finanční pomoci této zemi a její námořní operace Atalanta poskytuje ochranu před hrozbou pirátství u somálského pobřeží. Odrazující účinek operace ATALANTA bude záviset rovněž na úspěšném trestním stíhání podezřelých osob zadržených během operace. EU by měla jednat se zeměmi regionu postiženého pirátstvím za účelem uzavření dohod o předávání. V roce 2010 čekají náročné úkoly i Súdán; patří k nim celostátní volby, úsilí o nastolení míru v oblasti Dárfúru a příprava referenda o postavení jižního Súdánu, které se má konat v lednu roku 2011. EU bude společně s Africkou unií a dalšími subjekty usilovat o to, aby súdánskému lidu zajistily stabilní a demokratickou budoucnost.

Tyto příklady ukazují, že dnes není reálné, aby výzvy mezinárodní povahy byly řešeny individuálně jednotlivými zeměmi. Ve světě 21. století nabyla nového významu partnerství jako nezbytný prostředek pro řešení společných hospodářských a bezpečnostních výzev. V uplynulém desetiletí EU usilovala o posílení vztahů s klíčovými světovými aktéry. Abychom v tomto ohledu dosáhli pokroku, musíme využívat možností vyplývajících z Lisabonské smlouvy, jež nám usnadňují navazovat vztahy s jinými subjekty a těmito subjektům zase navazovat vztahy s námi.

Nadále významné jsou naše vazby s USA. Při řešení současných výzev je ve většině případů nezbytná angažovanost na obou stranách Atlantiku, té však lze dosáhnout pouze za předpokladu, že zde rovněž bude sdílená představa o dalším směřování. Transatlantická agenda zahrnuje otázky týkající se hospodářské krize a zajištění naší dlouhodobé hospodářské konkurenceschopnosti, světové bezpečnosti včetně nešíření, boje proti terorismu a odzbrojení, dále řešení globálního oteplování a plnění rozvojových cílů tisíciletí, jakož i regionální otázky, jako je Afghánistán a Pákistán a mírový proces na Blízkém východě.

Dále je zde Rusko, které je naším východním sousedem a klíčovým partnerem na světové scéně, pokud jde o otázky týkající se Íránu, Blízkého východu, Afghánistánu a vleklých konfliktů, jež se odehrávají v našich společných sousedních oblastech. Navíc je v našem společném zájmu, aby se Rusko dále začleňovalo do mezinárodního systému a řídilo se jeho pravidly. Jednání o nové dohodě mezi EU a Ruskem budou muset zajistit vyvážený pokrok ve všech oblastech našeho partnerství.

Klíčovými partnery v regionálních i celosvětových otázkách jsou Indie a Čína. Pokud jde o Indii, v oblasti politických výměn a spolupráce můžeme být ambicióznější v zájmu řešení společných výzev, jako je Afghánistán, terorismus, změna klimatu, finanční krize a nešíření. Boj proti terorismu a udržování a budování míru jsou oblasti, v nichž lze dosavadní spolupráci prohloubit. Partnerství s Čínou má strategický význam, který bude postupem času pouze vzrůstat. Musíme více usilovat o vytváření sítě vztahů, která Evropské unii umožní prosazovat v politické i hospodářské oblasti její zájmy a hodnoty a podílet se na navrhování společných řešení globálních problémů.

Ve východní Asii zůstává klíčovým partnerem Japonsko. V rámci vztahů s touto zemí, které byly tradičně utvářeny ekonomickými zájmy, bychom mohli společně učinit více na podporu míru a bezpečnosti. Vztahy s Korejskou republikou budou v letošním roce posunuty na úroveň strategického partnerství, zejména díky uzavření rámcové dohody a dohody o volném obchodu. Na významu nabývají i další partnerství, mimo jiné s Brazílií, Mexikem a Jihoafrickou republikou. Nesmírně důležitá je také spolupráce s mezinárodními a regionálními organizacemi. Jedním ze základních pilířů naší zahraniční politiky je partnerství mezi Organizací spojených národů a EU. Naši spolupráci bychom však mohli ještě více prohloubit, zejména v oblasti řešení krizí. Rovněž je třeba posílit naše vazby s NATO v rámci úsilí o dosažení společného cíle, jímž je větší bezpečnost na našem kontinentě i mimo něj. Významnou úlohu nadále hraje Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), neboť sdružuje všechny země usilující o evropskou bezpečnost. Přispěl k tomu mimo jiné kofský proces zaměřený na euroatlantickou bezpečnost, který bude EU podporovat i v roce 2010.

Kromě toho máme vazby také s regionálními organizacemi mimo Evropu. Pokud jde o jihovýchodní Asii, své vztahy s EU prohloubilo sdružení ASEAN. Významným krokem ve vztazích mezi ASEAN a EU je dohoda o komplexním partnerství a spolupráci s Indonésií, která byla podepsána v listopadu roku 2009. EU bude o dohodách o partnerství a spolupráci jednat s dalšími členy ASEAN. Opětovné zahájení dvoustranných jednání o dohodách o volném obchodu s jednotlivými členskými zeměmi ASEAN vytvoří předpoklady k tomu, aby mohla být v budoucnu uzavřena dohoda na regionální úrovni. V říjnu roku 2010 uspořádá Evropa v Bruselu 8. summit ASEM. Pro budoucnost Evropy mají stále větší význam užší hospodářské vztahy a intenzivní politický dialog s tímto asijským regionem, který v současné době zažívá vzestup. Summit zejména představuje jedinečnou příležitost k vymezení společných východisek s ohledem na nadcházející významná mezinárodní jednání.

Měsíc po summitu se má konat zasedání skupiny G-20, poprvé v zemi, která není členem G-8, a krátce poté bude v Cancúnu zahájena 16. konference stran Úmluvy OSN o změně klimatu.

EU je nejdůležitějším mezinárodním partnerem Africké unie a společná strategie Afrika-EU zdůrazňuje nové strategické partnerství mezi Evropou a Afrikou. Třetí summit Afrika-EU, který se bude konat koncem listopadu roku 2010, bude pro EU, AU a členské státy významnou příležitostí k posouzení dosavadního pokroku, jehož bylo v rámci strategie dosaženo, dá nový impuls našemu ambicióznímu partnerství a posílí koordinaci politik a praktickou spolupráci mezi EU a Afrikou. Na summitu se bude jednat o celosvětových klíčových výzvách, jako je mír a bezpečnost, změna klimatu, přístup k energii a energetická bezpečnost a plnění rozvojových cílů tisíciletí.

Pokud jde o Latinskou Ameriku a Karibik, květnový summit EU-LAC stanoví program strategického partnerství na další dva roky, a to prostřednictvím madridské deklarace a k ní připojeného akčního plánu. Očekává se, že mezi dalšími výsledky summitu by mělo být uzavření dohody o přidružení se Střední Amerikou a vícestranné obchodní dohody s některými andskými zeměmi (Kolumbie/Peru) a obnovení jednání o dohodě o přidružení s Mercosurem, zavedení investičního nástroje pro Latinskou Ameriku (LAIF), založení nadace EU-LAC, dohoda o návrhu společné strategie EU/CARIFORUM, dohoda o společném prováděcím plánu s Mexikem, potvrzení partnerství s Chile v zájmu rozvoje a inovací a posílení dvoustranných vztahů.

EU bude na různých fórech nadále usilovat o posílení mezinárodního režimu proti šíření zbraní hromadného ničení. Jednou z důležitých priorit bude úspěšný a vyvážený výsledek květnové hodnotící konference stran Smlouvy o nešíření jaderných zbraní. Pozitivně jsme přispěli rovněž k summitu o jaderné bezpečnosti, který se konal v dubnu roku 2010 ve Washingtonu, a budeme nadále usilovat o zvýšení povědomí, pokud jde o nezbytnost posílit jadernou bezpečnost na celém světě. EU bude pokračovat v provádění svých politik, zejména „nových pokynů pro činnost EU v oblasti boje proti šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů“.

Významnou součástí naší zahraniční politiky je všeobecná ochrana a podpora lidských práv. Prosazování našich zájmů musí být vždy spojeno s prosazováním našich hodnot.

V průběhu roku 2010 bude EU nadále podporovat vývoj směřující ke zrušení trestu smrti.

EU se bude v rámci své politiky v oblasti lidských práv nadále zabývat otázkou svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení a boje proti náboženské nesnášenlivosti. V únoru roku 2010 byl zahájen nový dialog o lidských právech s Moldavskou republikou a bude zahájen nový dialog o lidských právech s Indonésií. EU bude usilovat o další rozvoj vztahů s ASEAN, mimo jiné prostřednictvím spolupráce s novou mezivládní komisí ASEAN pro lidská práva, a zváží možnost zahájení dialogu o problematice lidských práv v daném regionu. EU se bude plně podílet na přípravách hodnocení činnosti Rady OSN pro lidská práva, které proběhne v roce 2011. Vítané bude aktivní zapojení Evropského parlamentu do hodnocení dialogů o lidských právech vedených s Ruskem a Čínou, jakož i výměny příslušných výborů v rámci Evropského parlamentu a Rady.

Skutečnost, že v roce 2009 jsme si připomněli 10. výročí evropské bezpečnostní a obranné politiky a že před nedávnou dobou vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, jasně ukazuje, že společná zahraniční a bezpečnostní politika se v relativně krátkém časovém období značně rozvinula. Současně je však zjevné, že musíme nadále zlepšovat naši schopnost jednat účinným způsobem prostřednictvím strategičtějšího rozhodování, lepší soudržnosti našich politik a posílením vojenských a civilních schopností. V rámci společné bezpečnostní a obranné politiky budeme nadále usilovat o to, abychom zlepšili svoji schopnost rychlého nasazení, poskytovali misím podporu pružnějším způsobem, posílili přístup zaměřený na lidská práva a rovnost žen a mužů a koordinovali činnost v rámci SBOP tak, aby byla v úzkém souladu s dlouhodobým úsilím o stabilizaci a rozvoj, v jehož čele stojí Evropská komise a mezinárodní partneři. Naše schopnost ovlivňovat dění závisí na dostupnosti příslušných schopností podpořených politickými a finančními prostředky.

Závěrem lze konstatovat, že rok 2010 bude pro evropskou zahraniční politiku rokem přelomovým. Institucionální rozprava, jež vyústila v Lisabonskou smlouvu, trvala téměř deset let. Nyní, kdy je proces dokončen, můžeme zahájit novou kapitolu. A je nezbytné tak učinit neprodleně, neboť je více než kdy dříve zapotřebí, aby se EU otevřela okolnímu světu a spolupracovala s ním. Neučiní-li tak, bude to znamenat více než jen promarněnou příležitost. Znamenalo by to ústup z pozice, kterou chceme zaujímat na mezinárodní scéně a která odpovídá našim zájmům i hodnotám. Nastal čas proměnit slova v činy.

PŘÍLOHA I**Legal acts in the CFSP area**

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
I. MESURES RESTRICTIVES			
I.1 BALKANS OCCIDENTAUX			
24.09.2009	Prorogation de la position commune 2004/694/PESC concernant de nouvelles mesures définies à l'appui d'une mise en oeuvre effective du mandat du Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie (TPIY)	art. 15	2009/717/PESC L 253 (25.09.2009)
26.02.2009	Renouvellement des mesures définies à l'appui d'une mise en oeuvre effective du mandat du Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie (TPIY)	art. 15	2009/164/PESC L 55 (27.02.2009)
10.02.2009	Prorogation et modification de la position commune 2004/133/PESC concernant des mesures restrictives à l'égard d'extrémistes dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine (ARYM)	art. 15	2009/116/PESC L 40 (11.02.2009)
I.2 AFRIQUE			
REPUBLIQUE DÉMOCRATIQUE DU CONGO			
27.04.2009	Application de la position commune 2008/369/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République démocratique du Congo	position commune 2008/369/PESC art. 6; art. 23 (2)	2009/349/PESC L 106 (28.04.2009)
26.01.2009	Modification de la position commune 2008/369/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République démocratique du Congo	art. 15	2009/66/PESC L 23 (27.01.2009)
RÉPUBLIQUE DE GUINÉE			
22.12.2009	Modification de la position commune 2009/788/PESC concernant des mesures restrictives à l'encontre de la République de Guinée	art. 29	2009/1003/PESC L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Institution des certaines mesures restrictives spécifiques à l'encontre de la République de Guinée	art. 215 §1 et 2	2009/1284/UE L 346 (23.12.2009)
27.10.2009	Mesures restrictives à l'encontre de la République de Guinée	art. 15	2009/788/PESC L 281 (28.10.2009) + rectificatif L 282 (29.10.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
SOMALIE			
16.02.2009	Mesures restrictives à l'encontre de la Somalie et abrogation de la position commune 2002/960/PESC	art. 15	2009/138/PESC L 46 (17.02.2009)
ZIMBABWE			
26.01.2009	Renouvellement des mesures restrictives à l'encontre du Zimbabwe	art. 15	2009/68/PESC L 23 (27.01.2009)
I.3 ASIE / OCÉANIE			
BIRMANIE / MYANMAR			
18.12.2009	Modification de la position commune 2006/318/PESC renouvelant les mesures restrictives à l'encontre de la Birmanie/du Myanmar	art. 29	2009/981/PESC L 338 (19.12.2009)
13.08.2009	Modification de la position commune 2006/318/PESC renouvelant les mesures restrictives à l'encontre de la Birmanie/du Myanmar	art. 15	2009/615/PESC L 210 (14.08.2009)
27.04.2009	Renouvellement des mesures restrictives à l'encontre de la Birmanie/du Myanmar	art. 15	2009/351/PESC L 108 (29.04.2009)
RÉPUBLIQUE POPULAIRE DÉMOCRATIQUE DE CORÉE			
22.12.2009	Modification de la position commune 2006/795/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	art. 29	2009/1002/PESC L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Modification du règlement (CE) n o 329/2007 concernant des mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	art. 215 §1 et 2	2009/1283/UE L 346 (23.12.2009)
04.08.2009	Mise en oeuvre de la position commune 2006/795/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	position commune 2006/795/PESC art. 6(1) art. 23(2)	2009/599/PESC L 203 (05.08.2009)
27.07.2009	Modification de la position commune 2006/795/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	art. 15	2009/573/PESC L 197 (29.07.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
I.4 MOYEN-ORIENT / GOLFE			
IRAN			
15.12.2009	Modification du règlement (CE) n o 423/2007 concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de l'Iran	art. 215 §1 et 2	2009/1228/UE L 330 (16.12.2009)
17.11.2009	Mise en oeuvre de l'article 7, paragraphe 2, du règlement (CE) n o 423/2007 concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de l'Iran et abrogeant la décision 2008/475/CE	règlement (CE) no 423/2007 art. 15 (2)	2009/1100/CE L 303 (18.11.2009)
17.11.2009	Mise en oeuvre de la position commune 2007/140/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de l'Iran	position commune 2007/140/PESC art. 7 (2) art. 23 (2)	2009/840/PESC L 303 (18.11.2009)
IRAQ			
05.03.2009	Modification de la position commune 2003/495/PESC sur l'Iraq	art. 15	2009/175/PESC L 62 (06.03.2009)
I.5 EUROPE ORIENTALE ET ASIE CENTRALE			
BIÉLORUSSIE			
15.12.2009	Prorogation des mesures restrictives à l'encontre de certains fonctionnaires de Biélorussie prévues dans la position commune 2006/276/PESC et abrogeant la position commune 2009/314/PESC	art. 29	2009/969/PESC L 332 (17.12.2009)
06.04.2009	Modification de la position commune 2006/276/PESC concernant des mesures restrictives à l'encontre de certains fonctionnaires de Biélorussie et abrogeant la position commune 2008/844/PESC	art. 15	2009/314/PESC L 93 (07.04.2009)
RÉPUBLIQUE DE MOLDAVIE			
16.02.2009	Renouvellement des mesures restrictives à l'encontre des dirigeants de la région de Transnistrie de la République de Moldova	art. 15	2009/139/PESC L 46 (17.02.2009)
OUZBÉKISTAN			
15.12.2009	Abrogation du règlement (CE) n o 1859/2005 instituant certaines mesures restrictives à l'encontre de l'Ouzbékistan	art. 215 §1, art. 301	2009/1227/UE L 330 (16.12.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
II. PESD			
II.1 BALKANS OCCIDENTAUX			
15.12.2009	Prorogation du mandat du chef de la Mission de police de l'Union européenne (MPUE) en Bosnie-Herzégovine	art. 38, troisième alinéa décision 2009/906/PESC art. 10 §1	2009/958/PESC MPUE/1/2009 L 330 (16.12.2009)
08.12.2009	Mission de police de l'Union européenne (MPUE) en Bosnie-et-Herzégovine	art. 28, art. 43 §2	2009/906/PESC L 322 (09.12.2009)
11.11.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en Bosnie-et-Herzégovine	art. 25, troisième alinéa; action commune 2004/570/PESC art. 6	2009/836/PESC BiH/15/2009 L 299 (14.11.2009)
09.06.2009	Modification de l'action commune 2008/124/PESC relative à la mission «État de droit» menée par l'Union européenne au Kosovo, EULEX KOSOVO	art. 14	2009/445/PESC L 148 (11.06.2009)
II.2 AFRIQUE			
04.12.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 38 action commune 2008/851/PESC art. 6	2009/946/PESC ATALANTA/8/2009 L 327 (12.12.2009)
08.12.2009	Modification de l'action commune 2008/851/PESC concernant l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie	art. 28, art. 43 §2	2009/907/PESC L 322 (09.12.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
17.11.2009	Modification et prolongation de l'action commune 2008/112/PESC relative à la mission de l'Union européenne visant à soutenir la réforme du secteur de la sécurité en République de Guinée- Bissau (UE RSS GUINÉE-BISSAU)	art. 14	2009/841/PESC L 303 (18.11.2009)
23.10.2009	Signature et conclusion de l'accord entre l'Union européenne et la République des Seychelles relatif au statut des forces placées sous la direction de l'Union européenne dans la République des Seychelles, dans le cadre de l'opération militaire de l'Union européenne Atalanta	art. 24	2009/916/PESC L 323 (10.12.2009)
23.10.2009	Signature et application provisoire de l'échange de lettre entre l'Union européenne et la République des Seychelles sur les conditions et les modalités régissant le transfert, de l'EUNAVFOR à la République des Seychelles, des personnes suspectées d'actes de piraterie ou des vols à main armée, ainsi que leur traitement après un tel transfert	art. 24	2009/877/PESC L 315 (02.12.2009)
19.10.2009	Abrogation de l'action commune 2007/677/PESC relative à l'opération militaire de l'Union européenne en République du Tchad et en République centrafricaine	art. 14	2009/795/PESC L 283 (30.10.2009)
19.10.2009	Modification de l'action commune 2007/405/PESC relative à la mission de police de l'Union européenne menée dans le cadre de la réforme du secteur de la sécurité (RSS) et son interface avec la justice en République démocratique du Congo (EUPOL RD Congo)	art. 14	2009/769/PESC L 274 (20.10.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
02.10.2009	Modification de la décision Atalanta/2/2009 du Comité politique et de sécurité relative à l'acceptation de contributions d'États tiers à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta), ainsi que la décision Atalanta/3/2009 du Comité politique et de sécurité établissant le Comité des contributeurs pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 décision ATALANTA/2/2009 décision ATALANTA/3/2009 + addendum	2009/758/PESC ATALANTA/7/2009 L 270 (15.10.2009)
25.09.2009	Nomination du chef de la mission de conseil et d'assistance de l'Union européenne en matière de réforme du secteur de la sécurité en République démocratique du Congo (EUSEC RD Congo)	art. 25 troisième alinéa action commune 2009/709/PESC art.8	2009/723/PESC EUSEC/1/2009 L 257 (30.09.2009)
15.09.2009	Mission de conseil et d'assistance de l'Union européenne en matière de réforme du secteur de la sécurité en République démocratique du Congo (EUSEC RD Congo)	art. 14, art. 25 troisième alinéa, art. 28 §3 premier alinéa	2009/709/PESC L 246 (18.09.2009)
27.07.2009	Signature et application provisoire de l'accord entre l'Union européenne et la République de Croatie sur la participation de la République de Croatie à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (opération Atalanta)	art. 24	2009/597/PESC L 202 (04.08.2009)
22.07.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 6 §1	2009/559/PESC ATALANTA/6/2009 L 192 (24.07.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
25.06.2009	Modification et prorogation de l'action commune 2007/406/PESC relative à la mission de conseil et d'assistance de l'Union européenne en matière de réforme du secteur de la sécurité en République démocratique du Congo (EUSEC RD Congo)	art. 14	2009/509/PESC L 172 (02.07.2009)
15.06.2009	Modification et prorogation de l'action commune 2007/405/PESC relative à la mission de police de l'Union européenne menée dans le cadre de la réforme du secteur de la sécurité (RSS) et son interface avec la justice en République démocratique du Congo (EUPOL RD Congo)	art. 14	2009/466/PESC L 151 (16.06.2009)
10.06.2009	Modification de la décision Atalanta/2/2009 du Comité politique et de sécurité relative à l'acceptation de contributions d'États tiers à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta), ainsi que la décision Atalanta/3/2009 du Comité politique et de sécurité établissant le Comité des contributeurs pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 §2 décision ATALANTA/2/2009 décision ATALANTA/3/2009 + addendum	2009/446/PESC ATALANTA/5/2009 L 148 (11.06.2009)
27.05.2009	Nomination d'un commandant de l'opération de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa	2009/413/PESC ATALANTA/4/2009 L 132 (29.05.2009)
18.05.2009	Modification de l'action commune 2008/112/PESC relative à la mission de l'Union européenne visant à soutenir la réforme du secteur de la sécurité en République de Guinée-Bissau (UE RSS GUINÉE- BISSAU)	art. 14	2009/405/PESC L 128 (27.05.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
21.04.2009	Établissement d'un Comité des contributeurs pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 §5	2009/369/PESC ATALANTA/3/2009 L 112 (06.05.2009) + addendum L 119 (14.05.2009)
21.04.2009	Acceptation de contributions d'États tiers à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 §2	2009/356/PESC ATALANTA/2/2009 L 109 (30.04.2009)
26.02.2009	Échange de lettres entre l'Union européenne et le gouvernement du Kenya sur les conditions et les modalités régissant le transfert, de la force navale placée sous la direction de l'Union européenne (EUNAVFOR) au Kenya, des personnes soupçonnées d'avoir commis des actes de piraterie qui sont retenues par l'EUNAVFOR et de leurs biens saisis en possession de cette dernière, ainsi que leur traitement après un tel transfert	art. 24	2009/293/PESC L 79 (25.03.2009)
17.03.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	action commune 2008/851/PESC art. 6 §1	2009/288/PESC ATALANTA/1/2009 L 76 (24.03.2009)
II.3 ASIE / OCÉANIE			
17.11.2009	Modification de l'action commune 2007/369/PESC relative à l'établissement de la Mission de police de l'Union européenne en Afghanistan (EUPOL AFGHANISTAN)	art. 14	2009/842/PESC L 303 (18.11.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
II.4 MOYEN-ORIENT / GOLFE			
15.12.2009	Nomination du chef de la mission intégrée «État de droit» de l'Union européenne pour l'Iraq, EUJUST LEX	art. 38 action commune 2009/475/PESC art. 9 §2	2009/982/PESC EUJUST LEX/2/2009 L 338 (19.12.2009)
15.12.2009	Nomination du chef de la mission de police de l'Union européenne pour les territoires palestiniens	art. 38, troisième alinéa action commune 2005/797/PESC art. 11 §1	2009/957/PESC EUPOL COPPS/2/2009 L 330 (16.12.2009)
15.12.2009	Modification de l'action commune 2005/797/PESC concernant la mission de police de l'Union européenne pour les territoires palestiniens	art. 28, art. 43 §2	2009/955/PESC L 330 (16.12.2009)
20.11.2009	Modification de l'action commune 2005/889/PESC établissant une mission de l'Union européenne d'assistance à la frontière au point de passage de Rafah (EU BAM Rafah)	art. 14	2009/854/PESC L 312 (27.11.2009)
03.07.2009	Nomination du chef de la mission intégrée «État de droit» de l'Union européenne pour l'Iraq, EUJUST LEX	art. 25 troisième alinéa action commune 2009/475/PESC art. 9(2)	2009/596/PESC L 202 (04.08.2009)
11.06.2009	Mission intégrée «État de droit» de l'Union européenne pour l'Iraq, EUJUST LEX	art. 14	2009/475/PESC L 156 (19.06.2009)
27.05.2009	Établissement d'un Comité des contributeurs pour la mission de police de l'Union européenne pour les territoires palestiniens (EUPOL COPPS)	art. 25 troisième alinéa action commune 2005/797/PESC art. 12(3);	2009/412/PESC EUPOL COPPS/1/2009 L 132 (29.05.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
II.5 EUROPE ORIENTALE ET ASIE CENTRALE			
31.07.2009	Prorogation du mandat du chef de la mission d'observation de l'Union européenne en Géorgie, EUMM Georgia	art. 25 troisième alinéa; action commune 2008/736/PESC art. 10 §1	2009/619/PESC EUMM GEORGIA/1/2009 L 214 (19.08.2009)
27.07.2009	Modification et prorogation de l'action commune 2008/736/PESC concernant la mission d'observation de l'Union européenne en Géorgie, EUMM Georgia	art. 14	2009/572/PESC L 197 (29.07.2009)
27.07.2009	Modification et prorogation de la décision 2008/901/PESC relative à une mission d'enquête internationale indépendante sur le conflit en Géorgie	art. 13 §3, art. 23 §1	2009/570/PESC L 197 (29.07.2009)
23.03.2009	Modification de l'action commune 2008/736/PESC concernant la mission d'observation de l'Union européenne en Géorgie, EUMM Georgia	art. 14	2009/294/PESC L 79 (25.03.2009)
III. INSTITUTIONNALISATION DE LA PESD: AGENCE EUROPÉENNE DE DÉFENSE, INSTITUT D'ÉTUDES DE SÉCURITÉ, CENTRE SATELLITAIRE ET COLLÈGE EUROPÉEN DE SÉCURITÉ ET DE DÉFENSE			
10.11.2009	Modification de l'action commune 2001/555/PESC relative à la création d'un centre satellitaire de l'Union européenne	art. 14	2009/834/PESC L 297 (13.11.2009)
14.09.2009	Règlement du personnel du Centre satellitaire de l'Union européenne	action commune 2001/555/PESC action commune 2006/998/PESC art. 9, paragraphe 3	2009/747/PESC L 276 (21.10.2009)
IV. REPRÉSENTANTS SPÉCIAUX DE L'UNION EUROPÉENNE			
IV.1 AFGHANISTAN/PAKISTAN			
15.06.2009	Nomination du représentant spécial de l'Union européenne pour l'Afghanistan et le Pakistan et abrogeant l'action commune 2009/135/PESC	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/467/PESC L 151 (16.06.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne en Afghanistan	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/135/PESC L 46 (17.02.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
IV.2 ANCIENNE RÉPUBLIQUE YUGOSLAVE DE MACÉDOINE (ARYM)			
15.09.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine (ARYM)	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/706/PESC L 244 (16.09.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine (ARYM)	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/129/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.3 ASIE CENTRALE			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour l'Asie centrale	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/130/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.4 BOSNIE-HERZÉGOVINE			
11.03.2009	Nomination du représentant spécial de l'Union européenne en Bosnie-et-Herzégovine	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/181/PESC L 67 (12.03.2009)
IV.5 CAUCASE DU SUD			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour le Caucase du Sud	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/133/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.6 GÉORGIE			
15.12.2009	Modification de l'action commune 2009/131/PESC prorogeant le mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la crise en Géorgie	art. 28, art. 31(2), art. 33	2009/956/PESC L 330 (16.12.2009)
27.07.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la crise en Géorgie	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/571/PESC L 197 (29.07.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la crise en Géorgie	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/131/PESC L 46 (17.02.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
IV.7 KOSOVO			
07.08.2009	Modification de l'action commune 2009/137/PESC prorogeant le mandat du représentant spécial de l'Union européenne au Kosovo	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/605/PESC L 206 (08.08.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne au Kosovo	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/137/PESC L 46 (17.02.2009) + Rectificatif L 91 (03.04.2009)
IV.8 PROCESSUS DE PAIX AU MOYEN-ORIENT			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour le processus de paix au Moyen-Orient	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/136/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.9 RÉGION DES GRANDS LACS AFRICAINS			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la région des Grands Lacs africains	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/128/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.10 RÉPUBLIQUE DE MOLDAVIE			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne en République de Moldavie	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/132/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.12 SOUDAN			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour le Soudan	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/134/PESC L 46 (17.02.2009)
V. NON-PROLIFÉRATION			
22.12.2009	Soutien d'activités de l'Union européenne visant à promouvoir auprès des pays tiers le contrôle des exportations d'armements et les principes et critères de la position commune 2008/944/PESC	art. 26(2) et art. 31(1)	2009/1012/PESC L 348 (29.12.2009)
27.07.2009	Soutien des activités de l'OIAC dans le cadre de la mise en oeuvre de la stratégie de l'UE contre la prolifération des armes de destruction massive	art. 13(3) et art. 23(1)	2009/569/PESC L 197 (29.07.2009)
19.01.2009	Soutien d'activités de l'UE visant à promouvoir auprès des pays tiers le processus d'élaboration d'un traité sur le commerce des armes, dans le cadre de la stratégie européenne de sécurité	art. 13(3) et art. 23(1)	2009/42/PESC L 17 (22.01.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
VI. LUTTE CONTRE LE TERRORISME			
22.12.2009	Modification du règlement (CE) no 881/2002 instituant certaines mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités liées à Oussama ben Laden, au réseau Al-Qaida et aux Taliban	art. 215 §2	2009/1286/UE L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Mise à jour de la liste des personnes, groupes et entités auxquels s'appliquent les articles 2, 3 et 4 de la position commune 2001/931/PESC relative à l'application de mesures spécifiques en vue de lutter contre le terrorisme	art. 29	2009/1004/PESC L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Mise en oeuvre de l'article 2, paragraphe 3, du règlement (CE) n o 2580/2001 concernant l'adoption de mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le terrorisme, et abrogeant le règlement (CE) n o 501/2009	règlement (CE) no 2580/2001 art. 2 §3	2009/1285/UE L 346 (23.12.2009)
15.06.2009	Mise à jour de la position commune 2001/931/PESC relative à l'application de mesures spécifiques en vue de lutter contre le terrorisme et abrogeant la position commune 2009/67/PESC	art. 15 et 34	2009/468/PESC L 151 (16.06.2009) + Corrigendum L 353 (31.12.2009)
26.01.2009	Mise à jour de la position commune 2001/931/PESC relative à l'application de mesures spécifiques en vue de lutter contre le terrorisme et abrogeant la position commune 2008/586/PESC	art. 15 et 34	2009/67/PESC L 23 (27.01.2009)
VII. SECURITÉ			
30.11.2009	Conclusion de l'accord entre l'Australie et l'Union européenne sur la sécurité des informations classifiées	art. 24	2010/53/PESC L 26 (30.01.2010)
16.03.2009	Conclusion de l'accord entre l'Union européenne et Israël sur les procédures de sécurité pour l'échange d'informations classifiées	art. 24	2009/558/PESC L 192 (24.07.2009)
PROCESSUS DE PAIX AU MOYEN-ORIENT			
27.10.2009	Accueil temporaire de certains Palestiniens par des États membres de l'UE	art. 15	2009/787/PESC L 281 (28.10.2009)

PŘÍLOHA II

Appearances by representatives of the Council in the European Parliament in the field of CFSP/ESDP in 2009

I. Appearances by the Presidency:

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
1	19.02	Formal sitting with President Klaus	Mini Plenary, Brussels
2	14.01	PM Topolánek on the priorities of the CZ Pcy	EP Plenary, Strasbourg
3	25.03	PM Topolánek on the results of the Spring European Council	EP Plenary, Strasbourg
4	06.04	PM Topolánek and DFM Kohout	ACP-EU JPA, Prague
5	15.07	PM Fischer on results of CZ Pcy and the European Council	EP Plenary, Strasbourg
6	14.01	FM Schwarzenberg on the situation in the Middle East/Gaza	EP Plenary, Strasbourg
7	20.01	FM Schwarzenberg on the CFSP priorities of the CZ Pcy	AFET, Brussels
8	17.03	FM Schwarzenberg	EMPA 5th Plenary Session, Brussels
9	18.04	FM Schwarzenberg	66th EP/US Congress Transatlantic Legislators' Dialogue, Prague
10	22.04	FM Schwarzenberg - during the vote on Turkmenistan	EP Plenary, Strasbourg
11	16.12.08	VPM Vondra met Conference of Committee Chairs	EP, Strasbourg
12	14.01	VPM Vondra on the Gas supply to the EU by Ukraine and Russia	EP Plenary, Strasbourg
13	14.01	VPM Vondra on the situation in the Horn of Africa	EP Plenary, Strasbourg
14	14.01	VPM Vondra on relations between the EU and Belarus	EP Plenary, Strasbourg
15	14.01	VPM Vondra on commemoration of Srebrenica	EP Plenary, Strasbourg
16	03.02	VPM Vondra on resettlement of Guantánamo prisoners	EP Plenary, Strasbourg
17	03.02	VPM Vondra on alleged use of European countries by the CIA for the transport and illegal detention of prisoners	EP Plenary, Strasbourg
18	04.02	VPM Vondra on Kosovo	EP Plenary, Strasbourg
19	04.02	VPM Vondra on consular protection of EU citizens in third countries	EP Plenary, Strasbourg
20	18.02	VPM Vondra on the Barcelona Process -Union for the Mediterranean	Mini Plenary, Brussels
21	11.03	VPM Vondra on preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
22	11.03	VPM Vondra on Croatia, Turkey and FYROM progress reports 2008	EP Plenary, Strasbourg
23	11.03	VPM Vondra on the mandate of the ICT for the former Yugoslavia	EP Plenary, Strasbourg

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
24	25.03	VPM Vondra on transatlantic relations	EP Plenary, Strasbourg
25	25.03	VPM Vondra on Turkmenistan	EP Plenary, Strasbourg
26	25.03	VPM Vondra on EU-Belarus dialogue	EP Plenary, Strasbourg
27	25.03	VPM Vondra met Conference of Committee Chairs	EP, Strasbourg
28	01.04	VPM Vondra on a recommendation to the Council on the new EU-Russia agreement	Mini Plenary, Brussels
29	05.05	VPM Vondra on preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
30	23.04	Minister of Employment and Social Affairs Necas on the situation in Moldova	EP Plenary, Strasbourg
31	23.04	Minister of Employment and Social Affairs Necas on Western Balkans	EP Plenary, Strasbourg
32	23.04	Minister of Employment and Social Affairs Necas on Non-proliferation	EP Plenary, Strasbourg
33	27.01	DFM Kohout on the results of GAERC (26-27/1)	Extraordinary AFET
34	24.02	DFM Kohout on the results of GAERC (23-24/2)	AFET, Brussels
35	25.02	DFM Kohout	1st Northern Dimension Forum, Brussels
36	17.03	DFM Kohout on the results of GAERC (16-17/3)	Extraordinary AFET, Brussels
37	28.04	DFM Kohout on results of GAERC (27-28/4)	Extraordinary AFET, Brussels
38	06.05	DFM Kohout on UN Conference on Racism	EP Plenary, Strasbourg
39	06.05	DFM Kohout on Human Rights in the world 2008	EP Plenary, Strasbourg
40	07.05	DFM Kohout	High-Level Contact Group for the relations with the Turkish Cypriot Community, Strasbourg
41	21.01	Director General for EU Countries, Burianek , CZ MFA	11th EP-BiH IPM, Brussels
42	21.01	COHOM chair Dlouha on the priorities of the CZ Pcy in the area of Human Rights	DROI, Brussels
43	29.01	PSC chair Amb. Sramek on the priorities of the CZ Pcy in the field of ESDP	SEDE, Brussels
44	10.02	COHOM chair Dlouha on three human rights reports (clauses, dialogues and sanctions)	DROI, Brussels

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
45	11.02	CZ Dep. Military Representative to the EU Pavel , CZ Perm. Rep.	EP-Afghanistan IPM, Brussels
46	16.02	Dep. Director Holikova , CZ MFA	EU-Georgia PCC, Brussels
47	16.02	Dep. Director Holikova , CZ MFA	EU-Russia PCC, Brussels
48	23.02	Ambassador Kuhn	EU-Croatia JPC, Zagreb
49	24.02	COREPER 2 Amb. Vicenova , CZ Perm. Rep.	EU-Ukraine PCC, Brussels
50	16.03	COARM chair Ms Sequensova	SEDE
51	19.03	Director of South and South-East Europe Department, Szunyog , CZ MFA	16th EP-Albania IPM, Tirana
52	25.03	DG Karfik , Section for Non-European Countries and Development Cooperation, CZ MFA	EU-Chile JPC in Strasbourg
53	26.03	Chair of EEA/EFTA WG Soukupova	EEA JPC
54	31.03	DG Secka , EU Section, CZ MFA	EU-FYROM JPC, Brussels
55	31.03	COREPER 2 Amb. Vicenova , CZ Perm. Rep.	EU-Turkey JPC, Brussels
56	31.03	Head of External Relations Unit Fajkusova , CZ Perm. Rep.	EU-Mexico JPC, Brussels
57	06.04	Director of South and South-East Europe Department, Szunyog , CZ MFA	2nd EP/Kosovo IPM, Pristina
58	07.04	Ambassador of Poland in Armenia, Knothe	EU-Armenia PCC, Yerevan
59	08.04	Ambassador Hrda , DG, Cabinet of the Minister, MFA	EuroLat JPA, Madrid
60	16.04	COHOM chair Dlouha on the Human Rights policies towards Russia and China	DROI, Brussels
61	15.07	PM Reinfeldt on presentation of the SE Pcy programme	EP Plenary, Strasbourg
62	07.10	PM Reinfeldt on results of the referendum in Ireland	Mini Plenary, Brussels
63	11.11	PM Reinfeldt on the outcome of the European Council incl. the mandate and attributions of the President of the European Council and of the High Representative/vice-president of the Commission, as well as the structure of the new Commission	Mini Plenary, Brussels
64	16.12	PM Reinfeldt on the results of the European Council and the SE Pcy	EP Plenary, Strasbourg

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
65	24.02	FM Bildt in preparation of the SE Pcy	AFET, Brussels
66	15.07	FM Bildt on Iran	EP Plenary, Strasbourg
67	15.07	FM Bildt on China	EP Plenary, Strasbourg
68	15.07	FM Bildt on Honduras	EP Plenary, Strasbourg
69	21.07	FM Bildt on presentation of the SE Pcy programme	AFET, Brussels
70	25.11	FM Bildt on the enlargement strategy 2009 concerning the countries of the Western Balkans, Iceland and Turkey	EP Plenary, Strasbourg
71	25.11	FM Bildt on a political solution with regard to the piracy off the coast of Somalia	EP Plenary, Strasbourg
72	10.12	FM Bildt on the results of the SE Pcy programme	AFET, Brussels
73	17.11	MoD Tolgfors on SE Pcy programme in the field of ESDP	AFET, Brussels
74	16.09	Minister for Europe Malmström on EU strategy for the Baltic Sea area	EP Plenary, Strasbourg
75	16.09	ME Malmström on the EC/Tajikistan PCA	EP Plenary, Strasbourg
76	20.10	ME Malmström on Democracy building in external relations	EP Plenary, Strasbourg
77	21.10	ME Malmström on the preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
78	21.10	ME Malmström on EEAS	EP Plenary, Strasbourg
79	21.10	ME Malmström on Transatlantic relations	EP Plenary, Strasbourg
80	04.11	ME Malmström on the results of GAERC	AFET, Brussels
81	11.11	ME Malmström on EU-Russia Summit	Mini Plenary, Brussels
82	25.11	ME Malmström on the preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
83	15.12	ME Malmström on the conclusions of the Foreign Affairs Council on the Middle East Peace Process, including the situation in eastern Jerusalem	EP Plenary, Strasbourg
84	15.12	ME Malmström on restrictive measures affecting the rights of individuals following the entry into force of the Lisbon Treaty	EP Plenary, Strasbourg
85	15.12	ME Malmström on the situation in Georgia	EP Plenary, Strasbourg
86	16.12	ME Malmström on new EU action plan for Afghanistan and Pakistan	EP Plenary, Strasbourg
87	16.12	ME Malmström on Belarus	EP Plenary, Strasbourg
88	16.12	ME Malmström on Violence in the Democratic Republic of Congo	EP Plenary, Strasbourg
89	08.07	Deputy DG Rydberg , head of Middle East and North Africa, SE MFA on Iran ("in camera")	Enlarged AFET bureau
90	31.08	COHOM Chair Hammar skjöld on presentation of the SE Pcy priorities in the field of human rights	DROI, Brussels
91	07.09	PSC chair Amb. Skoog on presentation of the SE Pcy programme in the field of ESDP	SEDE, Brussels

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
92	15.09	State Secretary Belfrage on the results of GAERC (14-15/9)	AFET, Strasbourg
93	30.09	Amb. for Human Rights, Nordlander on EU human rights dialogues ("in camera")	DROI, Brussels
94	06.10	ACP Chair Sohlström on state of play in the negotiations for the 2nd revision of the Cotonou Agreement	DEVE, Brussels
95	06.10	COAFR Chair Ndisi on the situation in Mauritania	DEVE, Brussels
96	14.10	Chair of Mashreq/Maghreb WG Jardfeldt	Israel + Palestinian delegations
97	15.10	Ambassador Winberg , SE MFA	SEDE Workshop: "Anti-Personnel Landmines: achievements and practices a decade after the 1997 Mine Ban Treaty", Brussels
98	15.10	COEST co-chair Hagström	Belarus delegation
99	15.10	COEST co-chair Fredriksson	Russia delegation
100	03.11	Deputy DG Rydberg , head of Middle East and North Africa, SE MFA	EMPA, Brussels
101	03.11	Euromed Coordinator Ambassador Carlsson	EMPA, Brussels
102	04.11	Chair of Mashreq/Maghreb WG Jardfeldt	Maghreb delegation
103	09.11	COTRA Chair Brodén	32nd EP-Canada IPM
104	11.11	COEST Chair Hagström	7th EU-Kyrgyzstan PCC
105	12.11	COASI Chair Ozaki-Macias	7th EP/Malaysia IPM
106	16.11	Deputy PSC amb. Hartzell on the situation in Somalia	SEDE, Brussels
107	18.11	State Secretary Belfrage on the results of GAERC (16-17/11)	AFET, Brussels
108	30.11	COHOM Chair Hammar skjöld on the results of the SE Pcy Programme in the field of human rights	SEDE, Brussels
109	30.11	Amb. for Human Rights, Nordlander on the results of the Pcy Programme on Human Rights	DROI, Brussels
110	02.12	SE Ambassador to Armenia and Azerbaijan, Aden	10th EU-Azerbaijan PCC
111	09.12	Counsellor Lärke , SE Perm. Rep	Delegation to the EU-Turkey JPC
112	10.12	PSC chair, Amb. Skoog on results of the SE Pcy in the field of ESDP	SEDE, Brussels

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
113	16.12	PSC chair, Amb. Skoog on the Foreign Affairs Council Conclusions (8/12) on the Middle East Peace Process	AFET WG on Middle East, Strasbourg
114	16.12	Swedish Ambassador to the Council of Europe, Sjögren	3rd EP-Serbia IPM

II. Presidency appearances as part of the 2006 I.I.A. (joint consultation meetings on the financing of CFSP)⁷²:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	19.02	PSC chair Amb. Sramek	AFET/BUDG bureaux, EP
2	02.04	PSC chair Amb. Sramek	AFET/BUDG bureaux, EP
3	22.07	PSC chair Amb. Skoog	AFET/BUDG bureaux, EP
4	07.10	PSC chair Amb. Skoog	AFET/BUDG bureaux, EP
5	02.12	PSC chair Amb. Skoog	AFET/BUDG bureaux, EP

III. SG/HR Solana/ HR Ashton (from 1/12):

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
----	------	-----------------	-------

EP- appearances:

1	18.02	SG/HR Solana on role of the EU in the Middle East + joint Debate on CFSP, ESS/ESDP and NATO	Mini Plenary, Brussels
2	17.03	SG/HR Solana	EMPA 5th Plenary Session, Brussels
3	02.12	HR Ashton - exchange of views	AFET, Brussels
4	15.12	HR Ashton on the conclusions of the Foreign Affairs Council on the Middle East Peace Process, including the situation in eastern Jerusalem	EP Plenary, Strasbourg
5	15.12	HR Ashton on restrictive measures affecting the rights of individuals following the entry into force of the Lisbon Treaty	EP Plenary, Strasbourg
6	16.12	HR Ashton on new EU action plan for Afghanistan and Pakistan	EP Plenary, Strasbourg

⁷² Minimum five meetings per year required according to the 2006 I.I.A. OJ C 139, 14.06.2006, p. 1

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
----	------	-----------------	-------

Special Committee meetings⁷³:

7	29.04	SG/HR Solana meeting with the EP Special Committee on access to classified documents	JL
---	-------	---	----

Meetings with EP President:

8	05.03	SG/HR Solana meeting with EP President Pöttering	EP
9	18.06	SG/HR Solana meeting with EP President Pöttering	JL
10	07.09	SG/HR Solana meeting with EP President Buzek	EP

IV. Informal working lunches between members of the PSC and AFET, SEDE and DROI chairs:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	10.02	Informal PSC lunch with AFET, SEDE and DROI chairs	JL
2	06.10	Informal PSC lunch with new AFET, SEDE and DROI chairs	JL

V. European Union Special Representatives (EUSRs):

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	19.01	EUSRs Semneby and Morel on the South Caucasus and the crisis in Georgia	AFET, Brussels
2	19.01	EUSR Fouéré on FYROM	AFET, Brussels
3	21.01	EUSR (and HR) Lajčák on Bosnia and Herzegovina's progress towards European integration	11th EP-BiH IPM, Brussels
4	11.02	EUSR Feith on Kosovo	AFET, Brussels
5	01.09	EUSR Feith on Kosovo	AFET, Brussels
6	06.10	EUSR Sequi on Afghanistan/Pakistan	AFET, Brussels

⁷³ OJ C298, 30.11.2002, p. 1

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
7	11.11	EUSR Semneby	Enlarged bureau of AFET + Delegation for relations with Armenia, Azerbaijan and Georgia
8	24.11	EUSR Otte	AFET WG on Middle East, Strasbourg

VII. European Union Military Committee (EUMC):

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	03.09	Chairman of the EUMC General Bentgeat	SEDE, Brussels

VIII. Senior Council Secretariat officials:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	20.01	PR on non-proliferation of WMD Giannella on the use of EC air safety regulations to reduce the number of air cargo companies involved in arms trafficking	DEVE, Brussels
2	29.01	Counter-Terrorism Coordinator de Kerchove on fight against terrorism	SEDE, Brussels
3	09.02	Policy Unit Director Schmid on cyber security	SEDE, Brussels
4	10.02	PR for Human Rights Kionka on three human rights reports (clauses, dialogues and sanctions)	DROI, Brussels
5	10.02	PR on non-proliferation of WMD Giannella on non proliferation issues and arms exports control	SEDE, Brussels
6	16.03	Director DG E VIII Arnould on EUFOR/CHAD and Athena financing	SEDE, Brussels
7	08.07	DG Cooper on Iran ("in camera")	Enlarged AFET bureau, Brussels
8	31.08	PR for Human Rights Kionka on the SE Pcy human rights priorities	DROI, Brussels
9	07.09	PR on non-proliferation of WMD Giannella	SEDE, Brussels
10	30.09	Civil OpsCdr Klompenerhouwer on civilian ESDP missions	SEDE, Brussels
11	13.10	DG Cooper on Bosnia-Herzegovina ("in camera")	AFET WG on the Western Balkans + AFET coordinators
12	04.11	DG Cooper ("in camera")	Iran delegation

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
13	16.11	Ops Cdr Admiral Hudson on EUNAVFOR ATALANTA	SEDE jointly with TRAN and PECH
14	16.11	PR for Somalia Joana on Somalia	SEDE, Brussels
15	01.12	CMPD Deputy DG Arnould on CSDP - current issues	SEDE, Brussels

IX. Other senior officials:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	01.12	EDA Chief Executive Weis on activities of the EDA	SEDE, Brussels

X. Official EP visits to ESDP missions/operations in theatre or OHQ:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	09.01	SEDE and TRAN visited OHQ EU NAVFOR ATALANTA	Northwood, UK
2	24-27.02	SEDE visited EUMM Georgia	Georgia

XI. Official EP visits to Council Agency Headquarters:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	19.03	SEDE visited EDA	Brussels
2	03.12	SEDE visited SATCEN	Torrejon, Spain

PŘÍLOHA III

CFSP budget 2009 - commitment appropriations

Actions financed in 2009:

19.0301 Monitoring and implementation of peace and security processes	€
2009/294/CFSP EUMM Georgia	2.100.000,00
2009/572/CFSP EUMM Georgia (prolongation until 14 September 2010, € 12.500.000)	9.000.000,00
2009/854/CFSP EU Border Assistance Mission for the Rafah Crossing Point (EUBAM Rafah)	1.120.000,00
19.0302 Non-proliferation and disarmament	
2008/974/CFSP Support for the Hague Code of Conduct	1.015.000,00
2008/858/CFSP Support of the Biological and Toxin Weapons Convention (BTWC)	1.400.000,00
2009/42/CFSP Support on EU activities - Arms Trade Treaty (UNIDiR)	836.260,00
2008/230/CFSP EU code of conduct on arms export - Sweden	116.500,00
2009/569/CFSP Support for OPCW activities - EU Strategy against Proliferation of WMDs	2.110.000,00
19.0303 Conflict resolution and other stabilisation measures	
2009/444/CFSP EULEX Kosovo (prolongation until 14 June 2010)(100 + 15.8 Mio)	115.835.118,00
2009/475/CFSP EUJUST LEX Iraq	10.800.000,00
2009/509/CFSP EUSEC DR Congo (1 October 2009 - 30 September 2010)	10.900.000,00
19.0305 Preparatory and follow-up measures	
Audit of AMM accounts	21.950,00
Purchase of equipment for preparatory measures	19.000,00
19.0306 European Union Special Representatives	
2009/128/CFSP EUSR African Great Lakes	1.425.000,00
2009/134/CFSP EUSR Sudan	1.800.000,00
2009/129/CFSP EUSR FYROM	305.000,00
2009/706/CFSP EUSR FYROM (prolongation until 31 March 2010)	263.000,00
2009/137/CFSP EUSR Kosovo	645.000,00
2009/605/CFSP EUSR Kosovo (budget increase)	102.000,00
	998.000,00
2009/130/CFSP EUSR Central Asia	
2009/132/CFSP EUSR Moldova	1.280.000,00
2009/136/CFSP EUSR Middle East Process	1.190.000,00
2009/133/CFSP EUSR South Caucasus	2.510.000,00
2009/131/CFSP EUSR for the Crisis in Georgia	445.000,00
2009/956/CFSP EUSR for the Crisis in Georgia	72.000,00
2009/135/CFSP EUSR Afghanistan - 2009/467/EUSR Afghanistan and Pakistan	2.830.000,00
2009/181/CFSP EUSR in Bosnia and Herzegovina	3.200.000,00

19.0307 Police Missions

2008/643/CFSP EUPOL Afghanistan (€ 64.000.000)	19.000.000,00
2009/445/CFSP EUPOL Afghanistan (extension until 30 May 2010)	17.400.000,00
2008/890/CFSP EUPM BiH (€12.400.000)	6.581.172,00
2009/906/CFSP EUPM BiH (€14.100.000 - prolongation until 31 Dec 2010)	14.100.000,00
2009/841/CFSP EU SSR GUINEA-BISSAU (prolongation until 31 May 2010)	1.530.000,00
2009/769/CFSP EUPOL RD Congo (extension until 30 June 2010)	5.150.000,00
2009/955/CFSP EUPOL COPPS (extension until 31 Dec 2010)	6.650.000,00

Katalogizační údaje

Generální sekretariát Rady

Výroční zpráva vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku o hlavních hlediscích a strategických rozhodnutích SZBP určená Evropskému parlamentu

2010 — 78 p. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-824-2744-6

ISSN 1831-8983

Doi : 10.2860/27702

QC-AH-10-001-CS-C

Společná zahraniční a bezpečnostní politika

www.consilium.europa.eu
www.eeas.europa.eu

